

ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΕΠΙΛΕΧΘΕΝΩΝ ΤΟΥ Α ΚΑΙ Β ΤΕΥΧΟΥΣ
ΤΟΥ Θ' ΤΟΜΟΥ

Μέγα Γ. Α., Βιβλίον ἁμνηστογραφίας ἐκ κώδικος τῆς Ἐθν. Βιβλιοθήκης Ἀθηνῶν σ. 3-51

Κωνσταντὸ Φαίδωνος Γ. Μεσαιωνικὰ καὶ νεοελληνικὰ κατὰδεσμοί.

Μέσος Β. (συνέχεια) σ. 52-108.

Παλαγγιδίου Γ. Α., Περί τῶν ἐν Ὄρει ἁγμάτων σ. 109-151.

Σαββαίου Μαρίνας Γ., Τραγοῦδιαι, μοιρολόγια καὶ λαϊκὰ Ἀγγυράδων Κερκύρας (συνέχεια) σ. 152-208.

Καρχασιολὴ Γεωργ. Γ., Τραγοῦδιαι κρητικὰ σ. 209-219.

Εἰδὸν Στυλιανοῦ, Χιακαὶ παραδόσεις (συνέχεια) σ. 220-233.

Σύμμικτα σ. 234-259.

[Ἐπιτομὴ γάμμου Πάνου (Α. Γ. Παλαγγιδίης) σ. 234-237.—Δέξια κρητικῆς τραγοῦδιαι (Γ. Καρδηλίτης) σ. 237-238.—Κρητικὰ ἐπιγράμματα (Στ. Γ. Βασιλάκης) σ. 239-248.—Τραγοῦδιαι ἀρχαῖα καὶ Ἰαβαντοκερασιακά (Μιχ. Τζανός) σ. 249-252.—Παροιμίαι καὶ ἀνιγμῆται ἐκ Χαλδίας τοῦ Πάνου.—Μῦθος ποταμός.—Δεσποδαίμονες δοξασταὶ καὶ συνήθεια ἐν Χαλδίαι.—Ταυτήλια ἔθιμα. (Τζανός, Καρδηλίτης) σ. 252-258.]

Ἀνακρινώσεις καὶ ἀνιγμῆται σ. 258-259.
Ἑλληνικὴ Ἀνοργανῆ Εραγείτα.

Βιβλιογραφία σ. 260.

[Anderson Walter, Nordasatische Flutsagen (Σ. Π. Κ.) σ. 260—263.—Dieterich Karl, Hellenistische Volksreligion und byzantinisch-neugriechischer Volksglaube. (Σ. Π. Κ.) σ. 263-266.—Höeg C., Les Saracatsans. (Σ. Π. Κ.) σ. 266-268.—Χατζημυζάκης Ἀγγ., Ἑλληνικὰ λαϊκὰ τέχνη. (Σ. Π. Κ.) σ. 269-270.—Delatte Arm., Godices Atheniensis. (Catal. cod. astr. tom. I.) (Σ. Π. Κ.) σ. 270-277.—Heisenberg Aug., Ein angeblicher byzantinischer Roman. (Σ. Π. Κ.) σ. 278.—Παροῦδιαι Γεωργ., Μῦθοι καὶ ἔθνη καὶ ποταμοί. (Σ. Π. Κ.) σ. 278-280.—Ἑλληνικὴ Χαλιδιά. Ἐκδοτικὴ Ἀποστολή. (Σ. Π. Κ.) σ. 280.—Παλαγγιδὴ Δημ. Γ., Ἡ Ἀνάδοξος. (Σ. Π. Κ.) σ. 280-282.—Στασιοποῦδου Κ. Α., Τὸ Μεσολόγιον. (Σ. Π. Κ.) σ. 282-283.—Στοιχειώδη ἔθνη, ἱστορία τῆς πόλεως Ναούσης. (Σ. Π. Κ.) σ. 283-284.—Νύκτα Νικολάου, Μονογραφία περὶ τῆς ἐν Ἡερσί-
γῳ κώμης τοῦ Τοπλιωτῶ. (Σ. Π. Κ.) σ. 284-285.—Drexel F. Achmes oneroerithicon. (Φυλίων Κουκουλάς) σ. 285-292.—Neue Wege zur Antike σ. 292-293.—Eimtreim S., Papyri Osloenses σ. 293.—Weinreich Otto, Eine delphische Mirakel-In

ΛΑΟΓΡΑΦΙΑ

ΔΕΛΤΙΟΝ

ΤΗΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

ΚΑΤΑ ΤΡΙΜΗΝΙΑΝ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ

ΤΟΜΟΣ Θ'

9

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ "ΕΛΛΑΣ",

1926

ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΟΙ ΚΑΙ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΟΙ ΚΑΤΑΛΕΞΜΟΙ

ΥΠΟ
ΦΑΙΔΩΝΟΣ Ι. ΚΟΥΚΟΥΛΗ

ΜΕΡΟΣ Β'

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'

ΟΙ ΚΑΤΑΛΕΞΜΟΙ
ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΗΝ ΕΠΟΧΗΝ

Πλὴν τῆς καταπερονήσεως ἡθόναντο ὁ ἔχθρος κατὰ τοὺς μεσαιωνικοὺς χρόνους καὶ ἄλλως νὰ βιάσῃ τὸν ὕπ' αὐτοῦ μισοῦμενον, γράφων ἐπὶ ἐλάσματος τὸ ὄνομα αὐτοῦ μετ' ἄρθων ἢ δένων κόμibus ἐπὶ νήματος ἢ σχοινίου καὶ τὰ σχετικά ἐξόρκια ἀπαγγέλλων ¹⁾.

Παλαιοτάτην μνείαν τοιοῦτου εἴδους καταδέξιμων ἔχομεν ἐν τῷ ἐκ μαγικῶν πατρῶων δεσποδότη, ἐν ᾧ ἐκ τῆς μνείας τῶν λυομένων ἀντικειμένων φάνεται διὰ τίνων μέσων ἐγένετο τότε τοῦ ἐχθροῦ ἢ κατὰδosis.

Τὸ κείμενον ἔχει ὡς ἐξῆς: «*Καὶ θὶ μοι ὁ χρῆστος ἐν βασάνοις, βοήθησον ἐν ἀνάγκαις, ἐλεήμων, ἐν ὧρας βιαίας, πολλὸ δυνάμενος ἐν κόσμῳ, ὁ κτίσας τὴν ἀνάγκην καὶ τιμωρὸς καὶ τὴν βασανὸν ἱερὴν C' C' C' ἢ ἴ λέγε τοῦ ἡλλου τὸ ὄνομα ἄλλο τὸ αὐθρησθῶμι λυθῆτω πᾶς δεσμῶς, πᾶσα βία, ἀσπῆτος πᾶς σίδηρος, πᾶν σχοινίον, πᾶς ἡμάς, πᾶν ἄμμα, πᾶσα ἄλλοις ἀνοχθῆτω καὶ μηδέ τις με καταβάσασται ὅτι ἐγὼ εἶμι λέγε τὸ ὄνομα* ²⁾.

¹⁾ Εἰς ἀπορροχισμοὺς ἀρχαγγέλικοις κατὰ πνευματικῶν ἀκαθάρτων ἀναφέρεται ἰσχυρῶς, φανερωμένως, *φαντασία, φρεγμασία, φθόρος, ζήλος καὶ κατάδosis* Fr. Pradel, Griechische und Sittlich-historische Gebete, Beschwörungen und Rezepte des Mittelalters σ. 20.

²⁾ *Alb. Dieterich, Abraxas* 190, 19.

Φ. Κουκούλι, Μεσαιωνικοὶ καὶ Νεοελληνικοὶ Κατάλεξμοι

53

Ἐκ καταδέξιμων ἐν Ρώμῃ καὶ Κιόχρηδόνι ¹⁾ εὐθεθέντων γνωρίζομεν ὅτι οἱ ἡνίοχοι κατέδενον τοὺς ἴππους τῶν ἀνταγωνιστῶν ἐπὶ κερίδος ἢ ἐντὸς δοχείου καὶ δὴ ἐπ' ὀστράκου θαλάσσιου τὰ ὀνόματα καὶ τὰς ιδέας τῶν ἴππων γράφοντες ²⁾ ἢ καὶ αὐτὸν τὸν ἀνταγωνιστὴν, ἀέκτορα ζωγραφίζοντες καὶ τοῦτον καταδέοντες ³⁾.

Ἐν τῇ κυρίως Ἑλλάδι τοιοῦτους καταδέξιμους μέχρι σήμερον δὲν εὐρομεν ἐκ τῶν ἐν τῷ Θεοδοσιανῷ ἄνω κώδικι ἐπιβιβασμένων ποντῶν τοῖς *aurigis circensibus qui magiae et incantationibus infamia laborabant* ⁴⁾, ἐκ τῶν λόγων τοῦ Χρυσοστόμου ⁵⁾, ἐκ χωρίων τοῦ συναξαρίου τῶν ἀγίων Ἀναργύρων καὶ τοῦ ὁσίου Γλαβιάνου καὶ ἐκ τοῦ Νομοκόμου τοῦ Φωτίου φάνεται ὅτι εὐθὺ ἦτο καὶ παρ' ἡμῶν τὸ εἶθιμον καθ' ὅλον τὸν μεσαίωνα καὶ ἔφ' ὅσον ἐτελοῦντο ἱεροδοξικοὶ ἀγῶνες.

Κατὰ τὸ συναξάριον τῶν ἀγίων Ἀναργύρων πύκτων τις ἐξ ἀποσπλήματος τοῦ στήθους ἀνείεται νὰ λάβῃ κεδράν, ὡς καθ' ἕνα τοῦ δέκατον οἱ ἀγιοὶ Ἀνάργυροι. Τότε οὗτοι τοῦ λέγουσιν «*εἰ δυσχεραίνεις ἐπὶ τῇ ἰδίᾳ στερηθῆς πλεῖν τὰς ῥεῖς κνάσεις τῆς κεδράς, ταύτας βάλων ἐν ἀγγεῖᾳ τῇ εἰσελθε εἰς τὸν οἶκόν σου καὶ φυλάξας βραδείαν πύκτων τῆς ἐστέρας ὄραν ἔπιθε ἐν τῷ ἱερτικῷ καὶ ἐν τῇ ἄνω σφενδόνη* ⁶⁾ δι-

¹⁾ Οἱ ἐν Ρώμῃ εὐθεθέντες κατάδosis ἀνάγονται εἰς τὰ ἐτη 390—420. *R. Wensch, Sethianische Verfluchungstafeln aus Rom* σ. 62. Ὅρα καὶ τοῦ αὐτοῦ *D. T. A. XVI.*

²⁾ Κατέδισον τοὺς ἴππους, ὧν τὰ ὀνόματά σοι καὶ τὰς ιδέας ἐν τοῖσιν τῷ σκεπῆτι παρακαταθήσειν ... κατέδισον αὐτοὺς τὸν δόλιον, τὴν δόνημα, τὴν ψυγῆν, τὴν ἄμην, τὴν ταχύνητα *A. Rudolent, Def. Tab. 237.3.*

³⁾ Ὅς οὗτος ὁ ἀέκτορος καταδέεται τοῖς ποῖι καὶ ταῖς χερσὶ καὶ τῇ κεραιῇ, οὗτος καταθήσει τὰ σκέλη καὶ τὰς γέρας καὶ τὴν κεραιήν καὶ τὴν καρδίαν *Birkton, Def. Tab. 159.40. 44. 66. 76. 160. 12. 92. 37. 163. 66. 71. 187. 56. 234. 5. 30. 41. 234. 56. 237. 47. 239. 34. 241. 12. 242. 50.* Ὅρα καὶ *C. Wesselj, Griechische Zauberpap. von Paris und London* στίχ. 2100. 2211.

⁴⁾ *Quicumque maleficiorum labe pollutum audierit, deprehenderit, occu-paverit, illico ad publicum prostrahat et iudiciorum oculis communis hostem salutem ostendat. Quod si quisquam ex agitoribus (aurigis Trib.) seu ex quolibet alio genere hominum contra hoc interdictum venire temptaverit ... utimum supplicium non evadat.* *Cod. Theod. Bιβλ. IX τίτλ. XVI. (τόμ. 3. σ. 141 ἐπὶ Ritter).*

⁵⁾ *Τι δεῖ λέγειν τὰς μαγικὰς τὰς ἐν ταῖς ἱεροδοξίαις, τὰς ἐν ταῖς τῶν θηρίων ἡμίλλαις, Χρυσος. Ὀμιλία IB. εἰς Α'. πρὸς Κορινθίους, Μίγρη, PG. 61. 103.*

⁶⁾ Ἐν Κιόχρηδόνι οἱ κατάδosis τῶν ἡνώχων ἔκαστον εἰς τὴν cellam τοῦ ἀγροφείδου, ὅπου ἐποῦοντο τὰ πτώματα τῶν κατακοιμένων μοναχῶν ἢ ὕπερ τὰ ἡμάκωστα ὄστα, νεκρῶν ἐντὸς τεροφείδου κλάσεων *A. Rudolent, Def. Tab. CX.*

ἐαυτοῦ ὀφείας μηδενὸς τὸ ὄνομα εἰδότες ἀπόθου τὸ ἀγνῶτον τῆς κεδρίας ...» τὸν πατριολογῆσέ τις ἕμωι· ὅστις «ἐκ τοῦ ὅτι αὐτοῦ σχήματος λογισμένος τὴν ὄραν καὶ τὸν τόπον καὶ τὸ πρῆγμα ἔσχεν ἐν ἑαυτῷ ὡς οὐκ ἐν ἄλλῃ τινος γενεότητος καὶ μαγνησίας τοῦτο ἐνεργῆεν ἡμὰ τοῦ πεπονηκότος ...» Σηλλιαμβάνουσι λοιπὸν τὸν ὀνόστην, «καὶ βουλῆν· ἐνὸς μέρους τῶν ἠνώχων τοῦτο ἐργάζεσθαι ὡς ἐπαιτίας ἔχοντα περὶ αὐτῶν» καὶ ἐν πολλῇ περιπέσει τοῦτον ἠντησον, ὡστε ἀξουγγύσασαι αὐτὸν καὶ ἐπαρτάσῃ αὐτῷ ὡς, εἰ μὴ θαρροῖσεν αὐτοῖς, φησὶ, τὰ τῶν αὐτοῦ παρῆξων ἔργα καὶ τίς ὁ ἐπαρξίας αὐτῷ καὶ κατὰ πότον μέρους, πάντως κακῶς διατίθεται τὰ κατ' αὐτὸν πρὸς σωφροσύμην τῶν λοιπῶν πασαδιδότες αὐτῶν τοῖς νόμοις»¹⁾.

Ἐκ τοῦ συνάξασιον τοῦ ὀσίου Παριλονος μαρτυρησεν ὅτι κατὰ τὸς ἱεροδομίας Μαρινῶς τις ἐθνικὸς ἐβλάστε τούς ἔσπεους καὶ τοῦς ἠνώχους τοῦ ἀντιπάλου τοῦ Ἴταλικοῦ «ἀπαράστους τῆς τσαυτῆς τέχνης καθίστασιν»· ὁ Ἴταλικὸς ἐν τῇ ἀναλυσίᾳ τοῦ κατέφυγε πρὸς τὸν ὄσιον καὶ ἐξήγησε τὴν βοηθειάν του· Ἐκείνος διέταξε νὰ πηλώσωσιν ὕδρους· τὸ ὄσιον κινῶν ποιήσῃον ἐν τῷ ἔπινεν «ὡς οὐκ ἐδέετο αὐτῷ ὁ Ἴταλικὸς, εἶδεν ἐν τῷ ἔδαρι τῷ ἐν τῷ ποτηρίῳ τούς ἔσπεους καὶ τὸν σταύλον αὐτοῦ καὶ τοῦς ἠνώχους καὶ τὰ ἄμματα πῶς ὑπὸ τῆς τῶν ἐπαιτίας παρεργείας ἦσαν καταδεδήμενοι»²⁾.

Ὁ δὲ Νομοκάνων τοῦ Φωτίου λέγει· «Ὁ εἰδὸς γόντᾳ πῶα καὶ πασασχῶν αὐτὸν ἐκὼ γοντῆᾳ πασαδιδότα· Εἰ δὲ ἦ ἠλίολος ἢ τις ἔστρεος παρὰ ταῦτα ποιήσῃ ἢ λαθραίως αὐτὸν τιμωθήσεται, ἐργάτως τιμωρεῖται»³⁾.

Μικρὸν ἀνωτέρω εἶπον ὅτι οἱ ἠνώχοι κατέδενον τοῦς ἀντιπάλους τῶν ἀλέκτορα ζωνοαφίζοντες καὶ τοῦτον καταδέοντες· Τὸ δι' ἀλέκτορων ἢ ὀρνίθων καταδέειν φαίνεται ὅτι ἦτο σύνθηδες κατὰ τοῦς μεσαιωνικοῦς χρόνους, ὡς μᾶς διδάσκει τὸ ἐξῆς κώδιον· Γυνή τις Μάγδα ἐπιβουλεύσεια ὑπὸ τῶν θεοπρατανίδων τῆς, ἡσθέησε· παρῆξασε λοιπὸν τὸν προφήτην Ἡσαϊὰν νὰ τὴν θεαμασίη, οὔτος δὲ τῆς εἶπεν «οὕτως»⁴⁾.
L. Deubner, Kosmas und Damian 128.25, 134.37. 45.
2) *Tegeonikon kai Zoogonion*, Bios tou doctou Papatou hmon Thagalonos (A. Papatououlou) — Kerkimios, 'Avalekta Tegeonoulmatikas stexholonias 5.96.19. καὶ 97.13). Ἡ λήσις τοῦ καταδέσιου ἐπίθετε γανταθέντων διὰ τοῦ ὕδατος τοῦ ποτηρίου, τῶν σταύλων, ἔσπεων, ἀμμάτων καὶ ἠνώχων.
3) *Φωτίου, Νομοκάνων τίτλ. Θ: Κερ. ΚΕ. Πάλη—Πορλί, Συνταγμα 1.191.*

τε ἀπαλεῖν καὶ ὀφείσασιν ἐν τῷ πύλῳν, ἦν ἂν εἶδοι ὄρνιθα δεδεμένη μετὰ τῶν ἑαυτοῦς τειχῶν καὶ τῶων ἄλλων ἐπτασθῆ κομίσεια καὶ κατακυβασαῖ ἐποήσῃ τε τὸ προσαχθῆν καὶ τῆς νόσου ἀπαλλαγῆσα ὕγιης ἐν τῷ οἴκῳ ὑπέσχευε»¹⁾.

Κατάδεσμος ἐστ' ἱσῆς ἀντιπάλου ἀναφέρεται ἐν τῷ βίῳ τοῦ ὀσίου Εὐθύμιου. Κατὰ τὴν σχετικὴν διήγησιν, Ρωμανὸς τις ὑπὸ τοῦ ἀντιπάλου τοῦ παρνεργασθεῖς καὶ ὑδρωπιάσας, μετὰ ματαιίας ἐπισκέψεως τῶν ἱατρῶν, προσήλθε πρὸς τὸν ὄσιον Εὐθύμιον καὶ τοῦ ἔδειξε τὴν κοιλίαν του· ἐκείνος δὲ «τοῖς δακτύλοις εἰς ὄρθον συζεύξας καὶ ὥστερ ἔκει ἐρχομαι τὸν τόπον ἐξήγησεν ἐκ τῆς γαστροῦ πέταλον κασσιτερινὸν ἔχον χαλαροῦς τῶος καὶ τίθησιν αὐτὸ ἐνώπιον αὐτοῦ ἐπι τρυπέλης τῶος»²⁾.

Ἄλλα χωρὶα μεσαιωνικῶν συγγραφέων, μαρτυροῦντα, περὶ τῆς χρήσεως τῶν καταδέσιμων κατὰ διαφόρους αἰῶνας τῆς μεσαιωνικῆς περιόδου ἀνέφερα ἤδη³⁾, εἰς ταῦτα δὲ καὶ πάλιν παρκαίετω τὸν ἀνεγνωσθη.

Αἱ παραδηκτικαὶ φημιστικαὶ καὶ τὰ φημιστικὰ καταδέματα τῶν αἰῶνων ὡς καὶ αἱ ἐν καταδέμοις φράσεις «δέω χεῖρας, πόδες, γλώσσιν», «δέμα γλώσσιν καὶ ψυχῆν τοῦ μὴ ὀνυασθαι φθέρεσθαι εἴηα πονηρῶν»⁴⁾ δηλοῦσι σαφέστατα ὅτι κατὰ τὴν ἀρχαίαν ἐποχὴν ἐγνωστοχρησίς καταδέσιμον πρὸς ἀποστήσιωσιν τῶν ἀντιπάλων. Τοιοῦτοι φημιστικοὶ καταδέσμοι βέβαιον εἶναι ὅτι ἐξηκολούθησαν καὶ κατὰ τοῦς μεσαιωνικοῦς χρόνους, καθ' οἷς ἐπιστεῦετο ὅτι ὑπῆρχε καὶ ἰδιαιτέρον δαιμόνιον ἢ Ὀβιδιούβ, ἡς ἔδγον ἦτο, πλὴν ἄλλων, «ἄτων κοφότης, ἀφθαλιμῶν ἀδῆα καὶ στομάτων χαλινοδέμα»⁵⁾. Τοιοῦτων καταδέσιμων παρὰ δείγματα ἔχομεν ἐκ τε παύλων, ἐν οἷς κείται «καταδέσιμῳ τῶν δέσινα πρὸς τὸ δέσσει μὴ λαλησάτω, μὴ ἀνωστατώ, μὴ ἀντεπτάτω, μὴ μοι δύνατο ἀντιβέβαια ἢ ἀντιλάησαι, ὑποσεταιγμένος δέ μοι ἦτω ἐπ' ὅσον ὁ κῆκος οὗτος κέχωσται»⁶⁾ καὶ ἀστογολογικῶν κωδικίων, ἐν οἷς φέρεται

1) Εἰς τὰ ἐν τῷ πανόστρω ναῶ τελεσθέντα θυσίματα νυνὶ τοῦ ἁγίου καὶ μεγάλου προφήτου Ἡσαΐου Anal. Boll. 42. 265. 6.

2) Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ὀσίου πατρός ἡμῶν Εὐθύμιου, Νέα Σιών 9. 796—79) Ἀνογραφ. τ. μ. Η' σελ. 304 καὶ 305.

4) R. Wensch, D.T.A. 68^a, 97.3. 5. R. Audolien, D.T. LXXXIX καὶ 96.26, 49.14.

5) *Διαθήκη Σολομώντος*, Migne, PG. 122 στήλ. 1386.

6) Pap. Lond. 46.321 K. Πβ. καὶ τὰ ἐξῆς (πιομηθῆ πνεύματα σῆς ἐσορκῆς) ἦτα ἐνοικησῆτε εἰς τὴν τοῦ ἐγθροῦ αὐτοῦ (τοῦ φέροντος τὸ φυλάκθησον) οὐκῶν καὶ ἐμπαρέστητε καὶ χαλινώσητε τὸ στόμα αὐτοῦ, ἦτα μὴ ὀνυαται κατ' ἑσῶ λέγειν τ. R. Feizenstein, Poimandres. α. 295.

«Ομοίως γράφε εις χάρτην ἀγέννητον βεβερμένον και ὄσον εις δεξιάν σου χεῖρα. Μωυσῆς και Ἄγγλων ἦλθεν εις παραθύριον μετ' ἑμοῦ τοῦ δεξιῶς, ὁ ἄγιος Δαυηλ ὁ τὰ στόματα λέοντων χαλινώσας, ὁῆσον και βούλωσον τὰ στόματα τῶν κακῶν ἀνθρώπων τοῦ ἀντιδίκου τοῦ δεινῶς»¹⁾. Πιθὸς δὲ και ἐκ φυλακῆς τοῦ Μωυσέως, ἐφ' ὧν τὰ ἐξῆς ἐγράφοντο «Ἦνα... ἐποιήσατε εις τὴν τοῦ ἐχθροῦ οὐκίαν και ἐμφορέθητε και χαλινώσατε τὸ στόμα αὐτοῦ, ἦνα μὴ δύναιται κατ' ἑμοῦ λέγειν τι»²⁾.

³⁾ Ἐν κώδικι ἐπ' ἴσης Ἑλληνικῆ τῆς Βιβλιοθήκης τοῦ Μονάχου⁴⁾ (ἀριθ. 287 φύλλ. 136^b και 137^a), γεγραμμένῳ κατὰ τὸ τέλος τοῦ ΙΑ' αἰῶνος, και δὴ ἐν φυλακῆσιν, ἀναγινώσκωμεν «Τοῦς κατ' ἑμοῦ ἐγενομένους... ποιήσον... ἦνα εἶπω ἐμφοσθὲν μου ἄλλοι και κωφοὶ και πηροὶ και μὴ δύναται λέλειν ἢ ποιεῖν κατ' ἑμοῦ κακόν... ἦνα εἶπω ἐμφοσθὲν μου ἄλλοι και κωφοὶ και πηροὶ και πνευματικῶν τῶ λόγῳ και τῆ ἐνεργείᾳ και ἦνα ὄσον πηρὸς βοήθειάν μου... Ἄγιοι μήτρωδες τοῦ Χριστοῦ Γεώργιε, Δημήτριε, Θεόδωγε, ὡς ἐχαλινώσατε τοὺς τῶν Ἑλλήνων θεοὺς και τοὺς εἰδωλικοὺς πατρὸς ἠφρανίσατε, οὕτως δήσατε και χαλινώσατε τὰ στόματα τῶν καταλαλούντων με».

Κατὰ τὸν ΙΑ' αἰῶνα μεσοῦντα ἔχομεν μνείαν καταδέσμου τῶν συνοδικῶν ὑπὸ μοναχοῦ τινος ἐπιθυμοῦντος νὰ γίνῃ ἐπίσκοπος. Κατὰ τὸ σχετικὸν κείμενον «Τῆν τε κοινὴν τῶν Χριστιανῶν ἡμῶν προσευχὴν τὴν εἰς τὸν Κύριον ἡμῶν και κατὰ χάριν πατέρα ἀνασκευασμένην γράμμασαν ἀνταπόδραφους και ἐναλλάξ ἔγραψεν ἐν χάρτι τῆ παρρηγορασφῶς τοῦτῳ και τὰ ἀπερῶ ἐξελέξατο καθάπερ εἰβουλῆσιν ὁνόματα, ὥστε εἶναι αὐτοὺς ἐγγυλίους και ἐνεπρότους και καθυπαγομένους ἔνεκα τῶν ἱετηματῶν αὐτοῦ, πηρὸς δὲ και χαρακτῆρας τῶνας· ὁ δὴ ἀειβέσ και ψυχολόβον γράμμα χεῖρὶ γράψεν τοῖμηντῶ παρρηχον κείμενον διεβίβασεν ἀντικῶ τῶν ἀστρων, εἶνα ὡς ὠθῆεν φυλακτικὸν ὁ μοναχὸς τῶ ἡμῶντῶ προστάφους τοῖς στέφους εἶχεν ἐγκείμενον¹⁾.

Εἰς τὴν τάξιν δὲ τῶν αὐτῶν καταδέσμων ὑπάρχεται και περίφωρον τοῦ 1364, ἐν φ' ἀναγινώσκωμεν «ὁ ὄνας δέφεται ἐδῶ»²⁾.

1) A. Abt, Die Apologie des Apuleius s. 132.

2) R. Reizenstein, Poimandres s. 295.

3) Κατ' εὐμενῆ ἀνακρίωσαν τοῦ φίλου διδάκτορος κ. Fr. Drexl.

4) Acta patriarchatus Constantinopolitani t. α. 180.

5) T. W. Allen, ἐν Journal of the Hellenic Studies 11. 293.

Και τὸ ἐξ εὐχῆς δὲ δι' ἐπιτογοσφὴν ἀναβέματος και καταβέματος λεγόμενον¹⁾ φαίνεται ὅτι ὀγκυῶς ἐκ τοιούτου γλωσσοδῆματος ἐλήφθη. «Ἄγε Γεώργιε, ὁ δέσας και χαλινώσας τοὺς ἐβδοληκονα δύο βασιλεῖς τῶν Ἑλλήνων, οὕτω Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν διὰ πρσβασιῶν τοῦ ἀγίου Γεωργίου, δέσον, χαλινώσον, χαλινώσον, βάβωσον και τοὺς ἐχθροὺς τοῦ δουλοῦ τοῦ Θεοῦ δεινῶς, αὐτὸς νὰ λέγη και ἐκείνου μὴδὲ νὰ λέγουν, οὕτως ὡς λέων και ἐκείνοι ὡς προβάτα».

Οἱ τοιοῦτοι φημωρικοὶ κατάδεσμοὶ ἐκαλοῦντο κατὰ τοὺς μεσαιωνικοὺς χρόνους γλωσσοδῆματα, παραδέσμημα δὲ τοῦτῶν ἔχομεν και ἐν τοῖς ἐπιμῶνους φυλακῆσιν κατὰ καταλαλούντων ἐν χειρογράφῳ τοῦ τέλους τοῦ ΙΕ' αἰῶνος.

Γράφον ταῦτα εις χάρτην ἀγέννητον μετὰ κηραβάσεως ἢ κρόκου και λείωνε μετὰ γοδοστάματος ἢ δαλόν ἀπροντα ἀποσβέσας ἦδασι και ποήσον ἐξ ἐκείνου μέλιτι και γράφε και οὐ μὴ σὲ καινοτομήσῃ οὐδὲν κακόν και πονηρόν, ἀνθρώπωνται πειρασμοὺς βάσταζε ὡς φυλακῆσιν ἢ ἐν τῇ ἴων σου. Ὑστερῶν εἶ τι ἀσηρῶν ὄλων οἶ (sic) ἄγων και ουσασί, φαιμασελ, Ἄδωνια Σαβαώθ, τίκτων, φοβῶν και ὄσαν λείων. Ἐνα ληνυκῶν, νεφῶδι ἀγγελε, τοὺς ἐμὲ πολεμοῦντας ἐπαναστήσας εις μέος· ἐκείνους ποιήσον προβάτα, ἐμὲ δὲ πομμένα, ἐκείνους ἀγία κατ' ἑμοῦ, ἐμὲ δὲ λῶνκον κατ' αὐτῶν, ἐκείνους κωροῦνας, ἐμὲ δὲ ἀστῶν, ἐκείνους ὄναγους, ἐμὲ λέοντα ὀρούμενον κατ' αὐτῶν ἦνα εἶοιν ἔμπροσθὲν μου ἄλλοι και κωφοὶ και τυφλοὶ και μὴ δύνησονται λέλειν ἢ ποιεῖν κατ' ἑμοῦ κακόν. Εἰς σὲ πιστεύω και ὀμολογῶ Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, σῶσόν με ἐκ τῶν :αταδιωκότων με και τῶν λαλούντων πονηρὰ κατ' ἑμοῦ. Δύνησων τὴν ἰσχὴν αὐτῶν και τὰ ὀνόματα αὐτῶν ἀρῶνκον ὡς τοὺς Σοδομῆτας. Προστάτα μου, ἀρχάγγελε, Σαβαώθ εις τὴν κελῆρῃ μου, Ἐμμωνονήλ εις τὴν δεξιάν μου, Μιχαήλ και Ταβαήλ ἀσπτη μου, Οὐγγήλ ἐξ ἀσπτηῶν μου, Ραφαήλ ἐκ πλιγίων μου, δήσατε και χαλινώσατε τοὺς ἐμὲ καταλαλοῦντας και πολεμοῦντας και μισῶντας και ἀδικουόντας, ἦνα εἶοιν ἔμπροσθὲν μου ἄλλοι και κωφοὶ και τυφλοὶ και παρρημῆνοι τῶ λόγῳ και τῇ ἐνεργείᾳ και ἦνα ἐξωσωνται πηρὸς βοήθειάν μου και φεύξωνται πᾶν κακόν, εἰ ἀπὸ νέκρη ἐργουμῆ εις νέκρη ὑπάγω, τοὺς ἐξ οὐρανου ἐκδύματα τὸν τίμιον στανθῶν παρρηλεκόμενος. Ἄγε Κυργιανέ, ἄγε Γεώργιε, ἄγε Δημήτριε, ἄγε Θεόδωγε, ὡς ἐχαλινώσατε τοὺς τῶν Ἑλλήνων θεοὺς και τοὺς εἰδωλικοὺς πατρὸς και ἠφρανίσατε, οὕτως δήσατε, χαλινώσατε

1) K. Βελεφάντου, Κυριουργίον s. 26.

και ἀρραγίστατά στόματα των καταλαλούντων με και τους λαλούντας πορηγά και ἔμοῦ. Ἀρραγίστα ὁ δέντα και ὁ δέντα. Εἰς ὁὐ ἡλκασα, Κύριε, σῶσον με ἐκ πάντων των διωκόντων με και ἐλπίσον με διὰ τὸ ὄνομά σου τὸ ἅγιον.

Ἡ

ic	XC	Φ	X	τ	κ
ν	κ	Φ	π	π	γ

Ἐπίς μου ὁ Θεός, καταφυγή μου Χαίσιος, σκέπη μου τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον. Ἐγὼ ὁ ἡμαστωλὸς ὁ δέντα ἀνέστην και ἐξηγήθηην πρὸς, ἐξωδάμην και ἐνυδάμην τὰς κείρας και τὴν ἔμοῦ ὄμω και ἐλίπησα εἰς ὄδω ἀνέστην και εἰλορημίστην, τὸν τίμιον σταυρὸν ἐνεδοσάμην, τῆς Θεοτόκου τὸ ὄμασφρον ἐκεκεσάμην, ἐμπεσοθεν μου φῶς θεῶν, ἀνασθεν μου δένταμ ἐνίστου, ἐκ θεῶν μου ὁ πατήρ, ἐξ ἐνόντων μου ὁ υἱός, ἐσθεν και ἐσθεν ἡ ἐκὴ ἀντήμης και σκέπη τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον. Τὸ ὄμαστωλὸς τὸ οὐδανὸν και τῆς γῆς τὸ στερέωμια περλεσθόμην και περλεσέμεθα, ἔνα τὸν διδύβωλον καταπατήσω και πάντας τοὺς ἐχθροὺς μου καταπατήσω και τὰ δόλια αὐτῶν στόματα ὄησω και φρῶξω. Σὺ, Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ὁ Θεός μου, ὄσπερ ὄδησας τὸν διδύβωλον ἐν τῇ ἰβύσσω και τῶν Ἐλλήνων τὰ στόματα και δόγματα, ὄτως ὄησον πᾶσαν ἀρχὴν και ἐξουσίαν τῆν κατ' ἔμοῦ φθηνρημίστην και λεγουσων τῆν καταλαλίαν, τὸ φρεθὸς και τὸ συναπατήμια και παγαλλήμιαν και μαγείαν και σνοκοφαντίαν, γέλωτα, κλοπήν, λοιδορίαν, τῆν κακὴν βλέψων και ἐσρεγα και τὰ πορηγά και τὰ δόλια αὐτῶν στόματα. Ἦμης σταυρὸς, ὄσπερ γία δένταμ Θεοτόκε, γενὸν μου τοῦ δούλου σου ὁ δέντα σκέπη και βοήθεια. Οἱ τέσσαδες τοῦ Χριστοῦ μου ὄρχήγελιον Μιχαήλ, Γαβριήλ, Οὐδριήλ και Ραφαήλ, ἐσπετε κίνηλα μου, και ὁ μαγαλιόμαστος Ἰωάννης, ἐμπεσοθεν μου και ὁ μιοροβλήτης Δημήτριος και ἡ ἄγια Ἀναστασία ἡ φαγμακὸνίστρια και ἡ ἄγια Δικαρεθία και ἡ ἄγια Κυριακή, βορησέτε μοι. Ἡ ἄγια Μαρία ἡ τὸν δούλιον παρῶσα και θεμαίσασα ὄητω παράσω τοὺς ἐχθροὺς μου και τοὺς μιοσῶντας με και ὄδουόντας ἐνθα συναπτήσω αὐτοὺς γενήσονται ἄφωνοι ὄς κερκοὶ αἱ πορηγά και δόλια αὐτῶν γλώσσα και τὰ πορηγά αὐτῶν στόματα πανσάτωσαν και μὴ λαλησάτωσαν κατ'

ἔμοῦ τοῦ δούλου τοῦ Θεοῦ κακά (ζ ζ ζ γ γ ο ν χ).

Ἐς δὲ καταδύνοντας οἱ ἄρχαῖοι ἐγγραφον ἐπι ὄσπερ καὶ ἡ ἀλλοπρὸν τὰ ὄματα των καταδυνόμενων, ὄστω θὰ σπηθίβων, φάβεται, νὰ κρῶσται και οἱ μεσαιωνικοὶ ἡμῶν πρόγονοι. Ἐν φυλακισθὸν τοῦ ἄχουτον εἰς τῆν τῶν κακὸνίστων ἀνεγομῆν ὄνευγνώσκωμεν: «Ποῦσον και κασπίθησον πλάταν και χάριεον ἐν αὐτῇ μετὰ οὐδῆσου πύτων σου τῶν ἐχθρῶν τὰ ὄματα εἰτα ἐπὶ ἄλλωσον και σφραδύσω μετὰ πῆτε ἄλλωσον ἐσοθεν και βίσιπλῶν ἐν τῇ ζώη σου και οὐ μὴ ἀπτατῆ τις ποτε ἐμπεσοθεν σου»²⁾.

Ὅδὸ μόνον δὲ τοὺς ἀντηπλῶντες, ἀλλὰ και τὸν γλέστην κατέδενον κατὰ τοὺς μεσαιωνικοὺς χρόνους ἐν κώδικι τοῦ ἰαχίμου τοῦ ΙΕ' αἰῶνος ἐνεγνωσκωμεν.

Εἰς γλέστην
Γράμμον εἰς κάστην ὄστω

8005 B. 57

Ἀρχαῖοι οὐ καταδύνεται, ὁ Ἰσαῖοι οὐ καταρθίεται, Ἰαχίωβ οὐ ἀνατῆται. Ἐσπηθίτω ἡ ὄδος αὐτοῦ ὄστος και ἄλλοπρημα. Και ἀναποδὸνρημα τοῦτο και βίαιε ἐσοθεν τῆς θῆρας³⁾.

Ἐν τῷ πρὸ τῷ μέσῃ τῆς παροῖσις διαπερβῆς ὄμῆλησα περὶ φυλακισθῶντων ὄτε τοιοῦτοι ἦσαν ἐν χόρηι κατὰ τοὺς μεσαιωνικοὺς χρόνους. Μάστος ὁ Μ. Βυζαντιοὺς ὄφ οὐ ἐν τοῖς κανόνων ἀναφερόνται «γυνάδες πολλῆς ἐκατομῆς και καταδόμενος πρὸς τὸ ἔστων φλέγων ἐπὶ ὄσπερ αἱ τῶν παρῶντων»⁴⁾ και ὁ φῶντος βρεθῶντηρον, ὄστος ἐν τῷ Νομοκόνωνι του ὄρχεται ὄτε «οἱ διὰ μαγείας τῆ σπηρηλά των ἀ-

¹⁾ A. Vassiliev, Anecdota Graeco-Byzantina σ. 343. ΠΒ. και τὴν ἐν τῷ Κωνσταντινῶν φερεμῆν ἐγγὴν κατὰ πορηγῶν ἀνθῶντων (σ. 7). «Κίριε ὁ Θεός ἡμῶν, ὄησον, κῶντροσον και γυλῶσων πάντας τοὺς πολεμῶντας με ἀδίκους» και πῆταν, «δουμῆο και καταρῶν πῆτρα πορηγῶν ὄσπερ κῶν και πᾶσαν κῶνρη γλῶσσαν ὄρχων τῶν τῆν ἡ ἐσπερσιστῶν, τοῦ μὴ ἔχων ἐξουσίαν ἐν ἔργῳ και λόγῳ παρῶσθῆν αὐτῆν ἡ ποσπῶσις αὐτο των διαφροθῆτων τῶν ἀδίκων (σ. 19). ... ἄσων και φερεμῆτων ἀπὸ ... πάσης γλῶσσης, ὄρχων τῆς τε και ἐξουσιουσῶν και ἀπὸ των κῶντων ἀνθῶντων» (σ. 26).

²⁾ A. Vassiliev, Ἐνθ' ἄν. σ. 345.

³⁾ A. Vassiliev, Anecdota Graeco-Byzantina 341.

⁴⁾ Όσα Ράλλη, Ποτή, Σύνταγμα 4. 114.

θρόνων ἢ τῆ σουργοσύνη ἐπιβουλεύοντες τιμωροῦνται»¹⁾, τέλος δ' ὁ Κωνστ. Δομιετόπουλος, ἐν τῇ Ἑξαβιβλῷ τοῦ ὁμοίου ἀνεπιγνώσκουμου (6. 10) «Οἱ διὰ γοργείας σούργουλας λογισμοὺς πρὸς ἔξωτας σουργοῦλας δημεύουσι καὶ ἐξουδῖα καθυποβάλλουσι Οἱ τὰ φίλτρα ποιοῦντες δημεύουσι τὸν βίον καὶ πᾶσαν τὴν περιουσίαν ἐξουδῖουσι. Φίλτρα δὲ εἶσι τὰ φίλιας καὶ ἀγάτης ποικιλικά, δι' ὧν, ὡς φιλολογοῦσι τινες, δύναται ἔλκεν τὰ πρὸς τὸ ἀγαπᾶν αὐτὸν». Ἴνωστα δ' εἶναι καὶ ἐκ τῶν ἀστρολογικῶν κωδικίων τὰ «ποίησον δύο εἰσόδας μετὰ κηροῦ παρθένου εἰς ἀργύματα δι' οὗ βοῦλαι φίλτρον πηξέαι ἦρουν ἀπόθου καὶ ἀλοχίους καὶ γράψον τοὺς χαρακτῆρας καὶ χῶσον ἐνθα εἰσβαίνουσι»²⁾.

Ὡς δὲ πρὸς φίλιαν, οὕτω καὶ πρὸς ἔχθραν ἐγίνοντο κατὰδεμοί, διακοπταὶ καλοῦμενοι. Ἐκ παλαιότερων χρόνων μαγτῆρια ἔσταναν τὰ ἐκ μαγικῶν παπύρων. «Ἐάν τινα θέλεις μὴ γενώσαιο ἐνθου γυνάικα ἢ ἀνθρα πρὸς γυνάικα, λαβὼν ἀμρόδευμα κρυὸς βάλε κατὰ τὸν σουργοῦλας τῆς θύρας αὐτῶν εἰπὼν τὸν λόγον γ' λέγων διακόπτου τὸν δειῶνα ἀπὸ τῆς δειῶνας»³⁾: «Εἰς ταχέον ὄστακον ἐπιράσων καλκῶ γρασφαῖω λόγους καὶ ἐπιδίωκε ὄστου εἰσόν, ὄστου ὑποστρέφονται λέγων ὄστε τῆ ἄ τῆς ἄ μάχην, πόλειον κατὰ τοῦ ἄ τῆς ἄ ἀνθου, ἐχθῆραν ὡς εἶχον Ἵψων καὶ Ὀσους, εἰ δὲ ἀνθῆ ἐστι καὶ γυνῆ ὡς εἶχον Ἵψων καὶ Ἰσας»⁴⁾.

Ἐκ δὲ τῶν μεσαιωνικῶν τὰ ἐξῆς, τὰ ὅποια λόγον ποιούμενα κατὰ τὸ πλείστον περὶ τῆς λύσεως τῆς διὰ μαγικῶν μέσων ἔχθρας, πιστοποιοῦσι τὰς διακοπτάς.

Ὁ ξ'. ψαλμὸς

Ὅταν ἔχη μάχην ἀνοδόγγων καὶ μάχουσαι οἱ δύο ἀπὸ μάχια γράψε τὸν αὐτὸν ψαλμὸν μὲ αἵμαν ὄστακου πετενωῦ καὶ διάβασέ τον καὶ ἀπάνω εἰς τὰς κεφαλὰς των εἰς πέρτε Κιντικὰς τῆς τῆν Κυριακῆν καὶ ἀς ἀνεγγνώσων καὶ τῆν εὐχὴν τοῦ ἀγίου Κυριακουῦ καὶ ἀς βαστοῦν καὶ αὐτὰς τὰς χαρακτῆρας γραμμένους μὲ αἵμαν ὄστακου πετενωῦ»⁵⁾.

1) Φωτίου, Νομοκάνων τίτλ. Θ'. κεφ. ΚΕ. Πάλλη-Πορῆ, Σύνταγμα 1.188.

2) A. Abt, Die Apologie des Apuleius σ. 83.

3) Albert Dieterich, Abraxas σ. 188. Ὁ Dieterich ἐπιμνησκει τὸ γενώσαιο διὰ τοῦ βούλου, οὐχὶ ὄστου, ὡς πιστεύου, ὁρθῶς.

4) Albert Dieterich, Papyrus magica musei Lugdunensis Batavi ἐν Jahrbücher f. class. Phil. Suppl. Bd. 16 (1888) σ. 814.

5) X. Ἐθν. Βιβλ. Πατριῶ. ἀφ. 2316 πβ. E. Legrand, Bibl. gr. vulg. 2. 21.

Ὁ με'. γιδ'. γιστ' [ψαλμὸς]

Ἐάν ἔχης εἰς τὸ στήν σου γυνάικας δύο καὶ μάχουσαι πρὸς ἀλλήλας καὶ οὐδὲν ἔχων εἰρημὴν μέσον των γράψον τοὺς αὐτοὺς ψαλμοὺς μὲ τὸ αἷμαν τοῦ μαύρου πετενωῦ καὶ χῶσέ τον εἰς τὸ στήν νὰ περατοῦν ἀπάνω καὶ θέλεις εἰρημεύουσι¹⁾.

Ἐξ ἀρχαίων καταδέσεων καὶ φιλιτροκαταδέσεων γνωθῆσκουσι ὅτι ἔδευτο τοῦ ἀντραλίου ἢ ψαλῆ ἢ ἢ φύσις ἢ τὸ ἀδόδιον, ὁ κύσθου δ' ἄν ἦτο γυνῆ, ὄστε ἢ συνουσία νὰ κατασπῆ ἀδύνατος²⁾.

Ὁ τρίτος οὗτος τῆς καταδέσεως, ὄστου καὶ ὁ κοινότερος παρ' ἡμῶν τυγχάνει, ἦτο σπηῆς κατὰ τὴν μεσαιωνικὴν ἔποχην. Τοῦτο δεκνύει α') ἢ ἐν μεσαιωνικῷ χειρογράφῳ ἀνεπεργασμένη συνταγῆ «περὶ δεμῆτους ἀνθωῶπυους, πῶς λύονται», ἢ ὅποια ἔχει ὡς ἐξῆς³⁾ « ἔσταγον δὲ βελόνων καὶ διάβαζε εἰς τὸ λουθὸν καὶ φέδε τοῦ ἐπὸς τῆν μύτην καὶ διάβαζε εἰς τοῦ ἔστεγον τὸν κῶλον καὶ ἴωσον αὐτὸν».

Ἑστρον.

Ἐσταγον τῶν κῶλων κανοῦγγιον καὶ ἔλαφρον λουθὸν καὶ μαρομᾶνον μακαίον καὶ ἀκτυκλῖον ἀγγυθὸν καὶ ἴσταγε, ἔσταγε ἄλλων νεθὸν εἰς μαστογαπᾶν εἰς ἀπόγγυον φεγγαθίου καὶ βάλε τὸ νεθὸν εἰς τὸ τῶν κῶλων καὶ λέγε οὕτως εἰς τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ἀγίου πνεύματος. Ἐσταγον τὸ λουθὸν καὶ λέγε οὕτως ἔρχεται ἢ ἀγία Βαρθάρα ἀπὸ τὰ ἐπὶνὰ βουρὰ καὶ ἀπὸ τοὺς ἐπὶνὰ κάμπος σὺν τῷ δουλίω τοῦ Θεοῦ δευτὸ λῶσαι τῆν κεφαλήν καὶ τὸν μισκόν, λῶσαι τὸ στερνὸν αὐτοῦ, λῶσαι τὰ γόνατα, λῶσαι τοὺς ἀγκυθὸς αὐτοῦ. Στῶμεν καλῶς, στῶμεν μετὰ φόβου. Λέγε αὐτὰ ἐκ τῆτου καὶ ὕψουαειν».

1) E. Legrand, Ἑθν' ἀν. σ. 23.

2) Καταδέου χεῖρας, πόδας γιδῶνταν, σόμα, ψωλᾶς, κῶσθου σ, R. Wiensch, D.T.A. τῆ. β. 1. Ἐθμῆ, κάτεγε ψαγγῆν, φῶσιν, τῆν πνυγῆν. Ἑθν' ἀν. 89.5. Πβ. καὶ σ. XIV. Ἐν λατινωκοῖς καταδέσεσι φέρεται defigo ventem, mentulam, crus, A. Huddellent, D. T. 135.8. Ἐν φιλιτροκαταδέσειμ ἐκ μαγικῶν παπύρων ἀνεπιγνώσκουμου καὶ λαβὼν δέκα τερεῖς βελόνες γυλκίως πῆξον β εἰς τὰς φῶσεις λέγον περὸν τὸ πωλὸν μέλιος τῆς δεῖνα, ὄστου μηδὲνος μη-οθῆ, πῆξον ἐκαστὸ μόνου τοῦ δειῶος. C. Wessel, Griechische Zauberpap. von Paris und London 323.

3) Ὁσα E. Legrand, Bibl. gr. vulg. 2. XXII ἐκ χεῖρ. τῆς Ἑθνικ. Βιβλιοθ. τῶν Πατριῶτων ἑθ. ἀφ. 2316 φ. 363b

β') ή εν Ιαπωνίᾳ κώδικι συντηρῆ «ταὺ τοῦ Μωσῑ ἐνοχλήθωνον» ἢ λέγουσα «Εἰς κείθων κολλήσαν γάργον κέρων δὲ καὶ βλαή, ζαρή, ζατραήμ, σαθὴ, σαθασή»¹⁾. γ') ἢ ἐν κώδικι Βενεντιῶ «Ελληνιστῶ» (129 φ. 112) σημείωσις καὶ ἕτην «δὲ γαλιμάς ἀρφέλιμος εἰς ἀρθροπον ἑμμένον».

Ὁ Βασιλεὺς δεῖται δὴ Θεόδωρος Β'. Δάσκαλος ὑπάρθευτε τὴν Θεόδωρον Ταγματεύτου μέ τινα Βασίλειον υἱὸν τοῦ Καβαλλαριού, ἡδη μετ' ἄλλου ἀρθροβονισμένην. Μετ' ὀλίγος ἡμέρας παρουστάζεται ὁ νηπιός πρὸς τὸν ἡγεμόνα καὶ παραινέεται ὅτι ἔδουνασι νὰ ἐπελέγη τὰ νηπιόκατα τοῦ καθήκοντα, ἐπιγεσασθεῖς ὑπο μαργαρυάων. Ἡ εἰρητικὸς ἐξέργασε τὸν Βασίλειον, ὅστις διέταξε νὰ φυλάκασθῃ ἡ μήτις τῆς νηπιός, καθ' ἣς ἐστρέφοντο αἱ ὑψηλῶς καὶ νὰ ἐμβληθῆ εἰς σάσκαον, εἰς ὃν νὰ συγκλισθῶν καὶ γαλιὰ. Ὁρισμένε πρῶστωτα διετάχθησαν νὰ κρησῶν τὸν σάσκαον δι' ἀκακισθῶν κλωδιών καὶ νὰ ἐξοργίσων οὕτω τὰς γαλιὰς κατὰ τῆς ὑστισυχοῦς γυναικός, ἕως οὗτου αὐτῆ ἀμολογήσῃ τὴν ἐνοχήν τῆς καὶ ἄλλα τῆν μαργαρίαν. Ἐνεστέτα ὅτι ἡ γυνὴ ἐξήθη τὸν σάσκαον ἡμισυαῆς, μηδὲν εὐκολογήσασα, ἂν οὐ ἦτο ἀθλιότης εἰς αὐτῆν ἀμοιδοκήνης κατηγορίας.

Εἰς ταῦτα δες περισσεύομεν τὴν μαρτυρίαν Ἰωσήφ τοῦ Βενετιῶν ἑκείνου κατὰ τὸ πρῶτον ἡμῶν τοῦ II'. αὐτῶνος «Καὶ ἐπὶ παντὶ ἀρθροσθηματὶ τὸ βερθῶν ἡμῶν πορταία. Καὶ θρηγία δὲ αὐτῆς καὶ ἀνθρωπῶ-πρως ὅτε μὲν λόγιμεν ὅτε δὲ καὶ δεσμοῦμεν»¹⁾.

Σημείωσον δ' ὅτι οἱ Βυζαντινοὶ ἐκίστεον ὅτι ἐπιηγῆς καὶ ἰδιαιτέ-ρων δαυμάνων, Ἄστροδιός καλοῦμενον, ἐκβεβησῶν τῆ μίσει τῶν ἐν-δογόνων. «Ἐγὼ Ἀστροδιός καλοῦμαι κατὰ βροσὸς καὶ ἡ ἔργασιὰ μὴ ἔσται τὸ τοῦς νεονύμηρος ἐπιβουλεύειν καὶ στήμαρῆται». Ὁραϊτὸς οὗ δαυμάων ποτιῶν καὶ καλεσῶν Ἀσμοῖδε.... τὸ ἡόν-όμηρον μακροῦ-γίας ἀρθρώτων, τὸ τῶν νεονύμηρων ἐπιβουλήων»²⁾.

1) Ὁρα Βυζαντιν ἔν Index scholarum Jemensis 1873 | A. XIV καὶ O. Gustius, Ἐπιότα γράμματτα ἐν Philologus 49 (1890) σ. 547.
2) K. Kumbacher, BIQ² 631.
3) Γ. Παγυριῆ. 1. 33. 51. καὶ 34 Π. Ροδοκανάκη, Ἡ βυβαλίαντα καὶ αἱ βυ-ζαντινὰ ἀρθρώττωτα σ. 136.
4) Ἰωσήφ τοῦ Βενετιῶ, Πινος αἱ ἀρθρα πᾶν κατ' ἡμέρας ἀντιηγῶν ἐν τοῖς ἐκτὸς E. τοῦ Βουκινδῶνος ἐκδοθέντα μαρτυροῦμένης τῶν β. 131.
5) Δασήμῃ, Σολομοῦρος. Migne, F.G. 422 στήλ. 1621.

6) X. Ἐθν. Βιβλ. Ἀθην. ἀρ. 825 φ. 9α

Ὁ συγγενεὺς τῶν Πατριῶν τῆς Κωνσταντινουπόλεως μάς ἀνα-φερεὶ καὶ ἰδιουργήσιον τῶσπον καρυδέσιου πολέμιον. Ἵνα δεῖται δὴ μαθητότε οἱ πολέμιου καρυθθώσωντα νὰ πληγιάσωσι νεπηκαὶ τὴν Πόλιν ἢ καὶ εἰσελθῶσπον εἰς αὐτήν, καρυδέθησαν, κλεισθέντος διὰ κλειδίον ἑνὸς κάρηγιον, τὴν τύχην τῆς πόλεως μαρτυρῶντος καὶ κομιμαμένου ἀπὸ τοῦ στασοῦ, ὃν ἐκέρδονον ἀγέλιματα Κωνσταντινού καὶ Ἐλένης κατὰ τὸ Μι-λιον κείμενα¹⁾.

Ὁ τῶσπος τῆς διὰ κλειθέου καταδέσεως τὸ πρῶτον νῦν ἀναφερέ-ται, δὲν θὰ ἦτο ὅμως ἄλλως ἀσυνήθης. Ἴεσὶ τούτου σαφὸς μαρτυρεῖ ἡ συνήθης νῦν κοήσις τοῦ κλειθέου κατὰ τὰς παραδέσεις τῶν ἀνδογόνων²⁾, περὶ ἧς κατωτέρω ἐν τῷ τριτῷ κεφαλαιῷ θὰ γίνῃ ὁ πρῶτος ἡμῶν λόγος.

Πλὴν δὲ τῶν ἀνθρωπῶν, κατέδενον κατὰ τὸν μεσολιωνα καὶ τὸν δαίμονα, ὄς καὶ τὰ ἐξῆς ἐξόγκια δειωνύουσιν. «Ἐξέδθε δαίμον, ἐσταί σὲ δεσμοῦς δεσμοῖς ἀδαμνητόσις καὶ μύσις καὶ παραδίωμι σε εἰς τὸν κέλιον κῶς»³⁾. Ἐκεῖνον (τὸν Σάτανᾶν) ἐπῆσαν δ' ἄριστος δεσμοῖς ἄλλοις, ἔνα συμποδίηται πρὸς τὰ παλάτιατα⁴⁾. «ἐπερθῆς πὲ συνπῆτί-ματος (δὲ Σολομῶν) αἰς παρρηγορεῖται τὰ νοσημέτα καὶ τῶσπος, ἐξορ-

1) Ἦν τῆ κληθῶ τοῦ Μιλίου στήλιαι Κωνσταντιῶν καὶ Ἐλένης στήλιαι ἐπὶ καὶ οὐκονε ὀρθα πρὸς ἀποκόλης βαρυδέσιμος ὅτι ἀρθῶν μῆσων δὲ τὸν οὐραπῶ ἢ Ἰὴν τῆς κλειθείς, κάρηρον κλειθῶμένον καὶ ἐσταζουμένην τοῦ ἔπασπος σίθους ἀνελ-λαπὴ εἰσῆ καὶ κάρη πῆσων τῶν ἔθων ἐκπεθέσων, τὸν ἡπκήν ἰσγίαν ποσαστηνὰ ἢ ποσαστηνὰ ἔπως ἢ ἐσταροῦηται, ἀλλὰ πορρω ἀτάξειν καὶ ἀποποσταιν ὄς ἠστοιμέ-νως. Ἡ δὲ κλεις τοῦ κάρηρον κατεχώθη εἰς τὰς βασεῖς τῶν κτήτων, πρῶδοκῶ-νως, Πίαρῶ Κονσταντινουπόλεως 2. 166 (Preger).

2) Ἴββ. καὶ τὰ ἐξῆς ἐν Σολομονωῆς τοῦ IET'. αὐτῶνος (X. Ἐθν. Βιβλ. Ἀθην. ἀρ. 1265 φ. 22β). «Ἰούρε ἡμέσων Σαββατό ἢ Τετῆρ ἀπὸ τὰς σίσου τοῦ ψηγῶδον καὶ ὐσῆα καὶ βάρ το εἰς Ἐβραϊτικῶν κίβωθῶν, μὲ ἢ μῆσαν κλει-θευῶν καὶ ἀῖετι, δὲ δὲ ἐκλειθῶσασμεν μὲ τὸ κέρι τοῦ Σολομῶν ἐποῦτα τὸδε σημεῖον εἰς Ἐβραϊτικῶν ἡμῶν ὅσων ὄς καὶ τὸδε ἐν νεοκείθων ἱετροσοφατικῶ.

Ἐρεγον διὰ τὴν ἐπιληθίαν.

«Ἐπερ τῶν (τὸν ἀοθενῆ) εἰς τὴν βουήν καὶ χίος πᾶσω τῶν ὁδοῦσιν πορήτια μερον καὶ ὄδας τοῦ καὶ κλειθῶνιῶν νὰ τὴν ἀνοίξῃ μὲ τὸ κλειθῶν τῆς. Πορῶ τῶν καὶ ὄσων μῆσων κάρηθηκα καὶ νὰ λέγη τὸ πᾶρω ἡμῶν ὄσων αἰὼν δὲ τὸ ἡσῆσιον, ἰετὲ το ἐπὶ καὶ δεσαστηνὰ Ἀληθογοῦσις, Ἰατροσοφικῶν σ. 75

3) C. Wessely, Griechische Zauberpap. von Paris und London στήλ. 1245.
4) Ἰωσήφ τοῦ Ἰεροσοφίου, Ἰδοῦς τοῦς πορωθέντας εἰς Πιάρῶν, λόγος δ'. ἐν Α. Μακροδοκίῶν - Κεραμένος, Varia Graeca sacra 178.4.

κώσεων κατέλιπεν, οἷς οἱ ἐνδοξόμενοι τὰ δαιμόνια ὡς μηκέτι ἐπιτελεθεῖν ἀποδιώξουσιν»¹⁾ «φύσεις τε τούτων (τῶν δαιμόνων) καὶ ἰδιότητας ἐγγραφε, (ὁ Σολομῶν) πῶς τε δεσποῦνται καὶ πῶς ἐμφυλοχολογοῦντες ἀπολιονται»²⁾.

Ἐπεὶ δὲ ἐπίστευον ὅτι τὸ μεταξὺ ἀνδρογύνων μίσος προὔκειται ὁ δαίμων, διὰ τοῦτο πρὸς ἐπιαναφορὰν τῆς συζυγικῆς ἀγωγῆς καὶ οἰκογενετικῆς γαλήνης τὸν ἔβδον. Σχετικὰ μᾶς διδάσκει τὸ συναξάδιον Ἀνδρέου τοῦ κατὰ Χριστὸν σαλοῦ, ἔξ οὗ πληροφθορῶμεθα ὅτι ἡ μηφυλομένη ὑπὸ τοῦ συζύγου της κατέφυγεν εἰς μάγον ὄστις, ἀφ' οὗ ἦναψεν ἐν ἡμέτερά Τερέστη κανδήλαν τὴν ὁτοίαν ἔθηκεν ὄστου, ἦσαν τὰ εἰκονίσματα τῆς «εἶτα λαβὼν καὶ τὴν ζώνην (αὐτῆς) καὶ τινὰ εἴματα τῆς αὐτοῦ κακουρίας ὑποπυθουσίας καὶ δήσας τέσσαρας κόμβους ὀδῶσων ἀπὸ τῆς εἰκῆς. Περίλωσαι αὐτὴν ἐν τοῖς ὑποκάτω ἡματιῶς... μοι ἐν ταμίῳ τοῦ διανεῖμαι τοῖς πέντην ὑπέφ ψυχικῆς σωτηρίας... ὁ δὲ ἀνηρ αὐτῆς ἐμίσησε τὴν ἐσωμένην καὶ μόνην τὴν γυναικα αὐτοῦ ἡγάτα»³⁾. Ὁ δαίμων μετὰ ταῦτα διηγήτο ὅτι «τέσσαρα κόμβους ἦν δεμένος εἰς τὴν ζώνην δι' ἐξορκισμάτων τοῦ μύστου» ὁ δὲ συναξάστις ὅτι, ἐφ' ὅσον ὑπῆρχον οἱ κόμβοι ὁ Σαραντῆς ἦτο δεδεμένος καὶ ὄσεν ἡδύνατο ν' ἀναχωρήσῃ «ὡςτις γὰρ (ὁ Ἀνδρέας) αὐτὴν ὑποκρίτω φρεσίν, ἵνα ἔχη τὸν σατανᾶν εἰλημένον περὶ τὴν ὄσφην αὐτῆς»⁴⁾.

Κατέδον δ' οἱ μεσαιωνικοὶ ἡμῶν πρόγονοι οὐ μόνον πρόσωπα, ἀλλὰ καὶ ποσοσωποποιουμένας θυνάμεις, ἀσθενείας φέβ' εἶπαι. Πβ. τὸ ἔστις ἐκ τῶν ἐπιταρτικῶν χωρίων.

«Πρὸς θλάματα ἐν ποδί».

Λαβὼν κἀναβῶν ποσίην κόμβους τρεῖς ἐπὶ ἐκάστου κόμβου λέγων εἰς θλάμην σε ἐφεδεύω (ἐπαδύνω.) ἀπολιθώθητι, ἀποξολώθητι, ἀποκορδολώθητι. Καὶ μετὰ τὸ δῆσαι τὰς γ' ὄψεις περιπαθεῖς τὸ μεσοκύνιον τοῦ ζύγου πάλιν ἀποδεσμεῖν ἀτάλας δέσει γ'. ταῦτα ἐπιλέγων καὶ τότε, κόψας μαχαίρᾳ εἴτα χαμαί»⁵⁾ καὶ ὄρα καὶ τὸ περὶ θεσφαείας

1) Φλάβιον Ἰωσήπου, Ἰουδ. Ἀρχαιολ. 8.25 Πβ. J. Tamborino, De antiquorum daemomismo σ. 8.

2) Μπ. Γρακέ, Βίβλ. Χρον. 342. 5

3) Νισηφόρος πρεσβυτέρου Κομποταρινοπούλου, Βίος Ἀνδρέου τοῦ κατὰ Χριστὸν σαλοῦ, Migne, PG. 111. 777 C.

4) Ἐνθ. ἀν. 781. D., 788 B.

5) R. Heim, Inantamenta magica Graeca Latina Jahrb. f. klass. Phil. Suppl. Bd. 19. 484.

τῆς δυστηνίας (στενώσεως) λεγόμενον ἐν τῷ ἱεροσσοφύγῳ τοῦ Ι. Στραφιδῆ¹⁾.

Εἰς στενωπιν.

Κελδόνια τρία πιάσε καὶ φτύσε εἰς τὸ στόμα τοῦ ποσίου καὶ πῆ· ἔπιγον τὴν στενωπιν μου» καὶ δέσε καὶ εἰς τὰ ποδᾶγα τοῦ πῆσα ἔνος κόκκινον μετέρι καὶ ἀρες τα καὶ ἄς πᾶσαν καὶ ὄσαν τὰ δέσεις πῆ «δένω ἔδω τὴν στενωπιν μου».

Φέρεται δὲ λέγουσα καὶ ἡ Γυλλοῦ ἐν φυλακτηρίῳ, ὅτι ὄστις τοῦτο φθεῖ, «φρέσιμα ἀπὸ τὸν ὄσκον αὐτοῦ μιλία λ'. ὅτι δένουσί με ἀγγέλοι, ἀρχάγγελοι, εἰς τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος»²⁾.

Καὶ τὸν πονηγὸν δ' ὀφθαλμῶν καὶ τὴν βασκανίαν θὰ κατέδον ὡς φαίνεται α.) ἐκ τῆς εὐχῆς τοῦ Ἁγίου Κυπριανοῦ εἰς λύσιμον ἀνδρογύνου: «δεσμεῖώ καὶ καταγῶ πάντα τὰ πονηγὰ πνεύματα, τὰ ἀκάθαρα καὶ πάντα πονηγὸν ὀφθαλμῶν»³⁾ β.) ἔξ ἔθορκίου γεγραμμένου ἐν κώδικι τοῦ 1495 «εἰς τὸ λῶσαι μάτ», ἔνθα φέρεται: «ὁ δαίμων ἔδου καὶ ὁ Χριστὸς τὸ ἐλευθέρωσεν»⁴⁾ καὶ γ.) ἐκ φυλακτηρίου, ἐν ᾧ ἀναγνώσκουμεν: «Θελίω σε, βασκανία, εἰς τὸν Θεὸν τὸν μέγα... ἵνα φροβηθῆς καὶ δεθῆς κἀεῖσε, βασκανία μετὰ τῶν ὄσων ἀπὸ σὲ πονηγῶν πνεύματων ἀπὸ τὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ ὁ δέσιν τὸν βαστάζοντα τὸ φυλακτῆριον τοῦτο»⁵⁾.

Ὁ ἄγιος Κυπριανὸς παροτρύνεται λέγων: «ἐκράττον τὰς ἐγκύους τοῦ μῆ τεκεῖν καὶ τὰς ἄλλας τοῦ μῆ συλλαβεῖν... καὶ διερχόμενος εἰς τὰς ἀγέλας τῶν γοίθων καὶ προβάτων ἐποίουν τὰς μὲν ἐγκύους τοῦ μῆ τεκεῖν, τὰς δὲ ἄλλας τοῦ μῆ συλλαβεῖν»⁶⁾. Ἐκ τοῦ χωρίου τούτου καὶ ἐκ τῆς παρὰ Βυζαντινοῖς ἐπιφατοῦσης δεσποδίουσος σπηθείας νὰ μὴ δίδωσιν εἰς ἐπίτοκον τὴν χεῖρα⁷⁾, ἐξάγεται ὅτι, ὡς καὶ παρ' ἀρχαίους⁸⁾, οὕτω καὶ κατὰ τὸν μεσαιώνα σπηθίετο καὶ ὁ τοῦ τοκεῖ τοῦ κατὰδεσμεῖος.

1) E. Legrand, Bibl. gr. vulg. 211.

2) Fr. Padel, Ἐνθ. ἀν. σ. 28.

3) K. Βελεγράτου, Κυπριανόφιλον σ. 16.

4) A. Vassiliev, Anecdota Graeco-Byzantina σ. 342.

5) R. Reitzenstein, Poimandres 295.

6) K. Βελεγράτου, Κυπριανόφιλον σ. 10.

7) Ν. Πολίτου, Ἐκρητοῦς Ασαγῆ. ΣΤ' 322.

8) Oga E. Sarter, Geburt, Hochzeit u. Todt σ. 123 καὶ Berliner Phil. Wochenschr. 12.405.

Ἔως κατορθέτω θεά ἴδωμεν, σήμερον δένουσι καὶ τὴν μοῖραν· οἱ τοῦτο συνθηθῆτεο καὶ κατὰ τὸν μεσαίωνα, ἀφήνει νὰ ὑπονοήσωμεν μαγνὸς πάμπνος τοῦ 2—3 μ. Χ. αἰῶνος, ἐν ᾧ ἀναγωνίσκομεν¹⁾: «*Διαφύλαξόν με ἀπὸ πάσης τῆς ἰδίας μου ἀσφαλείης, ἀνὰ θέσιν μου· τὴν σαρκὰν εἰμαθμ' ἐν ἧν, μεγαίον μοι ἀγαθὰ ἐν τῇ γενεῇ μου, σὺ ἔησθον μοι τὸν βίον καὶ ἐν πολλοῖς ἀγαθοῖς οὐ δοῦλός εἰμι σοὶ καὶ ἑτέρης*».

Μέχρι τοῦδε ἐγένετο λόγος περὶ καταδέσεως πρῶτον ἢ πρῶτον ποιοιούμενον ὄντων· οἱ βιβλιαντινοὶ ὁμοῦ ἐννόησαν νὰ καταδένωσι καὶ διάφορα ἐπιβιβηθῆσα καὶ θη σκορπίου, ὄφρα, λῦκος, ἀκούτος²⁾, καὶ τὰ τοιαῦτα. Περὶ τοῦτου ἔχομεν σαφεῖς μαρτυρίας. Ὁ Ἰάμβλιχος ἐπὶ παραδείγματι, κατὰ τὸν Φώτιον³⁾, διεξήγετο ἐν τῷ Λαματικῷ τοῦ διάφορα εἶδη μαγικῆς καὶ δὴ «*μάγον ἀγκίδων καὶ μάγον λεόντων καὶ μάγον μουῶν... καὶ μάγον δὲ λέγει καλέτης καὶ μάγον ὄφραων*»· Ἐν δὲ περὶ τὸν ἐπὶ πατέρου τοῦ ΣΠ⁴⁾ μ. Χ. αἰῶνος ἀνεκρινώσομεν τὸν ἕξῃς κατάδεξιμον σκορπίου: «*δένω σε, σκορπία, ἀπεργήσας ἀπαιλλῆξον τὸν οἶκον τούτων ἀπὸ παντός, κακοῦ ἐσπερῶ καὶ πρῶτῆματος τὰν τὰν, ὁ ἄγιος Φωκῆς ἀδελφεῶν*»⁴⁾. φέρεται δὲ καὶ παρ' ἀνωτέρων περὶ τοῦ ὄφραϊνός: «*Ἄγιε Λουκά καὶ Φωκῆ, ὅσον ὄφρα, σκορπίον, μόν, μέμερον καὶ ἀνακαυδολογεῖν, ὡς σίγει ἡ φωνή μου, σίγει τὸ σπούμενον*»⁵⁾. ὁμοίως δὲ καὶ ἐν ἑξοχίῳ μεσαιωνικῷ ὄφραος: «*ἔξοχί κίω ὄφρα τὸν τετραγύλιον, ὄφρα τὸν δωδεκαγύλιον*»⁶⁾.

Ὁ Νύσσης Ἰππηγόριος ἐν κανονικῇ ἐπιστολῇ τοῦ πρὸς τὸν ἐπίσκοπον Μελητηνῆς Ἀητοῦτον λέγει: «*γόντες μὲν οὐν σίαν, οἱ καὶ ἐρασιδοῖ καλοῦνται, οἱ διὰ τῶν μαγικῶν ἐπαθόν ἢ θηρία, κατὰ δέσμο οὐρας ἢ πρὸς βλάβην ἀνθρώπων ἢ καὶ ἀφελείαν τῶ δοκεῖν ποιούντες τινα*»⁷⁾. Τοιούτους καταδέξιμους θηρίων ὑπαινίσσεται καὶ ὁ ΔΣΤ⁸⁾ κινήων τῆς ἐν Αὐοδωείᾳ Σίνουδου, περὶ οὗ τὰ ἕξῃς ἐγράφθησαν κατὰ τὸν ΠΒ' αἰῶνα

ὁ Ζωνναῖος καὶ κατὰ τὸν ΙΑ' Μαρτυρίας ὁ Βλαστάριος, ἀποδιδόντες φυσικά, τὰ κατὰ τοὺς χρόνους τῶν συμβαινόντων: «*Οἱ γὼν γόντες ἀιδὰς τινος, ἦνον ἐργάδες λέγοντες, ἐπέκονται δαίμονας ἢ καὶ θηρία καταδεδωμένα καὶ ἐξπετά. Εἶσι γὰρ τινες οἱ κηρύους ἔξω που τῆς ἐπιπέως αὐτῶν καταλεπθέντος δι' ἐπαιθείας θεομοῖσι τοὺς λῦκος, ὄφρα μὴ ὄνησθαι αὐτοῖς βλάψαι τὸ ἔξω μετ' αὐτοῦ ἀνατρεφόμενος*»⁹⁾. «*Ἐρασιδοὶ δὲ οἱ δι' ἐπαθὸν τοὺς δαίμονας ἐπεκλήμεισι πρὸς τὰ σκευὰ θεήματα καὶ θηρία κατὰ δέσμο οὐρας καὶ ἐξπετά πρὸς τὸ μὴ λαμαεσθαι τὸ κτήνος τυζόν, ἔξω που πρὸς ἀλλήλομενον*»⁹⁾. Χοῖσαν τέλος κατάδεξιμον διάφορον ἔξω κατὰ τὸν ΙΕ' αἰῶνα πιστοκασί τὸ ἕξῃς χωρίον Ἰωσήφ τοῦ Βουεντίου: «*Καὶ ἐν παντι ἀεθροστέμει τὸ βοηθὸν ἡμῶν γορτεία. Καὶ θηρία δι' αὐτῆς καὶ ἀνθρώπους ὅτε μὲν λύομεν, ἀλλοτε δὲ καὶ δεσμοῦμεν*»⁹⁾, εἰς ὃ δένω νὰ πρῶτεθῇ καὶ τὸ ἕξῃς ἐκ τοῦ Κυριακωνιάδου χωρίου «*ἴδωσον τὰν δοῦλον τοῦ Θεοῦ δένω καὶ τὰ κτήνη τοῦ ἀπὸ δέματος καὶ καρτηνῆματος καὶ ἀπὸ πόντος διαβολικῆς ἐνεργείας*»⁹⁾.

Καὶ τί μὲν ἔλεγον τὰ ἔξω ταῦτα καταδένοντες δὲν μᾶς λέγουσιν οἱ ἐξηγηταὶ τῶν Κανόνων, ἰδὲν ὁμοῦ τῶν ἐπαθῶν δυνάμειν νὰ λάβωμεν ἐκ τῶν σημειωθῶν σχετικῶν κατάδεξιμῶν, περὶ ὧν κατορθέω γενήσεται ὁ προσήκων λόγος. Ἐκ γ' ἴσον τοῦ ΙΑ' αἰῶνος πληροφόροῦ μέγα ὅτι ὁ λῦκος κατεδένητο, ὃν ἐπὶ μολύβδου ἐγράφοντο⁹⁾ αἱ λέξεις δῖα δύο καὶ τὸ ἔλασμα ἐκρῦπτερο ἐντὸς τῆς μάνθρας⁹⁾.

Ὁ κατὰ τὸν ΙΓ' αἰῶνα ἀκριάσας Δημήτριος ὁ Περαιτωλιεὺς ἐν τῷ ἐξακοσοφίῳ καὶ κυνοσοφίῳ τοῦ μᾶς παρθεῖ πληροφορίας περὶ καταδέσεως κύνος, ἵνα μὴ φύγη καὶ ἔδακος φυγόντος, ἵνα ἐπανέλθῃ. Τὰ σχετικά κείμενα ἔχουσιν ὡς ἑξῆς:

Μὴ φυγῆν κύνα ἀπαυδήσαντε.

Τὴν οὐραν αὐτοῦ μέτρησον καλῶμα καὶ κατὰ τὸ μέτρον τῆς οὐρίας τὸν κλάμιον κόμων· ἐνατίθου καὶ στέγη ὑπὸ ἑσπες καὶ οὐδέποτε ὁ κύων τῆς στέγης τῆς οἷς ὑποχώρησῃ ἢ ἐν τῇ χεὶρὶ σου τὴν οὐραν λαβὼν

¹⁾ Ζωνναῖος, Βίος τὸν ΔΣΤ' κανόνα τῆς ἐν Αὐοδωείᾳ Σίνουδου (Πάλλη—Πορλίη, Σύνταγμα 3,203).

²⁾ Μ. Βλαστάριος, Σύνταγμα κατὰ στοιχείων (Πάλλη—Πορλίη, Σύνταγμα 6,355).

³⁾ Ἰωσήφ Βουεντίου, Ἐνθ. ἀν. 3,121.

⁴⁾ Κ. Βελεφάντου, Κυριακωνιάδων σ. 23.

⁵⁾ Ὁγα Fr. Pradel, Ἐνθ. ἀν. σ. 34.

¹⁾ C. Leemans, Pap. Leid. w. 14,36.

²⁾ Ἄετραν φέμους ἀναγράφεται ἐν τῷ βίῳ τοῦ ἁγίου Νεοφύτου, Θ' Ἰακώμου. Μνημεῖα ἁγιολογικῆ σ. 249.

³⁾ Ἐν τῇ Βιβλιοθήκῃ τοῦ α. τῆς β (Belk). Ὁγα καὶ R. Hercher Ἐξοχικῶν λόγων συγγράμας 1,224,10 ἔξ.

⁴⁾ Ρ. Οκ. 1060,5.

⁵⁾ Ὁγα τὸ Ἑλληνικὸν γλασάδιον τοῦ Dh Caigne ἐν λ. ἀνακατάδεξης.

⁶⁾ Χ. Ἐθν. Βιβλ. Πάρισι. ἀν. 2,136 πρ. F. Legrand, Bibl. gr. vulg. 2,26. Ὁγα καὶ ὅσα περὶ καταδέσεως ἐσπερῶν λέγονται παρὰ Ζωνναῖο καὶ Βλαστάριον εἰσὶς κατορθέω.

⁷⁾ Πάλλη—Πορλίη, Σύνταγμα 4,307.

τάς τελέτας ἀπόστασιν και τὰς ἀποτίππουσας εἰς τὸν κάλιμον βάλλει και οὐδέποτε ἀποφύγγη¹⁾.

Ἄλλο πρὸς ἀποκολόγια (λέξακα) πῶς εὐρεθῆν.

Ἐν τῷ ἀποτριπλίῳ σου τῷ ἀδυσσεῶν μικρὸν ἐυλόγιον λαβὼν ἀπὸ τοῦ κοινῶ ἐν δὲ προσκαθέξεται δῆσον λέγων ὡς ὁ Ἰούδας οὐκ ἔγραψε τὸν Χριστὸν οὕτως και οὐ γνώρισον ἐμέ. Οὐδεὶς γὰρ ἀγκυθιθεὶς φρεῖ- ξεται.²⁾ Ἡ καὶ ἄλληλιν διατύπωσιν.

Ἐν τῷ ἀδυσσεῶν σου σφραγῶ δῆσον βγαλὼ ἐκ τοῦ ἐυλοῦ, ἐν δὲ ὁ λέξας ἐκάδητο και λέγει ὀσπερ ὁ Ἰούδας ἐγνωκὼς τὸν Χριστὸν ὅσως ἦν οὐκ ἔδωκεν ἀντιῶ ὅσως και οὐ, ὡ λέξας, γνώθη ἐμέ τῶν θεσποτήτων σου και ἐπὶ οὕτως τῇ ἐπισημίᾳ κατακλιθῆναι αὐτὸν οὐκέτι φρεξείται.

Ἄς σημειωθῆν ὁ ἐνταῦθα δὴ καὶ πρὸς βάρτα κατέδενον³⁾, ἐνα μὴ γεν- νῶσι και ἐπιμένως μὴ πληθύνεται ἡ πόλις. Τοῦτο τοῦλάχιστον ἐξ- ἀγεται α') ἐκ τῆς προσευχῆς τοῦ ἀγίου Μάμαντος, ἐν ἣ φέρεται: «και πληθύνων αὐτὴν [τὴν πόλιν] και τὰ γενήματα αὐτῆς και διαφύλα- ξον ἀπὸ μάχιας και βασκανίας» β') ἐκ τῆς εὐχῆς εἰς τὸ εὐλογησῶν πόλιν, ἐν ἣ φέρεται: «Δέσποτα ὁ Θεὸς... περαφουδησον αὐτὴν [τὴν πόλιν] δι' ἀγίαν ἀγγελίαν σου πᾶσαν ἀσθενείαν, πάπια φθόρον και πειρασμὸν φαρμακείας και γοητείας ἐξ ἐργεσιῶν ἐπελομησῆς τοῦ διαβόλου ἀποδιώκων ἐξ αὐτῆς» γ') ἡ «ἀπόστειλὸν Κόϊου... ἡ μά- ρειας πέψεις ἡ θηρίων ἡ ἄλλων... ἡ περευείας» δ') και γ') ἐκ τῆς εἰς τὸν ἀγίον Κύριανὸν ἀποδιωμένης εὐχῆς⁴⁾, ἐν ἣ φέρεται ὁ ἴδιος ὁ ἀγίος λέγων: «διερχόμενος εἰς τὰς ἀγέλας τῶν χοίρων και προβάτων

1) Δημητρίου Κορυθαινοπολίτου, Κυνωσόφων, 49 παρὰ R. Hercher, Aeli- ani varia historia 2.598.

2) Δημητρίου Κορυθαινοπολίτου, Ἴερακοσόφων, 22 παρὰ R. Hercher, Aeli- ani varia historia 2.361—62.

3) Ἐν προσευχῇ τοῦ ἀγίου Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου (R. Reitzenstein, Poi- mandres, 297) προσευχόμεθα, ἐκ τῶν ἀγγέλων ὁ Περουρῆ «ὁ ἐπὶ τῶν βοῶν και τῶν προβάτων και τῶν ἀγρίδων».

4) Fr. Pradel, Ἐνθ. ἀν. σ. 26.

5) X. Χερστ. Αγγ. Ἐταιρ. ἀρ. 122 σ. 236. (Τὸ χ. εἶναι ἠοιθημένον κατὰ οὐλόγιον).

6) A. Dmitriewski, Εὐχολόγια σ. 681.

7) K. Beldarou, Κυριανῶνον σ. 10. Πεγὶ τοῦ Κυριανῶν τούτου ὅσα Migne, PG. 115.856 ἔξ. R. Reitzenstein, Cyprian der Magier ἐν Nachrichten d. Gitt. Gesell. d. Wiss. 1917 (Heft I σ. 38—79).

ἐπὶ οὐκ, τὰς μὲν ἐγκύους τοῦ μὴ τεκεῖν, τὰς δὲ ἄλλας τοῦ μὴ σιλλαιβεῖν».

Κατοικιδίον δὲ ζῶων και βοσκημάτων και ὑποζυγίων κατέδουσαν ἕπιφρανονοι και ὅσα πρὸς τὸν μάγον εἶπεν ὁ ὀσος Θεόδωρος¹⁾.

Ἐπὶ θέλεις δευθῆναι ὑπὸ τοῦ Θεοῦ και συγχωρήσεως παρ' αὐτοῦ ἐπὶ τούτοις ἀειωθῆναι, πρῶτον ἐξομολογησῶ σου τὰς πρῆξεις πᾶσας και εἰ πεπεσι σου βιβλος ἐνεργητική, ἀγαγε εἰς τὸ μέσον και πὰν τα ἀνθρώπων, ὃν περευειράσω ἡ οἰκον ἡ ἄλλων ἦται παῖν λυ- σον τοῦ καταδέσμου τῆς περευείας²⁾.

Ἄλλὰ και μάγικας κατέδενον κατὰ τοῦς μεσαιωνικοῦς χρόνους, ὡς δεικνύει τὸ σκεπτικὸν ἐξόρκιον.

Ἐπιμνηεῖα περὶ μυθμηγῆκος:

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν ὁ εἰπὼν τῶν ὄρων τὸ στήθη και τῇ κοιλίᾳ σου παρευίει και ἐπέτετο γῆν φαγεῖν πᾶσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς σου, ὀσος ὑπόσασαι τὸν μύθμηκα τοῦ μὴ κουβαλεῖν τὸν κατὸν τοῦ δουλοῦ τοῦ Θεοῦ δεινος³⁾.

Τοῦς μῆς θεῖ, ὡς δεικνύει ἡ εἰς τὴν ἀποδοσιμική⁴⁾ «Ἐξορκίω μῆς τοῦς ἐνταῦθα καταλαμβάνομένους μὴ με ἀδικήσετε αὐτοί, μήτε ἄλλον ἐσσητε δίδωμι γὰρ ἀγῶν ἡμῶν τῶνδε (και λέγε τοῖτον) εἰ δὲ ἡμᾶς ἐτι ὀδε καταλάβω, παραλάβω τῶν θεῶν τὴν μητέρα διακηθῶ ἡμᾶς εἰς μέση⁵⁾».

Και ζωῶν δὲ τῶν ἀγῶν και τὰ βλάττωτα αὐτοῦς πηγά κατέδοντο τότε, ὡς φαίνεται ἐκ τῶν εἰς τὸν μεγαλειώδη του Τυφονοῦ ἀποδοσιμῶν εὐχῶν, ἐν αἷς, μετὰ τοῦ ἄλλων ἀντιληπτοῦ: «Ἐῖ δὲ και πασακούσεθε... πέμπει ἡμῶν κύριος ὁ Θεὸς τῶν ἀπαράιτητων ἀγγέλων αὐτοῦ τῶν ἐπὶ τῶν θηρίων ἔχοντα τὴν ἐξουσίαν και ὄσσει ἡμᾶς κατὰ τὸ μέγα αὐτοῦ ὄνομα μετὰ μόλιβδου και οἰδήρου»⁶⁾. «Ἐξέλθετε ἐκ τῆς ἀπέλου ταύτης και ἐκ τῆς χάρας τοῦ οἴου και τοῦ κήπου τούτου... ἔαν δὲ παρακούσητε... ἐξοστρελεῖ (ὁ Θεὸς) ἡμῶν τὸν ἀγγελὸν τῶν ἐπὶ τῶν στρουθῶν και οὐδηρῶσε ἡμᾶς»⁷⁾. Οὐδ' ἦσαν ἀλληλμηενα καταδέσμη, ὡς και παρ' ἀγκυλοῖς⁸⁾, και τῶν

1) Βίος τοῦ οἴου Θεοδῶρου (Θ. Υἱάκων), Μνημεῖα ἀγγολογικὰ σ. 396).

2) X. Ἐθν. βιβλ. Περου. ἀρ. 2316. E. Legrand, Bibl. gr. vihg. 2.17.

3) Ὄσος παρσηπτεῖ ὁ Riese ἐν Paulty - Wissowa. Realencycl. ἐν A. Aber- glauhe οὐ ἡ ἀποδοσιμική εἶναι πᾶν κατέδου εἰς ὀστωμένον τόπον.

4) Ἴστορον, 13. β. 4. πρ. και R. Helm, Incantamenta magica σ. 478.

5) Fr. Pradel, Ἐνθ. ἀν. σ. 12.

6) A. Dmitriewski, Εὐχολόγια σ. 121.

7) Ὄσα A. Audolent, D. T. 252.

ἀμπέλων τὰ γεννήματα, ἃν συμπροσέστη τις ἐκ τῶν σχετικῶν ἐν τῷ Μ. Εὐαγγελίῳ εὐχῶν π. γ.: «ἐνλόγησον (τὸν κῆπον ἢ τὴν ἀμπέλῳ) ἀπὸ πάρος κακοῦ καὶ περιεργείας πονηθᾶς» καὶ διαφύλαξόν (τὸν κῆπον ἢ τὴν ἀμπέλῳ) ἀπὸ πλάσσης φαρμακείας καὶ ἐπαισιόχιας καὶ παντὸς κακοῦ περιεργείας τὴ πονηθᾶς καὶ πανουργίας ἀναθῶπων πονηθῶν»¹⁾ καὶ ἐκ τῶν ἀστρολογικῶν καθόλων, ἐνθά ἀναγνώσκουμεν²⁾: «Τέτιος δεκατὸς (Αἰγιόσσεω)... γέφυρε δ' ἐν μετᾷλλῳ Κρόνου (= μοδιβδοῦ) καὶ ἀμπετὰ εἰς χώρῳφρον ὀλον βοῦλει καὶ οὐδέποτε κατῶν δόσει, ἐνθα τὸ τοιοῦτον ἐπιχειρεται σημεῖον»³⁾. Καὶ ἐν φυλακτικῷ δὲ μεσαιωνικῷ λέγεται ὅτι τοῦτο προορατοῦται «τὸν βασιτάζοντα ἢ τὴν οἰκίαν αὐτοῦ ἢ τοὺς ἀμπέλωνας αὐτοῦ ἢ τὰς χώρας ἢ τὰ κτήνη»⁴⁾ οἷς προσόδες α') τὰ ἐκ τῆς εὐχῆς τοῦ Κυριαανοῦ (Κυριανάγιον σ. 10) «ἐκράτουν τὰ δένδρα τοῦ μὴ ποιῆσαι κατῶν, τὴν γῆν τοῦ μὴ βλαστᾶσαι χότον... εἰς δὲ φροσύμῳν ἀμπέλωνος μόνος ἐνθὲ βλεπτον καὶ ἐποιοῦν τὰ κλήματα τοῦ μὴ ἀνθεῖν ὀμώως καὶ τὰ κλάνα τοῦ κῆπου τοῦ μὴ γενθῆσαι» καὶ β') τὰ ἐν εὐχῇ Ἀσιμάτος ἐν παλαιότερῳ Κυριακῷ γενογράφῳ φερόμενα: «Ἄγνε Κυριαάνε ὅπου ἔλιουσε τοὺς πλατάνους... καὶ τῶν παγίων καθραστομῶν καὶ ἐκφυγοῦντων»⁵⁾. Τέλος καὶ τὰ ὄνεια καταδένοντο, ἢ κατεπέμνοντο, καὶ οἱ ἕχθους καταδένοντο, ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τῶν ἐξῆς χωρίων ἐν τῷ Κυριανακίῳ καὶ τῷ Εὐαγγελίῳ (Dmitriewski 581) «καὶ πάν ὄνεια θανάσιον καὶ γερασίων ἐκώλων αὐτῶ τοῦ μὴ περᾶσθαι καὶ τοὺς ἕχθους τοῦ μὴ πλεῖν, πᾶσαν δὲ μαγείαν, εἰργαζόμεν»⁶⁾, «ἀπόστεισον, κήδε, ἢ μαγείας, πέψεις, ἢ θηρίων».

Κατωτέρω ἐν τῷ τριτῷ κεφαλαίῳ φαίνεται ὅτι σημεῖον οὐ μόνον τὸν δάμονα, ἀλλὰ καὶ τὴν βροχὴν καὶ τὸν ἀνεμῶν καταδέ-

1) Εὐαγγέλιον τὸ Μέγα σ. 492 (Τ' Εκδ. I. καὶ Σ. Βελουίδων).

2) *Hi Abi*, Die Apologie des Apuleius σ. 193.

3) Ἐν λ. σημεῖον ἐπ' ἀρταθ, καθ' ἡμᾶς, εἶναι ὄρος καὶ σημεῖον τὸν καταδέχον. Ἐρχομεν μάλιστα καὶ φηλακτικῶν τοῦ Μουδέως ἀπὸ «πᾶν πεινῆρα πονηθῶν καὶ πᾶν σῆμα» *R. Reitzenstein*, *Poimandres* σ. 292, ἐν Σολωμονικῇ δὲ τοῦ *IZ.* αἰῶνος: *XX.* Ἐβν. Βαβλ. Ἄθην. ἀρ. 1265 φ. 22 β) ἀνακηρυχόμεν: *Γένος ἡμεῶν Σαββαῶν ἢ Τετάρη* ἀπὸ τὰς εἰσοῦ τοῦ φηγῶντος καὶ ὄρεγα καὶ βλάτο εἰς ἐβραϊκῶν κίβδον με μίαν κλειδωνία καὶ λέγει δὸδ: ἐκλειδοσασμεν με το ἕχθων τοῦ Σολωμων ἐπὸτα τὰδε σημεῖα εἰς Ἐβραϊκῶν ἡρημωσῶν. Μεθὶ τῆς σημασίας τῆς λέξεως ἐν μετῶνως, κειμήσιον ὄρα *N. Iakovlev* ἐν *Aasoy.* Γ'. 692.

4) *R. Reitzenstein*, *Poimandres* σ. 294.

5) Ἐκ παλαιότερον Κυριακῶν γενογράφων. *Γ. Δουκῆ*, Φιλολογικαὶ ἐπιστολαί σ. 60.

νησιν. Ὅτι τὸ τοιοῦτον ἐγένετο καὶ κατὰ τοὺς μεσαιωνικοὺς χρό- νους μάρτυρες τὰ τε συνάξαι, ἐν οἷς ἀναφέρονται γοητεία, δι' ἃν «ἡ θλίπασα ἐγαλῶντο καὶ τῶν στοιχείων αἱ φύσεις ἀπεβιάζοντο»¹⁾ καὶ ὁ Φωτίος λέγων ἐν τῷ Νομοκένῳ του «Οἱ διὰ μαγείας τῆ σωτηρία τῶν ἀνθρώπων ἢ τῆ σωφροσύνη ἐπιβουλεύοντες τιμωροῦνται, οὐ μὴν οἱ πρὸς θεοῦσαν τῶν στοιχείων ἢ τὴν εὐεργεσίαν τῶν κατῶν ποιούντες, οἷον βραχίην ἢ χάλιασαν ἐπέχοντες»²⁾ ἀναφέρων ὅτι ὁ Ἰάμβλιχος, ἐμνη- μονεύει μανθῶ γαλάτης (Βιβλιοθ. σ. 73 b Bekk). Κατάδεσμιον δ' ἵσως ἀμειοῦ ὑποδεικνύουσι καὶ ὅσα λέγει ὁ *I. Τρέσιης* ἐν τοῖς ἐξῆς δύο χω- ρίοις «Φασι γὰρ οἱ μηχανικοὶ καὶ οἱ τὰ ἀδελτοθηρικὰ γράφοντες ὡς, ἐπ' τις δειλίνα ποιήσῃ ἀσκόν, ἐκδείξας αὐτόν, καὶ ἔχων παρὰ ἐαυτοῦ ποίησαι πνεῖν, ὅν ἂν βούλοιο ἄνεμον»³⁾ καὶ πάλιν

Οἱ τελευταῖοι μὲν λέγουσι καὶ οἱ θουμπεργάται, ἂν ἐξ ἕχθους τις ἀσκόν ποιήσῃαι δειλίνας, φουήσας τοῦτον θέσῃ τε, πρὸς ἀνεμον δὲ θεήν, ἐκείνος μόνος πνεύσει, σηήσῃ σου, δ' οἱ ἄλλοι⁴⁾.

Καὶ ὁ *I. Στυφιδῆς* δὲ τὰ ἐξῆς σχετικά ἀναγράφει ἐν τῷ ἱεροστο- φῶ του⁵⁾ «Ο ἕθ. καὶ ἄν. (φωλῆμός).

Ὅταν γινεται σκληρία ἐξ ἀνεμῶν, γράμψ τοὺς αὐτοὺς φωλῆμους καὶ θές τοὺς εἰς τὸν πᾶνον τοῦ καθαῖον καὶ λέγε κατὰ πρῶτον τῶν τοῦ ἀνέμου ἢ τοῦ ζαυάου κατὰ μαγαλῶν εἰς τὸ χέδρ σου μαρομαάνικον καὶ λέγε τὸ Ἐὐαγγέλιον τοῦ ἀγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου Ἐν ἀρχῇ ἡν ὁ λόγος,

α) Μαργαρίτων τῶν ἁγίων μαρτύρων Θύεσσυ, Δουκίου, Καλλιπικίου, *Migne* PG. 116, 525.

2) Φωτίου, Νομοκένων, τίτλος Θ'. κεφ. ΚΕ'. (Ράλλη — Πορτῆ, Σύνταγμα 1188). Ὅρα ὅτι ἰσχυρίζεται καὶ ἐν γαλικῷ πινικα παλαιότερῳ ἐξόρχικῳ κατὰ γαλά- τως λέγον: «Ἐξέμῳν ἐκ τούτου τοῦ χόθου πᾶσαν χλίαν καὶ πᾶσαν ἡργίαν καὶ πᾶσαν νόσον *Foehme*, *Kritische Analecten* ἐν *Philologus Suppl. Bd.* 5 45 καὶ ἐν παλαιότερῳ Κυριακῷ γενογράφῳ (*Γ. Δουκῆ*, Φιλολ. Ἐπιστολῆς 60) φέρεται: «Ἄγνε ἄνεμονε ἐπου εἴπυσε τὴν θλίπασαν καὶ ἔδωκε τοὺς ἕχθους τῆς... καὶ τὰ πένη τοῦ ὄρεγ». Πρ. τὸ τε ἀρχαῖον κωδικονίσιον καὶ τὸ μεσαιωνικόν ἐπιθέτον. Μεσοκεί- μενον δὲ τὴν ἀνεμῶν κατανάδα, ἀπεβίον, εἰς τοὺς μαγίους φαίνεται ἐκ τῶν τοῖς ἡμῶν λαμβανόμενον κατ' αὐτῶν μέρων. *Cod. Theod.* IX. 163.

3) *I. Τρέσιου*, Σχόλια εἰς *Λουκῶν*. *Cod. Theod.* IX. 163.

4) *I. Τρέσιου*, Ὑπόθεσις τῆς Κ' Οἰμῆου Ὀδυσσεύς στυ. 52 *Maranga*, *Anc.* *Graeca* 1281.

5) Ἰωάννου τοῦ Στρατιᾶ, Ἱεροστοφῶν. *E. Legend*, *Bibl. gr.* vulg. 2, 92.

ξως τελούς. Λέγε το καταπόδασμα του γαλαζίου¹⁾ ἢ τοῦ νεροῦ καὶ πάλιν ἡγάγησον αὐτὸ τὸ εἶναιον ἐπὶ ἀγγέλιον εἰς τὸ χασι, ἕαν ἐστὶ θαλάσσης ἀκμήγια, ὅστις τὸ χασι κομμάτια καὶ οἷξέ το εἰς τὸ βυθός, ὁμοίως καὶ τὰς ἀγίας θηριασίας ταύτας Σαβαώθ, Κύβιος Ἄδωναϊ, Ἐλαϊ, Σαμωήλ, Ισαβήλ ὁ Θεός ὁ Θεός μου, ἵνα τί με ἐγκατέλιπες; Καὶ λέγε καὶ τὸν ἐστ. ψαλίμωθ θλας. Ἀυτὰ τὰ ἀγια ὀνομάτα εἶον ἐργαζόμενα ἐκ τῶν καρκατηγῶν ἤλι, ἡλί, καὶ ἀβαρχαθων καὶ μαγα. Ἰερουσαλίμ. Καὶ τοῦτο πῶδε τὸ μίαν καὶ δύο καὶ τρεῖς καὶ θέλεις ἴδεν τὴν ἀλήθειαν²⁾. οἷς πρόσθετες καὶ τὸ ἐκ τῆς εὐχῆς τοῦ Κυριανναοῦ (σ. 11) τὰ νεφρὶ θέλων πέμ- τὰ νεφρὶ τοῦ μὴ βεξέται, ἥς ἀναγνώσθεις (σ. 11) τὰ νεφρὶ θέλων πέμ- ψη βροχῆν καὶ αἱ μήτρα συλλήθηονται καὶ αἱ κοιλία γενήσουσι καὶ οὔτω πως οἱ ἀνθρώποι ἀπὸ παντός θεσμοῦ λυθῶσι³⁾.

Ἐννοεῖται ὅ ὅτι, διὰ τὸ νὰ λέγεται ἐν τῇ αὐτῇ εὐχῇ (σ. 11) ὅτι θὰ λυθῆ ὁ ἀνθρώπος καὶ πάλιν τὰ διαφέροντα αὐτοῦ, ἔπεται ὅτι, ὡς καὶ παρὰ ἀρχαίως, καὶ νῦν παρὰ ἡμῖν, οὕτω καὶ κατὰ τὸν μεσαιῶνα καὶ ἡ οὐκία καὶ τὰ ἀνηγοντά τινι κατεδύνοντο, τοῦθ' ὅπερ σαφέστερον φαίνεται καὶ ἐκ τῶν ἐξῆς εὐχῶν⁴⁾: «ὡσὼν καὶ διαφράξων τὸν δοῦλον σου (δέσπα) καὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ καὶ τὴν ἐργολεξίδαυ αὐτοῦ ἀπὸ πάσης φραγμα- καίας», «ἀπέλασον πάσαν διαβολικὴν ἐνέργειαν πᾶσαν ἐπιβουλήν ἐργα- τίας καὶ ἀντικειμένης θυνάμειος ἐκ τῆς οὐκίας ταύτης καὶ τῶν ἐν αὐτῇ κατὰκοῦντων», «πάντα ἀνθρώπων, ὃν περιεργάσω ἡ οἶκον ἡ ἄλλοιον ἦτοι πᾶν λόγον τοῦ καταδόξου τῆς περιεργείας».

Τὰ σπντομα ταῦτα ἐπιθυμῶ νὰ περατώσω με τὴν ἐξῆς παρατήρησιν. Οἱ ἀρχαῖοι τὴν πρῶτην τοῦ διὰ μαγικῶν καταδόξων βιάττειν ἐξέφρα- ζον συνήθως διὰ τῶν ἡμαῖτων δεῖν, καταδεῖν, ἀναδεῖν, συνδεῖν, γρά- φειν⁵⁾ καὶ ἐμπροθέειν⁶⁾. Ἐκ τῶν ἡμαῖτων τούτων κατὰ τοὺς μεσαιῶ- νικούς χρόνους, ἐφ' ὅσον ἐκ τῶν κειμένων θυνάμεθα νὰ συμπιεράνω-

1) Κατὰ τὸ Κυριανναοῦ (σ. 36) «στουθῶνεις με μαγομαγικὸ μαγαθὸν κατα- τικὸν μονοπόδασμα μισο πρόσθε ἀπὸ μακρόν καὶ ἀρχίης τὸ ἐν ἀεχίῃ ἦν ὁ λόφος κ.τ.λ. ὅς το οὐδέ ἐν ὁ γένοε. Ἐστια κέριε τρεῖς φορὰς εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Παργός καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος; Ἀμήν».

2) Κ. Βελεγράτου, Κυριανναοῦ σ. 19. Α. Dmitriewski, Εὐχολογία σ. 242.

3) R. Wiestsch, D. T. A. V. VIII: IX XIII και No 52.4. 54 α. Α. Rudol- lent, D. T. LV. LVV και No 14.1. 47.4. 87.2, 155.34 C. Leemann, Pap. Leid. W. 14.36.

4) Α. Rudollett, D. T. 187.56. Τὸ ἐμπροθέειν ἀντι τοῦ ἀποδέξωμαι κείται ἐν τῷ μαγικῷ κειμένῳ τοῦ Δουγδῶνου IX. 25.

μεν, ἐν γρήσει ὑπῆρχον τὰ ὄνομα, ὅηως, συνδέσω¹⁾, ἐνδέσω²⁾, ἐξ οὔ, ἀν δὲν ἀταρτώμεθα, πρόσθεκα τὸ ἡμέτερον ἀνδέσω, τὸ σηναιῶν καὶ ἐμαλέσω, ἀλλά καὶ κακῆ ὄρα ἐντυγχάνω, καὶ ἀποδέσω³⁾.

Τὸ καφρώνω, τὸ ὁποῖον πρὸς δήλωσιν τοῦ καταπασσαλεῦσθαι εἶναι νῦν κοινόν, κατὰ τὸν μεσαιῶνα δὲν παρσοδίσεται, ἐκτός ἕαν πρὸς αὐτὸ πρόσθε νὰ σχετισθῶσι τὰ ἐξῆς λεγόμενα ἐν τῷ δημόδελ κειμένῳ Νη- κήτου τοῦ Χωνιάτου: «κηροῦ ἀνθροπομοζρον πλάσσια μέσον τοῦ σῆ- θους μετὰ καφριου κεκαφρωμένον». Τοῦ γήματος πρῶτη μνηστία γήστει ἐν κώδιξ τῶν μετὰ τὴν δῶσιον χρόνων.

Τὴν ἀπὸ τοῦ καταδόξου ἀπαλλαγὴν οἱ μεσαιωνικοὶ ἐξέφραζον διὰ τῶν ἡμαῖτων λόω (κοινὸν) καὶ ἀναλύω⁴⁾.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β΄.
ΟΙ ΚΑΤΑΕΞΜΟΙ ΚΑΤΑ ΤΟΥΣ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΔΑΨΙΝ
ΧΡΟΝΟΥΣ.

Οἱ κατάδεσμοι ἐξηκολούθουν ἐν μεγίστη χρήσει ὄντες καὶ κατὰ τοὺς μετὰ τὴν δῶσιον χρόνους, ὡς δεκνύουσι τὰ διάφορα ἐν ταῖς βι- βλιοθήκαις σφδόμενα χειρόγραφα, ἄρτω, καίτω μὴ ὑπερβαίνοντα πολ- λάκις τὸν ΙΣΤ΄ αἰῶνα, ἐν τούτοις ἀσφαλῶς περιέχουσι πλὴν παλαιό- τρον ὕλικόν.

Αἱ σχετικαὶ ἐν τοῖς χειρογράφοις τούτοις μαγρυαί, πλῆν τῶν ἐν

1) Διαμονώδεε τινὶ μαγισσιέ Ρωμαιοῦς συνδεῖν ὄρετο: Ι. Κωνάμιον, Ἰστορ. 246.7. ἔπρωδς τε καὶ σπηδέμοις καὶ σπηδέμοις πείματα πείματα σνεμάλοδς... οὐδὲν ἐκ γότων οὔτε διεραφέαμην, οὔτε ἐπίστεινα πώτοις: Ι. Τρετςής, παρὰ Gramer, Anecd. Græca Oxon. 3 σ. 187.

2) Οἱ ἀποδέξωμαι τὰ δαιμόνια ὡς μακρὶ ἐπαιεῖσθαι: φιλίβ. Ἰωσφ. Τουδ. Ἰα- γουδ. 8.235.

3) Ἐν ἐξορκίῳ τῆς Γυλλοῦς Fr. Pradel, Εὐθ' ἀν. σ. 28 «ἐγὼ παῖδ ὀδύνης τοῦ ὄρεου αἰτῶν (σῶν γυναικῶν), ἐγὼ τὰ ἡγῆα ἀποδέσω». Κοινὸν νῦν τὸ ἀποδέσω, μισροδέστω δὲ παρὰ τοῖς Βυζαντινοῖς ὁ ἀποδέσω. Κοινὸν νῦν τὸ ἀποδέσω, μισροδέστω δὲ παρὰ τοῖς Βυζαντινοῖς ὁ ἀποδέσω.

4) Α. Rudollett, D. T. 15.4. C. Wessely, Griech. Zauberpap. 2176. Πβ. καὶ ἰν' ἐν τῷ Κυριανναοῦ (σ. 24) εὐχῆν. «Κύριε ὁ Θεός ἡμῶν ἐπιβλέψων καὶ ἀνά- λυσον τὸν δοῦλον σου τὸν ἐγωνα τὸ ἡγῆα τοῦτο». Τὰ κορδάσα τὰ ἐμαλέσωνα Ση- μέων τὸν κατὰ Χαριστὸν αἰῶν, ἀπ' οὔ ἐσφυράθησιν, ἐφῶντες «ἀνάλυσον, γράξ, ἀνάλυσον» Migne, PG. 93. 1729 Α. Πβ. καὶ τὸ ἐκ χ. τοῦ ΙΣΤ΄ αἰῶνος (X. Ἐθν. Βιβλ. Ἀθην. ἀρ. 1484 φ. 74α) «ἄσον καὶ ἀνάλυσον καὶ τοῦ περσθήμεθον ἡγῆον σου δέσως ἀμήν», ὡς καὶ τὸ ἐκ πάλαιότερου Κυριανναοῦ χειρογράφου «ἔγνε Ἀσπην, ὡς θλας τὰς μαγισίας, τὰς τέχνας, λῶσον καὶ ἀνάλυσον τὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ ὄνομα» Δασογ. Δ. 534.

τοῖς Νομοκάνονσι, περυσιτέφονται κατὰ τὸ πλείστον ¹⁾ περὶ τὸν τόσον τῆς λύσεως ἀποδεδέμετος ἀνδρογύνου, ταύτας δὲ καὶ ἡμεῖς θὰ ἀναφέρωμεν ἐνταῦθα, τὴν γρονολογιακὴν σειρὰν τῶν χειρογράφων ἀκολούθουτες καὶ τὸν σύνδεσμον οὕτω μεταξὺ τῆς μεσαιωνικῆς καὶ τῆς νεωτέρας περιόδου παρακολοθοῦντες.

Μεινὰς ἀποδέσμου ἀνδρογύνων κατὰ τὴν ἀπασχολοῦσαν ἡμῶς ἐποχὴν ἔχουμεν ἀκουσίας καὶ διὰ εἰς Νομοκάνονος πβ. τὰ ἐκ χειρογράφων τοῦ ΙΣΤ' αἰῶνος χωρία «ὁ γόνος καὶ ὁ μάγος καὶ ὁ μάρτυς ὅπου γύναι κεγὶ ἢ μοῦνβι καὶ μαρτυεὶ καὶ ἀστογομεῖ καὶ ἀποδένει ἀνδρογύννα εἰς τὸ μὴ μιλνυσθεῖν ἢ ἀποδένει τὰ ζῶνα νὰ μὴν τὰ φάγη ὁ λόκος» ²⁾... «ὁ γόνος, ἦρουν ὁ μάρτυς καὶ ὁ κηρογύντης καὶ ὁ μοῦνβιδογύντης ἢ ὁ ἀποδένων ζῶνα, ἵνα μὴ τὰ φάγη ὁ λόκος ἢ ἀνδρογύννα εἰς τὸ νὰ μὴ σμιλγουνται...» ³⁾ «ὅσοι θηέλων καὶ ἀνδρογύνων ἀποδέματα ἀτέργουσαι» ⁴⁾. Ἐν γένει δ' ὁ μάρτυς καὶ ὁ κηρογύντης καὶ ὁ μοῦνβιδογύντης καὶ ὁ ἀποδένων ἀνδρογύννα [νὰ μὴδὲν γίμξων ἢ εἰς τὸ μὴ συνεξερθεβα] ἀναφερόνται συγχωρῆ εἰς Νομοκάνονος τοῦ ΙΖ' καὶ ΙΗ' αἰῶνος ⁵⁾.

Πλὴν τῶν Νομοκάνονων, συντηρητὴν πρὸς ἀπόδειξιν ἀνδρογύνου, δι' ἣν ὑπέρχεν ἀξιωματικὴ ἡμέρα, ἢ εἰκόστη πέμπτῃ τῆς σελήνης ⁶⁾, παραδίδουσιν ἐλάγιστα χειρόγραφα π. γ. ἐν τῶν ἀρχῶν τοῦ ΙΖ' αἰῶνος, δεξιτέρον, τὸ ὅποιον ὁ ἐκδόστης χαρακτηρίζεται ἀσθρότως ὡς μεσαιωνικόν, καὶ τρίτον ἐκ Κρήτης τῶν τελευταίων αἰῶνων. Ἐν τῷ πρώτῳ τῶν χειρογράφων ἀναγινώσκουμεν:

¹⁾ Πβ. καὶ τὸ ἐκ φυλάκτηρίου τοῦ 1774 «ὅσοι τοὺς πόδες τοῦ τοῦ μὴ γέσει, δέσον τὰς χεῖρας τοὺς τὸ μὴ δηήσονται πᾶσαι κορφεὶ ἢ αταδι ἢ κορδαὶ νὰ γίξουν» *G. Rabbot*, *Macedonian Folklore* σ. 365. Ἐν Νομοκάνονι τοῦ ΙΖ' αἰῶνος γίνετα ἐπ' ἰσῆς λόγος «περὶ πάσης γορξείας καὶ μαρτείας καὶ ἀποδέματων» *N. Πολιτίου*, Ἐν κερφάλουον Νομοκάνονος, Ααογ. Γ' 385.

²⁾ X. Λοτσοῦ, Ἐθνομ., Ἐταιλ.: 205 φ. 93β καὶ ἀγ. 158β καὶ ἀγ. 158β. X. Νομοκάνων τοῦ ΙΣΤ' αἰῶνος, παρὰ Ἄν. Στυοχίτη, σελ. 30. 55. 144. 145. 146. 148. 150.

³⁾ *W. H. D. Rouse*, *Folklore from the southern Sporades* ἐν *Folklore* 10. 152. 153.

⁴⁾ X. Ἐθν. Βιβλ. Ἀθην. ἀγ. 2017 ἀσελίδοτον, περὶ τὸ τέλος. X. Χοῖστ. Ἀγν. Ἐταιλ. ἀγ. 129. φ. 260 α 1947. φ. 184 β, 2359 φ. 7 α, 1761 φ., 246 β. X. Βιβλ. Βουλῆς ἀγ. 59 φ. 177 β 178 β, 31 φ. 37 β καὶ 62 α.

⁵⁾ Ἡμεῖς κε' (τῆς σελήνης) εἶναι διὰ θήματα ἀνδρογύνου. X. Ἐθν. Βιβλ. Ἀθην. ἀγ. 1265 φ. 5 β.

Περί δήμων ἀνθρώπου.

«Πῶς μετέξων κόκκων καὶ κωνάβων καὶ κλωστήν μελανὴν καὶ σμῖξέ τα καὶ εἰπέ ὡς γοῖον δένει ὁ ἥλιος καὶ ἡ σελήνη καὶ τὰ ἄστρα εἰς τὸν οὐρανόν, ἢ τῆσου νὰ γείναι δεμένος ὁ δεινα μὲ τὴν δεινα δῆνω τὲς νεῦδες τῶν γονάτων καὶ τὴν βασιλικὴν φλέγαν τὴν κωνοῦσαν εἰς ἀμαστῖαν καὶ νὰ μὴν ἤποθῃ νὰ κωνήση. Παρὸ ¹⁾ τὴν δεινα ἀπὸ κερφαλῆς ὡς ποδῶν, δῆνω τῆς 12 φλέγες, δῆνω τοὺς 365 ὄμοῦς, δῆνω καὶ τοὺς σπονδύλους τῆς εἰχῆς του δῆνω ἐπρὰ σπονδύλους χεῖρῶν καὶ ποδῶν καὶ τὴν φλέγαν τὴν κωνοῦσαν τὸ κορμίον τοῦ δεινα καὶ τοῦ νῦοῦ δεινα ἀσθρόθεν κορ... ὁ δεινας νῦν καὶ δεῖ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων ἀμῆν» ²⁾.

Εἰς δήμων ἀνθρώπου.

Γάμων οὔτως ναχ, ναχ, ναχ, ναχ, ταχ, ταχ, σαλ τα ἀκκαννα στιαξιῶν καὶ δνεται μονα... καὶ εἰς τὰ δεξιὰ γράφε οὔτως: ααααααα, βαααα ααααααα, νααααα, φύγε καὶ κόλλησέ τα καὶ ταῦτα ὁμοίως ³⁾.

— Ἄν θείμης νὰ μὴν ποιήση ὁ ἀνθρώπος τίποτε μετ' ἡν γυναικά του ποτε του, ὡς ποῦ θέμεις, ἔταγε μοῦνβιν καὶ πολήγος ααααααααα καὶ ἔταγε τὴ μοῦτη του ὁμπρός ἀπὸ αὐ καὶ βὰε τὴν εἰς τὸν κῶλον τοῦ ααααααααααα καὶ νομάταε ἔκεινο ποῦ θέμεις εἰς τὸ ὄνομά του καὶ βὰε το εἰς τὸ μῆλιαν τοῦ νεκροῦ ὅσο καιοὶ θέμεις νὰ τὸν ἀφήγης δεμῆνο καὶ τότε ἔταγον νερόν καὶ λυῶσε τὲς χασααααααααα καὶ χένωσε τὸ νερόν εἰς τὴν πόδα του, οἱ δὲ χασααααααααα εἶναι ταύταις.

καὶ πάλιν

¹⁾ Ἐντεῦθεν ἐν Πόντῳ πᾶσιμα λένετα ὁ κορδέσμοιος.

²⁾ X. Ἐθν. Βιβλ. Ἀθην. ἀγ. 1265 φ. 45 β

³⁾ X. Ἐθν. Βιβλ. Ἀθην. ἀγ. 1265 φ. 59 β

Εἰς δῆμιαν ἀνθρόωπου και γυναικός.

Γράφων τὰ κάτωθεν και εἶναι δεμῆσοι

Handwritten text in Greek script, including a circular stamp at the top left and several lines of cursive writing.

ὁρκίζω σε νὰ δῆσσε τὸν ὁ δεινα ἀπὸ τὴν κόρην τῆς ὁ δεινας και βίω το νὰ τὸ διασωκλιόσωσαν δειουτε και θυδ' τοις 1).

Ἐν δὲ τῷ δευτερῷ τὰ ἐξῆς: «Ἐπαγε μίαν κλάστην ἀπὸ κανηβίβι μίαν κλάστην λιπὴν και μίαν μεταξωστήν, ὅταν δὲ ὁ λεγεύς ἀναγινώσκει εἰς τὴν στεφανώσαν τὸ «στέφεται ὁ δοῦλος τοῦ Θεοῦ (δεινας) τὴν θυλήν τοῦ Θεοῦ (δεινα) λέγε σὺ: «Δένεται ὁ δοῦλος τοῦ Θεοῦ (δεινας) τὴν δοῦλην τοῦ Θεοῦ δεινας» και γληγεις τῆς κλάστας δειουσι συγγρόνως και δι' αὐτοῦ εἶνα κόμβον, και πάλιν ἐπαναλαμβάνουτος τοῦ λεγέως ἐκ δευτεροῦ και ἐκ τρίτου τὰ ἀπὸρὰ και δειουτα 2).

Κατὰ χειρογράφων Σολομοτικῶν εὐδοκιομένην εἰς χεῖρας τοῦ ἐκ Σελίων Ἀποκορότου Κορήτης Καντεράκι 3) ὁ ἀπόδεσμος τῶν ἀνθρογυνηων ἐγίνετο ὡς ἐξῆς:

Δεισιμον ἀνθρογυνηου ἂν εἶναι και πέντε χρόνους στεφανωμένον.

Κυριακὴν βαδίου, ὅταν βγαίη τὸ πρῶτον ἄστρον, νὰ βαστῆς κόρδες τῆς ἀώγας πωσιμένες 4), νὰ βλέπης τὸ ἄστρο και νὰ λέγη: «Ὡς δεισι ὁ ἦλιος, ὡς δεισι και αὐ τὸ ἄστρο, ἐστὶ δεισι και ἐγὼ τὸ δοῦλο

1) X. Ξδν. Βιβλ. Ἀθην. ἀρ. 1265 φ. 45 β
2) Π. Βλαστοῦ, Ὁ γάμος ἐν Κορήτῃ σ. 65.

3) Τὸ χειρογράφων φαίνεται ὅτι εἶναι τῶν τελευταίων αἰώνων, ἔλαβον δὲ γινώσκων αὐτοῦ ἐξ ἀντιγράφου ἀσελιδάτου προθύμους παρρυωρηθέντος μοι ὑπὸ τοῦ ἐν Βιάνῳ τῆς Κορήτης καθηγητοῦ κ. Γ. Παγκάλου, ὃν θεσμῶς ἀπὸ τοῦ χώρου τοῦ του εἰργαστοῦ. Τὸ χ. τοῖτο θ' ἀναφέρω εἰς τὸ ἐξῆς ὡς Σολομοτικὴν Καντεράκι.
4) Μὴ τεταμένως.

τοῦ Θεοῦ (δεινα) και τὴν δοῦλην τοῦ Θεοῦ (δεινα) στανικῶς τοῦ Θεοῦ και θεληματικῶς τοῦ διαβόλου: δεισι τοι 365 ἀξιμὸς τῆς γάγως του, δεισι τοι σποντύλους του, δεισι τῆ βασιλικῆν του γλέγα τῆς κοιμηθείσης ἡμαγτίας ταύτης». Νὰ τὸ πῆς ἐπρὰ βολῆς και νὰ δεισις ἐπρὰ κόμπους, εἶνα σὲ κάθε βολά.

Ἔτερον.

Κατὰ τὴν ὄραν τοῦ στεφανώματος θὰ βαστῆς μία μεταξωτῆ κλάστη ἀπόρθη 1) και σερμιμένη ἀπὸ κοχίται: θὰ δεισις τρεῖς κόμπους, εἶνα ὄντε θὰ τοὺς στέσωρε νὰ τοὺς βλοήσωρε, εἶνα ὄντε τῶρε βάνουρε τὰ στέφανα και εἶνα ὄντε θὰ τῶν ἀλλάσωρε τὰ στέφανα και θὰ λές:

Ὡς βασιλεύει ὁ ἦλιος και δεισι τὸ φεγγάδι, ἐστὶ δεισι και ἐγὼ τὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ δεισι και τὴν δοῦλην τοῦ Θεοῦ δεισι στανικῶς τοῦ Θεοῦ και θεληματικῶς τοῦ διαβόλου τοῦ Παράταλ. Δεισι τοι βασιλικῆς τῶρε γλέγες, δεισι τοι σποντύλους τῶρε τῆς γάγως τῶρε, δεισι τὴν κοιμηθεί τῶρε και ὁ εἰς γάγρει ὁ ἄλλος νὰ πηγαίη: βαρβάτος νὰ πηγαίη και μουνοῦγος νὰ γάέγη και ἀνάσταρη νὰ μὴν ἔγρουε ὡς σὲ διατέω ἐγὼ ὁ διάβολος: Ὁ διάβολος 5 τὸ σφίτ τῶρε, ὁ διάβολος 5 τὸ πατ τῶρε και 5 τὸν ἀποθημιόν τῶρε νὰ εἶναι δικοί του.

Ἔτερον.

Δεισιμον ἀνθρογυνηου ἂν εἶναι και πέντε χρόνους στεφανωμένον.

Παίγνω ἀγρημῆσιο λουγί, κανηβακὸ μετάξι, πάω 5 τὰ ὄρη 5 τὰ βουνα νὰ βεῶ τὸ διάβολο: γκαῖς σιγῆ, ὄρη τοῦ Ζαβουάκη νὰ δεισι ἀνθρογυνηακο ἀγαπημένο 5 τὴ σφάκα 2), 5 τὴν ἀγραιοσινκά, 5 τὴν ἀσκα-λεπούδα 3) δεισι τὸ δοῦλο τοῦ διαβόλου (δεινα) και τὴ δοῦλη τοῦ διαβόλου (δεινα): Ἐγὼ δεισι και ἐσύ, διάβολε, σφίγγε: Ὡς δεισι ἡ πεγατζαθιά τὸ ἄθροῦς, δεισι και ἐγὼ τὸν δοῦλο, δεισι τῶν ποῦν του, δεισι τὴν μέσην του, δεισι τὸ φῶς του, νὰ γαν-γίξη νὰ μουγγέλι, τὰ παιδιά του νὰ μουγήη και 5 τὴν κλίση του ὅταν πῆη νὰ ναι μὲ τὸ διάβολο ὡς πιαγιάξει. Ὁ δάμιων μὲ τὰ παιδιά του 5 τὸ σφίτν του, 5 τὸ πρῶτά του 5 τὸ ταυκάτων του και 5 τὸν ἀπο-θημιόν του 5 εἶναι και δικός του 4).

1) Κανουγιγῆ, ἀμεταξείριστον.

2) Ἦτοι τὴν γοδοδόφρην, ἀγραιοδάφρην.

3) Τὴν σκάλαν τῶν ἀγραιοῦν, τὴν κωνιὸς ἀγραιοφορημιόδον.

4) Ἐνθ' ἂν.

“Έρερον.”

Την ώρα του στεφανώματος να πάγη τρεῖς κλωστές, ἢ μιά μετα-
ξωτή, ἢ ἄλλη κωνοπέδινα και ἢ ἄλλη ἀπὸ λουγὶ και τὴν ὅρα ὅπου
λέει ὁ πατριὰς στέφεται ὁ δοῦλος τοῦ Θεοῦ νὰ πῆ, δένω κι ἐγὼ τὸν
δοῦλο τοῦ Θεοῦ δεῖνα με τὴ δούλη τοῦ Θεοῦ δεῖνα και νὰ δεση
μὲ τοὺς κλωστὲς κώμους: “Ὅταν γίνετα ἢ δεαὶ πρέκει να ἔχης
πρέσαι ποταμὸ και νὰ εἶσα ἀκατοῦρητος. Μετὰ τὰ δέματα θὰ σαφ-
τοῦν ὡ τὴν κουδοννά¹⁾ και νὰ θωρηῖς νὰ μὴν ἀγγίση τὸ σουβλι ὄντα
τὰ ἄβης.”

Κατ’ ἄλλην δὲ παραλλαγήν τοῦ αὐτοῦ χειρογράφου, κατὰ τὴν ὥρον
τῆς στέψης, λέγει ὁ ἀποδόνων: «Ὅπίσω τοῦ Χριστοῦ και μπροῦς
τοῦ διαβόλου, δὴνω τὸν δεῖνὰ βαββάτος νὰ πηγαῖη, ἀν μουν-
νοῦχος νὰ γαρέψη: δὴνω τοὶ ἐφρακάδες δύο φλέτες τοῦ κομιμοῦ τοῦ,
ἀν βαββάτος νὰ πηγαῖη, ἀν μουννοῦχος νὰ γαρέψη, κι ὡς ἀγγίξ-
ται ὁ διάβολος τοῦ λιβανιοῦ ἔστα νὰ ἀγγίξεται ὁ ἔνας τοῦ ἄλλοῦ».

Αἱ πρὸς λύσιν ἀνδρογύνου συνταγαί²⁾, κατὰ χρονολογικὴν σειρὰν
ἔχουσιν ὡς ἑξῆς.

Εἰς ἀπόδεμα ἀνδρογύνου.

Γράψε εἰς λουγὴν λεπτὸν ἀπόρητον εὐφρανεθούσαν οἱ οὐδαροι και
ἀγαλλιάθου ἢ γῆ ὁ τὰς δόδυνας ἔλυσε τῶν πεπεδημένων και
τὰ δεσμά διαθρήξας ἔλυσε τὸ κατάνωμα. Γράψε και τὸ λυσι-
τὰ δεσμὰ και ὀθροσίττει τὴν φλόγα ὀλων και ἄς τὸ ζωστή κατὰ-
σασκα και ἄς μέση με αὐτό.

— Ἄς ὑπάγη εἰς τρεχάμενον νερόν και ἄς γυρίση τὴν πτέρον τοῦ
παπουτίου του τὰ ἔσω ἔξω και ἄς πῆ (= πῆ) μετ’ αὐτὸν νερό και ἄς
λέγη οὕτως: ὡς οὐδὲ ἐγὼ ἢ ἔξέσω τὴς με ἔδωκεν ἢ τὴς με ἔμά-
ρευσε· μηδὲ ἔμμένα κατάρσουν πλέον τὰ μάγια, ἀλλὰ νὰ στα-
φοῦν ὀπίσω³⁾ εἰς τὸν ποιήσαντα και ἄς πῆ (= πῆ) φορὰς γ’ και

1) Κοιδοιωνά λέγεται ὁ πρὸς τὸν λαμῖον τρένου ἢ αἰγὸς δεξιάντως κλωδὸς,
ὃ κλωδοννάς φέρον.

2) Αὐτὰ ἀφοροῦσι κατὰ κανόνα· εἰς τοὺς ἀνόδας.

3) X. Έθν. Βιβλιοθ. Ἀθην. ἀφ. 1489 φ. 118 β ἀρχὸν ΙΣΤ’ αἰῶνος. Ἐν τῇ
αὐτῇ σελ. τοῦ χειρογράφου ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν ἔρερον φέρεται και ἢ ἕξης συν-
ταγῆ, ἢ τὴς εἰκὸς ἱταλικῆ και οὐκὶ μαντικῆ, «Δεβὼν ἰαχόδια γ’ και κοπάνουσαν αὐτὰ
κατὰ και λάβε μέλη ποτήγαν α’ και ἀνάδουσαν αὐτὰ κατὰ και βράσαν κατὰ
βάλε μέσα και γαρίβην και γρητήγαν ὄσον γέβινθον και σίμιαν και ποιήσον κομ-
μάτι ὄσον λεπτοκάν και ἄς τὸ θέση εἰς τὴν μήτραν».

ἄς τὸ ποιήση πέντε Δευτέρας και Σάββατον ἔν και ἄς ἀγγίση ἀπὸ τὴν
Πέμπτην και ἄς τὸ κάμη εἰς νερά γ’ τρεχάμενα καθ’ ἑκάστην μίαν
φορὰν¹⁾.

“Έρερον.”

Νὰ βάλῃ ὁ ἀνόδας τρεκοῦγι δαυλιώτο ἑστῆνο εἰς τὸ σακίδι τοῦ
νεβεβατίου του και νὰ διαβύση ἀγία μέσα εἰς τὸν σκοθλιόν και νὰ
τυπητῆ τὸ σακίδι τὸ ἀνωθὸ τοῦ μέρους, ἔν ᾧ αὐτὸς κοιμάται και νὰ
λέγη ὡσάν τυπωτῆ ἐγὼ με τὸ ἀκίδι, τὸ σακίδι, ὅττω νὰ τυ-
πήση και τὸ σαμά μου τὴν γυναικά μου, πλὴν μὴ γινώσκῃ ἢ
γυνή²⁾.

“Έρερον.”

Γράψε εἰς χαρτὴν κόστινον τὸ ἔπιστευσα, δι’ ὃ ἐλάγησα ἔως τὸ σὺ
δέσθηξας τοὺς δεξιμούς μου και ἄς μέσον εἰς καρδί και θές το μέ-
σον τῆς κλήρης και ἄς κοιμηθῶν και τὸ πρῶνί κανίας τὸ καρδί με τὸ
χαρτίον και ὄος μεθ’ ὕδατος πέν ἀμφοτέρω³⁾.

Εἰς τὸ νὰ λύσης ἀνόδα.

Τὰ δαυλιώδια ὄσον ἐξαβαθωνάστηκε ἔπαγον και γράψον τὸ σημεῖον
τοῦτο και θυμάσαις⁴⁾.

Γράψε⁵⁾ και ἄς τὸ βασιτῆ τέτα ἡμερόνικα νὰ τὸ ζωστή ὁ ἀνόδας
εἰς τὴν μέσην του. Γράψε ταῦτα λε λε δδ ββ λε λε ση κε κβ ου ου
κε κε ὁ ἡλιος ἀνέτειλεν εἰς καλκὸν ἄλῶνι και εὔγε ἀνόδας
δεμένον και ἔλυσε αὐτὸν τοὺς νεφθοῦς και τὸνς μηθοῦς και
φλέβι αὐτοῦ και τὸν ὀπογατριον αὐτοῦ σ μ κ λ σ μ μ τ
φ β θ ὁ ἀμήν.
Ἀναστὰς ἔκ τοῦ μνημάτος και τὰ δεσμά τῶν πεπεδημέ-
νων λύσας, ὄττω λῦσον και ἀνάλασον και τοῦ πεπεδημένου

1) X. Έθν. Βιβλ. Ἀθηνῶν ἀφ. 1489 φ. 119 α

2) Έθν. ἄν.

3) Έθν. ἄν.

4) Έθν. ἄν. φ. 129 β

5) Έθν. Βιβλ. Ἀθην. ἀφ. 1484 φ. 74 α τοῦ ΙΣΤ’ αἰῶνος.

6) Ἡ τοὶ στῶμεν καλάως, στῶμεν μετὰ φόβου Θεοῦ.

δούλου σου δέσμος ἀμήν. Ἐποῦτο γράψε ἀπὸ κάτω εἰς τέτα χαρτὶ ἀ καὶ τὸ ἔνω χαρτὶ νὰ τὸ βάλῃς εἰς ἀφρόδιον πινάκι νὰ πλύνῃ αὐτὸ ὁμοῦ τους καὶ τὸ δέυτερον νὰ τὸ βασιτὶ ὁ ἀρθος εἰς τὸ δεξιὸν μέγος καὶ τὸ τρίτον νὰ τὸ βάλουν εἰς τὸ προσκεφάλον τους καὶ γράψῃ ταῦτα. Ὁ ΧC ἐνεπλήθη, ὁ ΧC ἐβρατίσθη εἰς τὸν Ἰαχόδημν ποταμὸν καὶ συνεργειε τῶν δοξαζόντων τῆς κίρας. Ὁ ΧC ἐστασάδη, ὁ ΧC ἐτάδη, ὁ ΧC ἀνέστη καὶ ἐβραλε τὸν Ἀδάμ καὶ τὴν Εὐάν. Οὕτως ΚΕ Ἰησοῦ Χριστοῦ ὁ Θεὸς ἡμῶν διέ καὶ λόγε τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος συνεργειον καὶ λῦσον ¹⁾).

Περί τοῦ λῦσαι ἀνθρόγυνον δέμενον.

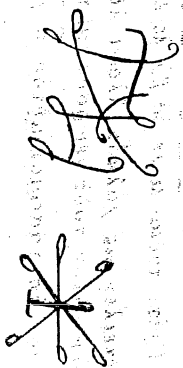
Ἐτασε μαγάδιον ὅπου ἔκαμε φωνικὸν καὶ ἀς τὰ βάλῃ ὁ ἀρθος εἰς τὰ σκέλη του ἀνάμεσα ὅταν θέλει νὰ κοιμηθῇ καί, ὅταν ἐπληθῇ, νὰ εἰπῇ ἐποῦτα τὰ λόγια: δὸσάν ἐποῦτο τὸ μαγάδι ἐδυνήθη νὰ σκοτώσῃ ἀρθωστον, οὕτως νὰ δυνήθῃ καὶ τὸ ἔδικόν μου σῶμα νὰ πέσω μετὰ τῆς γυναικὸς μου τῆς δέσμος καὶ πάσαντα λῦονται ²⁾.

—Γράψον ψαλμὸν κη' καὶ 55' καὶ ἀς τὸ βάλουν εἰς τὸ προσκεφάλον τους καὶ νὰ μὴν τὸ ἤξένουν τὸ ἀνθρόγυνον ³⁾.

—Γράψε τὸ παθὸν τραγῳδίον λ' τ' δ' μ' κ' δ' ζ' τ' φ' λ' γ' ⁴⁾ ὀλο.

Περί δῆμων ἀνθρόγυτον.

Γράψον τους κάτωθεν χαρακτῆρας εἰς γάστρην καὶ πότισον με ξαφροδῶν καὶ ξύδων καὶ διόματά του βάλε το εἰς τᾶστα ὀλην τὴν νύκταν καὶ τὸ παθὸν πότισον ὅταν θέλεις καὶ εἶναι προβαλασμένον ⁵⁾.

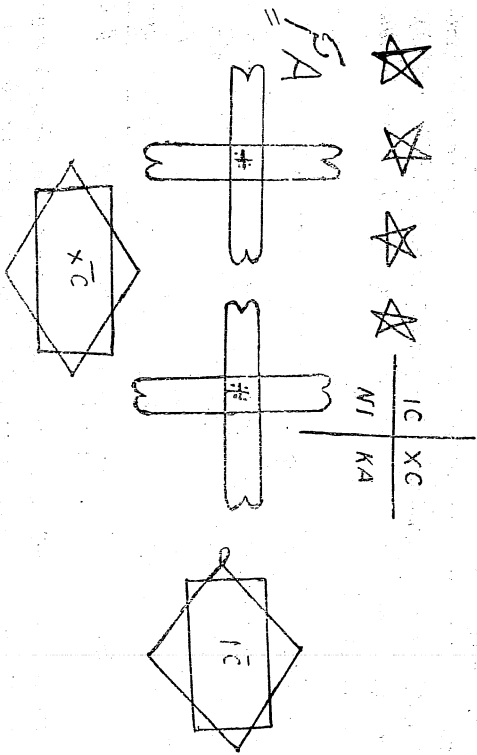
1) Ἐνταῦθα διακρίσσεται τὸ κείμενον X. Ἐθν. Βιβλ. Ἀθην. ἀρ. 1484 φ. 74 α
 2) Ἐνθ' ἀν. φ. 73 α
 3) Ἐνθ' ἀν. φ. 73 α
 4) Ἐνθ' ἀν. ἤτοι λῦσε, τὰ δεσμά καὶ δοσάσει τὴν φλόγα
 5) X. Ἐθν. Βιβλ. Ἀθην. ἀρ. 1265 φ. 34 α τοῦ ΙΖ αἰῶνος.

Εἰς λῦσαι ἀνθρόγυτον.

Βάλε τὸ ἀπυμῆστικο τοῦ λουτουγνοῦτον καὶ βάλῃ το εἰς τὴν κεφαλὴν τοῦ δημέσου καὶ φεγγουσαν οἱ δαίμονες καὶ τὸ δῆμον ἀπὸ τὸν δέμενον διὰ δῆμον νὰ νη λυθῆσαι ἀνθρόγυτον με τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ λέγεται ¹⁾.

Εἰς λῦσαι ἀνθρόγυτον.

... καὶ ὅποτεν θέλεις νὰ τὸν λύσης λέγει ... τὸ [λύει τὰ δεσμά] καὶ δοσάσει τὴν φλόγα καὶ τὴν ὀδύνην ὅποσον ὁ δέσμος. Διὰ νὰ [λύ]εται ἀρθωστον νὰ τοῦ κάμῃς ἐποῦτο τὸ φυλακτῆγιον νὰ βασιτᾶ ἀπάνω του ²⁾.

Λύσιμον ἀνθρόγυτον.

Γράψον τὰς χαρακτῆρας ταύτας εἰς ἀνεπηγὸν χαρτὶ καὶ ἀς τὰ δέση εἰς τὸ δεξιὸν του μετ' ³⁾.

1) Ἐνθ' ἀν. φ. 34 β
 2) Ἐνθ' ἀν. φ. 45 β
 3) Ἐκ Σολομωνακῆς γεγραμμένης περὶ τὰ τέλη τοῦ ΙΖ αἰῶνος παρὰ Ν. Βεγγ.

Χαστελ / WWS E JH yob B |
de bo cke εβου
Holo B

Ἐκ τοῦ ΙΖ' αἰῶνος ὡς προσκομιθῶσαν ἐπὶ τῆς αἰ ἐκ τοῦ προ-
μνημονεύοντος Νομισματοδότη (1), καθ' ὅς «ἀποδέχονται ἀνδο-
γυνα» ἢ «ἐξαποδέχονται ἀνδογυνα με διαβολικὴν ἐπέγγρασον» ἢ «ἐξα-
ποδέχουν ἀνδογυνα τὴν νύκτα εἰς τοὺς λάκκουσ» ἢ «σημῆνται τὰ ἀν-
δογυνα ὅταν ψάλλων τὴν ἄγκαν ἀνάστασιν, διὰ τὰ καλῶσιν τὰ ἐμπό-
δια» ἢ «λέγουσιν τὰ καλῶται ἢ δυνάμει τοῦ σατανᾶ με γόγρα καὶ ἐπι-
συναυ γόγρασιν καὶ εἶναι παρασῆμεν ἀπὸ ὀμμάτι κερφάμει ἔππου ἀποθα-
μῆσιν, λέγουσι τὰ καλῶ τὰ ἐμπόδια».

Περί ἀνδογύνου ἀσού δὲν μαρτυροῦν τὰ αἰμίξων.

Ὁ Χριστὸς ἐνεσηθη, ὁ Χριστὸς ἐπεδειμήθη, ὁ Χριστὸς ἔστα-
γώθη, ὁ Χριστὸς ἀέστη καὶ ἐβγαλε τὸν Ἄδαιμ καὶ τὴν Ἐβαν, ὅττωσ
Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, νιέ τοῦ ζῶντος, σύντρι-
πον καὶ λῦσον καὶ ἐβγαλε πᾶν ὄσσημὸν ἀπὸ τὸν δούλων σου
(ὁ δεῖνα) ἀπὸ τὴν δούλην σου (ὁ δεῖνα) 5 μ κ λ 5 μ μ τ φ β ζ
ἀμην²⁾.

Ἐοῦτα τὰ τὰ γράμει εἰς τρία χαστρά, χρώσει κάθε ἕνα, τὸ χαστὶ
τὰ τὸ βάλει εἰς κανονύγιο πινάκι, γ' ἀλειψι με νερόν τὰ τὸ πίνων
τὸ ἀνδογύνων καὶ τὸ δεῖτερον τὰ τὸ δέση ὁ ἀνδογ εἰς τὸ δεξιὸν του
μελιὸν καὶ τὸ τρίτον τὰ τὸ βάλειν ἀποκίτω ἀπὸ τὸ προσκέφαλὸν τουσ
καὶ με τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ λύουσαι³⁾.

Κατέβας εἰς τὸν Ἄδην καὶ λύσας τοῦ θανάτου τὰ δε-
σμά, λῦσον καὶ τὸν δούλων σου (ὁ δεῖνα) καὶ τὴν δούλην σου

1) Ν. Παλιου, Ἐν κερφάκιον Νομισματοδότη Λαυρε. Γ. 386. 388. 389.
2) Ἦτοι στῶμεν καλῶς, στῶμεν μετὰ φόβου.
3) Χ. Τσούρ. Ἐβν: Ἐβν: ἀρ. 223 φ. 84 β 85 α αἰῶνος ΙΗ'.

ὁ δεῖνα) 5 μ κ λ 5 μ μ τ φ β ζ ἀμην. Ἐοῦτα τὰ τὰ γράμει
εἰς δύο μῆλα καὶ τὸ ἐν ὄσ τοῦ ἀνδογ καὶ τὸ ἄλλο τῆς γυναικὸς τὰ τὰ
φάρων Κυριακῆ ἡμέρα τὰ πέσον εἰς τὸ κερββᾶτι τουσ καί, ὅταν τὸ
γράφει, τὰ εἶσαι καθαγὸς ἀπὸ σμῆιν γυναικὸς¹⁾.

Ἡ κατὰ ἐτέρον παραλλαγήν.
Ὁ καταβὰς εἰς τὸν Ἄδην καὶ λύσας τοῦ θανάτου τὰ δεσμά, λῦ-
σας καὶ τοῦ Ἄδου τὸ κράκιμα, λῦσον καὶ τὸν δούλων σου ὁ
δεῖνα με τὴν δούλην σου δεῖνη. Στῶμεν καλῶς, στῶμεν μετὰ
φόβου Θεοῦ ἀμην.

Ἐοῦτα τὰ τὰ γράμει εἰς δύο μῆλα, τὸ ἕνα διὰ τὸν ἀνδογ καὶ τὸ
ἄλλο διὰ τὴν γυναικᾶ τὰ τὸ φανε ἡμέρα Κυριακῆ ὅταν θεὸ τὰ πέσον
εἰς τὸ κερββᾶτι τὸ βεθᾶν καὶ ὅταν τὸ γράμει τὰ εἶναι Κυριακῆ καὶ
τὰ εἶσαι καθαγὸς ἀπὸ ἀμαρτία καὶ γ' ἀλλῆμει ἀποκρίμειον καὶ βρακί²⁾.

Ἐταγε γοδόσταμον μόνων καὶ ζευκαρηγ καὶ βάλ τα εἰς ἕνα πι-
νᾶκων ἀπογον τὰ μὴν ἐβῆλθη τέπποτα καὶ βάλ τα εἰς αὐτὸ καὶ ἀνακῶ-
σέ τα κατὰ τότε ἔχε ἄλλο πινάκι κανονύγιον καὶ ἔταγε κορυβὶ καὶ
γράφει εἰς τὸ πινάκι τὸ δευτερον τῶν τσοταγιων καὶ ἄλλων τὰ τὸ γρά-
μει καὶ ὅταν τὸ γράμει μέσα εἰς τὸ πινάκι τερνύγγον τὰ βάλει νερόν,
τὰ τὸ κλύμει ἀντίμα με τὰ γερυμῆματα καλᾶ, τὰ τὸ πῆνη τὸ ἀνδογύν-
ον, τὸ μαρὸ ὁ ἀνδογ καὶ τὸ ἄλλο ἢ γυναικᾶ, καὶ τὸ βεθᾶν τὰ πι-
νον καὶ, ὄσος τὰ σμῆσιν, ἔταγε χαστὶ καὶ κόψε το ὄνο μοιραθῆια
καὶ γράμει εἰς τὸ ἕνα εἰοῦτα τὰ γράμματα ἀπέστειλεν βασιλεὺς
καὶ ἔλυσεν αὐτοῦσ ἀγχογῆτας λαοῦ καὶ ἀφῆκεν αὐτοῦσ καὶ ὄσαν
τὰ γράμει, ὄσος τὸ χαστὶ τοῦ ἀνδογ ὅπου ἔχει αὐτὰ τὰ γράμματα καὶ
ὄσος τὸ φάρη ἔτι φθῦς καὶ τὸ ἄλλο τῆς γυναικὸς ὄμοιος τὰ τὸ φάρη.

Ἄλλον.

Ἰτάμων εἰς μῆλον καὶ φάγε: « Ἀπέστειλεν Βασιλεὺς καὶ ἔλυσεν
αὐτόν» ἀγχογῶν λαοῦ αὐτοῦ καὶ κατέστησεν αὐτόν³⁾.

Ἄλλη ἐπιμνηεῖα.

Ἐταγε χαστὶ καὶ κόψε τὸ εἰς δύο κομμάτια καὶ γράμει εἰς τὸ ἕνα
εἰοῦτα τὰ κατῶθεν γράμματα. Ἀπέστειλεν βασιλεὺς καὶ ἔλυσεν

1) Ἐνθ' ἀν. φ. 83 α
2) Ἐν ἀπλῶ φύλλῳ γάστου ἀναγφῆλητῶ ἀνηκοντι εἰς τὴν ὀνόλογην τὸν γε-
γοσῶφον τῆς Χριστιανικῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρείας.
3) Ἐνθ' ἀν. φ. 63 β.

αυτοῦς, "Αρχων λαοῦ καὶ ἀφῆκεν αὐτὸν καὶ γράψε ἐξέτι καὶ εἰς τὸ ἄλλο καὶ δόσε τὸ ἕνα τοῦ ἀνόθου καὶ τὸ ἄλλο τῆς γυναικὸς καὶ εἰς συμχρόνῳ)".

— "Ἐταγε κολλήν τοῦ κοράκου καὶ μετρίουβόλοδον¹⁾ ταῖα καὶ τὰ δυὸ καὶ εἰς ἀπερθεῖ ὁ ἀνόθος εἰς δῖον τὸ κορμί του καὶ εἰς γράμην ἐποῦτο τὸ τγοπάδιον τῆς Πεντηκοστῆς, νὰ τὸ βασιῶ ἀπάνω του λῶει τὰ δεσμά καὶ θροσῶι τὴν φλόγα καὶ τὰ ξηῖς καὶ τότε εἰς πέση μὲ τῆ γυναικά του, λὴ ἦ μαρτεία καὶ τὸ ἔνωθεν λῶει εἰς τὸ παίγη ἀπὸ τὰ ἀγριαστῆα²⁾.

Γράφων νωμίμων 28.67 καὶ εἰς τὸ βάλων εἰς τὸ προσκεφάλον καὶ νὰ μῆν τὸ ἤξέυθρον τὸ ἀνόθουγον. Γράψε τὰ κάτωθεν γράμματα καὶ νὰ τὰ βασισῶ ὁ ἀνόθος ταῖα ἡμερονηχτα νὰ τὰ ζωστη. λε λε δο δο β β λε λε νικα κβ γω γω¹⁾.

Περί νὰ λύσης ἀνόθουγον.

Γράφων εἰς ταῖα χαγρά ἐποῦτα τὰ γράμματα: Λοῦ, λοῦ καθ να- γαθ νραον. "Ἐπειτα ἔχε κάθβοννα ἀνωμίμενα εἰς ἕνα γλαστρί καὶ βάλε ἕνα τζεκούτι χωρὶς μωρικι, χωρὶς στυλάει καὶ εἰς τὴν ταῖα βάλε τὰ χαγρά καὶ εἰς ἐξέτι ὁ ἀνόθος ὁ δημέου καὶ εἰς κατορήση εἰς τὴν τῶ- πταν, νὰ ἀβίση τὰ κάθβοννα καὶ νὰ λέγη ἐξέτι. Εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πα- τρός καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ἀγίου Πνεύματος καθὼς ἀβένω ἐγὼ τὰ κάθβοννα, ἐξέτι νὰ λυθῶ καὶ ἐγὼ καὶ νὰ τὸ κάμη, ὅταν θὰ πέση, μὲ τὴν γυναικά του τὸ βράδου, καὶ νὰ τὸ κάμη ἡμέρες ἐξέτι³⁾.

1) Ἐν ἀνάθ φῦλλω ἀναγεμνητῶ, ἀνηκοντι εἰς τὴν συλλογὴν τῶν χειρογρά- φων τῆς Χριστιανικῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρείας.

2) Μετρίουβι λέπυου καὶ νῆν ἐνωχού τὸ μωσχολίβανον.

3) X. Τσορο, Ἐθν., Ἐταιρ., ἀφ. 223 φ. 85 α. Ἐν χειρογράφῳ ἱεροσοφίῳ ἐκ Γορτυνίας (πρ. γενο. Ἀρχεῖου Ἱστορικουῦ Λέξικου ἀφ. 123 σελ. 58) ἀνεγνω- σκόμεν·

Νὰ λύσης ἀνόθουγον.

Σὺν εἰσῆ ἀμαρδέμα, πάδε κορακοκλή καὶ μελισσοβόλοδο ἴατα καὶ τὰ δύο καὶ εἰς ἀπερθεῖ ὁ ἀνόθος εἰς τὸ κορμί του καὶ εἰς γράμην τὸ τγοπάδιον τῆς Πεν- τηκοστῆς λῶει τὰ δεσμά καὶ θροσῶι τὴν φλόγα.

1) X. Τσορο, Ἐθν., Ἐταιρ., ἀφ. 228 φ. 85 α.

2) Ἐν ἀνάθ φῦλλῳ χάρτου ἀναγεμνητῶ, ἀνηκοντι εἰς τὴν συλλογὴν τῶν χειρογράφων τῆς Χριστιανικῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρείας.

Διὰ νὰ λύσης ἀνόθουγον δεμένο.

Νὰ εὐθῆς ἕνα σταθὶ ὅπου νὰ ἔχη ἀνόθουπον κομμένο, νὰ τὸ τγο- βῆεις ἕως μία ἀπαλάμη ἔξω ἀπὸ τὸ φηκάει καὶ νὰ εἰπῆς ταῖς φο- ρές ὡς στέκει τὸ σταθὶ κορθουμένο, νὰ στέκη καὶ ὁ γυμνός ὁ δένως. Τὸ ὄνομα του νὰ τὸ εἰπῆς ταῖς φορὰς καὶ νὰ τὸ βάλων ἐξέτι ἀπὸ κάτω εἰς τὸ προσκεφάλῳ τους τὸ βράδου καὶ τὴν ἀεραβῶνα τῆς γυναικὸς νὰ τὴν πάγη ὁ ἀνόθος νὰ κατορήση μέσα καὶ ξαιμποδέοντα¹⁾.

— Διὰ νὰ λύσης ἀνόθου δεμένο, ἔταγον μαχαίρι ὅπου ἔκαμε φονι- κὸν καὶ, ὅταν ἐπάγη νὰ κοιμηθῆ ὁ δεμένος, εἰς βάνη τὸ μαχαίρι εἰς τὰ σκέλη του καὶ τότε εἰς κοιμηθῆ καὶ ὅταν ἐξυπνήση εἰς εἰπῆ ταῖα τὰ λόγια ὡς αὐτοῦτο τὸ μαχαίρι νὰ ἐδνηθῆ νὰ κάμη φονικὸν, ἤγρον νὰ σκοτώσῃ ἀνόθουπον, οὕτως νὰ θυμηθῆ καὶ τὸ ἴδι- κὸν μου σῶμα νὰ πέσω μετὰ τῆς γυναικὸς μου τοῦ δεῖνα καὶ πάσαντα πέσει μὲ τὴν γυναικά του²⁾.

— Διὰ νὰ λύσης ἀνόθου δεμένο, ἔταγον καγούδια παμπικίου καὶ θέσον αὐτὰ κόμπους ἰβ. καὶ λέγε ἀπάνω εἰς τὴν κεφαλήν του εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρός καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ ἀγίου Πνεύματος καὶ λέγε ταῖα τὰ λόγια ἀπολυθῆτωσαν τὰ μέλη τοῦ δεινὸς ὡς ἀπελύθη Ἀλάταος ἀπὸ τὸν τάφον³⁾.

1) X. Ἐθν. Βιβλ. Ἀθην. ἀφθ. 1527 φ. 22 β τοῦ ΙΗ' αἰῶνος. Τοῦ αὐτοῦ αἰῶνος εἶμαι καὶ τὸ ἑστ' ἀφθ. 63 γενο. τῆς Χριστιανικῆς Ἀρχαιολ. Ἐταιρείας (Δελτίον Χριστ. Αρχαιολ., Ἐταιρ., 6 τεύχ. Β σ. 123) τὸ ὅποιον παρῆκει Συναρχὴ διὰ τὸ ἀμαρδέμα (φ. 2 α), διὰ νὰ λύσης ἀνόθουγον (φ. 2 β), διὰ ἵσταν ἀμαρδέματα συναρχὴ μετ' εὐχῆς (φ. 5 α). Τοῦ χειρογράφου τούτου ἀπολεσθέντος, δὲν ἦδυνήθην νὰ κείμῃ χεῖρῳ. Ἐπίσης, παρὰ τῆς ἀσπείρας μου δὲν ἦδυνήθην νὰ λάβω γνώσων¹⁾ τοῦ κεφαλαίου ΣΜΕ. τοῦ ἑστ' ἀφθ. 74 Νομοκόπουος τῆς ἐν Θεοῦ- πωας μονῆς τῶν ἀγίων Τεσσαράκοντα τοῦ τγογυμνασιουμένου «περὶ ἀνόθουγον- γιστοῦ καὶ ἀποδέοντος ἀνόθουγον» (N. Βέη, Κατάλογος τῶν χειρογράφων καθι- κῶν τῆς ἐν Θεοῦπωας μονῆς τῶν ἀγίων Τεσσαράκοντα Ἐπιστ. Πατριασ. 8.142) καὶ 2) τοῦ φυη κεφαλαίου τοῦ ἑστ' ἀφθ. 4 Νομοκόπουος τῆς ἐν Ἀρσινείᾳ μο- νῆς τῶν ἀγίων Θεοδώρων τγογυμνασιουμένου «περὶ πάσης μαρτίας καὶ γογῆτας καὶ ἀποδέοντων καὶ ἄλλων πολλῶν» (δρα. Ν. Βέη, ἐν Ἐκτερη. Πατριασ. 9.54). Ἐποθέντο μὲ διὰ ταῦτα ὅτι τὰ περὶ ὁ λόγος κεφάλαια θὰ συμπενοῦσι τοῦς τὰ ἀντίστοιχα τῶν Νομοκόπουος τῆς Ἱστορικῆς καὶ Ἐθνολογικῆς Ἐταιρείας καὶ τῆς Βιβλιοθήκης τῆς Βουλῆς, τοὺς ὁποῖους ἔλαβον ἑστ' ὅμην.

2) X. Μακρόν. τοῦ ΙΗ' αἰῶνος. G. Abbati, Macedoniaian Folklore σ. 358.

3) G. Abbati, Ἐθν. ἀν. σ. 360.

Εἰς ἁγίων ἀνθρώπων.

Γράψε ταῦτα εἰς ψυχὴν καὶ δὸς του νὰ γράψῃ ἀκουή, εὐβήλῃ, ἀμπελοῦσῃ, περιμαρῆσῃ, κατενύκτων, ἔκταλιν, ἔκταλιν, βροσκαδεδεός, θεόδουσα τὸ σφραμαδοτίος ἦνθε τῆν ἁγίων ταύτην ¹⁾.

Διὰ νὰ μὴ ἀμποδεθῆ ἀνθρώπων.

Πῆρε ἓνα καρῦδι καὶ βγάλε τὸ φαί του καὶ βάλε μέσα καρῆμῃ καὶ ὄχτυ ἀμπαχειοσιμμένο μέσα εἰς θλάσασαν, μεταξῶν, καὶ κλέιστο μέσα ἕς τὸ καρῶδι καὶ, ὅταν τὸ κλέις μέσα, λέγεις τὸ βῆνω ἐδῶ μέσα διὰ νὰ μὴ ἀμποδέσεται ἀνθρώπος καὶ ἀνθρώπων καὶ, ὅταν στεφανωθῆ τὰνδρόγενον τὸ δίνεις καὶ τὸ βαστῆ ὁ γαιμῆρος καὶ οὐδὲν ἀμποδέσεται ²⁾.

Δι' ἀνθρώπων ἀμποδεμένο.

Πῆρε μαχαλάι δαιμασι καὶ βάλε το εἰς τὸ ἀνθρώπων ἔνοκατῶ εἰς τὸ σφῶμα καὶ πλαιλίζοντας γαιμῆ καὶ οὕτω λύεται διὰ πάντα ³⁾.

Γιὰ νὰ μὴ σὲ πιάσῃ δεσιὰ, τί θὰ κήμης.

“Ὅταν λέει ὁ πατῆρ τὸ εὐαγγέλιον στη διάρκειατασι τοῦ Πάσχα νὰ κήμης ἓνα σαυγὸ μὲ τὸ κερῖ, ἔπειτα νὰ τὸ κήμης τρία κομμάτια νὰ τὸν φάῃς ⁴⁾.

Εἰς ἁγίων ἀνθρώπων νὰ κήμης, ὄντας θέλεις νὰ τὸν λύσῃς.

“Ἐνας πνευματικὸς ἦ πατῆρ εἰς ἓνα ἀνὶ μεγάλο ἄστρο καὶ γράψε τῶντον οὕτως:

ἔπειτα γράψε τὸν τιμωρατέρε ψαλμὸ φηταὶ ὁ παδάνομος τοῦ ἀμασι-
των ἐν ἑαυτὸν ἔπειτα γράψε τὸ λυε τὰ δεσιὰ καὶ ὀροῦξει τὴν φλόγα
ἔπειτα γράψε τοὺς σαυγῶν οὕτως

IC	XC
NI	KA

1) G. Abboti 'Ενθ' ἀν. σ. 361.
 2) 'Εκ X. τοῦ ΙΘ' αἰώνος παρὰ N. Βεη.
 3) 'Εκ τοῦ παρὰ N. Βεη χειρογράφου τοῦ ΙΘ' αἰώνος.
 4) 'Εκ τῆς Σολομονικῆς Καρτέξαι.

καὶ ἀρ' οὐ γράμης ὅλα αὐτὰ, κήμης καὶ κερῆνῃ λεπτογίαν καὶ βῆνε τὸ ἔσπονυ ἀπὸ κάτω τοῦ ἔργου ἀ[π]τημ[η]σκου, ὄντες παθὼν καὶ τὸ ἀνθρώπων... στέκοντας εἰς τὴν μέσην τοῦ ναοῦ ἀγμύλοντας ὑπὸ τῶν χειρῶν καθὼς εἰς τὸ στεφανῶμα. Καὶ ὄντας ὁ λεγεὺς εἰπῆ τὸ πάντων ἡμῶν, περνοῖν ἀπὸ τὴν μέσην αὐτῶν λέγοντας μυστικά αὐτῶν, νῦν ἀπολῆεις τοὺς δούλους σου, δεσποτα. “Ἐπειτα πάλι ἀγμύλοντας τὸ ἀνθρώπων καὶ ὄντας θέλει νὰ εἰπῆ ὁ λεγεὺς, προσχωμεν, ἔχε ἓνα παιδιο ὄξω καὶ ἀρ' οὐ εἰπῆ προσχωμεν, λέγει πάλι ὁ λεγεὺς, ποίος ἔδανε τοὺς δούλους τοῦ Θεοῦ Ἰουδαίην καὶ Μαγίαν; εἶτα λέγει τὸ παιδίον, τίς ὄντασαι νὰ τοὺς λύσῃ; λέγει πάλι ὁ λεγεὺς τὰ ἔργα τοῖς ἁγίοις εἰς δὲ τὸ τέλος τῆς λεπτογίας κήμης ὁ λεγεὺς μέσα εἰς τὸ κτανάκι (σανάκι) μῆ... να καὶ σβῆρει τὰ γράμματα ὅλα. “Ἐπειτα δίδεις τὸν μισὸν καὶ τίπει ὁ ἀπόθεας καὶ τὸ ἔλλο μισὸν ἢ γυνάικα καὶ ἔτι, Θεοῦ θέλοντος, λυε τὴν μαγείαν ¹⁾.

Ἄνσις τῆς δεσιᾶς τοῦ ἀνθρώπων.

Θὰ λέμης «Σ τὸ Θεὸ κρ. ἀναλυνῶ ἀνάμεισά των τὸν βε-
βλημένον τη να δη εἰς πόδας αὐτὰ ἀπαλλῆας» καὶ λύεις τοὺς κήμτους καὶ λυε τὸ ἀνθρώπων. Εἶτε θὰ πῆς «Σχολ. θεοκόρη ἀναλυνῶ ἀναλῶσαι τινὰ δὲν ἐπαύθῃ καὶ ἐποχέος» Εἶτε νὰ βάλῃς ὑπὸ τὸ σφῶμα τοῦ ἀνθρώπων ἐν ἀγνῶιά του ἓνα κομμάτι χοιρινῆ προβιά ²⁾.

Διὰ ἁγίων ἀνθρώπων κατ' ἄλλων τῶντον εἰρηλο καὶ ὄχως κῶπο ³⁾.

Νὰ εἰπῆς τρία δέντρα ἑλῆς ἄγεις ὅπου νὰ τοὺς ἔχουν φυλλια-
σμένους διὰ ἡμέρας καὶ νὰ μῆν εἶναι πιασμένη ἢ φυλλιασμένους, νὰ εἶναι ἕς τὴν ἀγάδα καὶ οἱ ροῆς καὶ νὰ πιάσῃς τὰ δέματά τους καὶ τὸ κῶμα τους νὰ τὰ πιάσῃς ἀμύλητα, τὸ Σάββατο βεάνν νὰ τὰ φέμης νὰ τὰ βάλῃς ἕς ἓνα καζάνι, μέσα νὰ βάλῃς νεθὸν νὰ τὰ βόλῃς μαζί καὶ νὰ λουστῇ ὁ ἀηθρ καὶ ἡ γυνῆ μαζί μετ' ἐκείνο τὸ νεθὸ ἀμύλητα καὶ νὰ βροθῶνε μαζί ἀμύλητα καὶ νὰ εἶναι καὶ τὸ νεθὸ ὅπου θέ νὰ φέγγον ἀπὸ τὴ βούαν ἀμύλητο καὶ Θεοῦ θέλοντος λυε ἡ μαγεία.

1) 'Εκ χειρογράφου ἐκ Κῶ τοῦ 1799 παρὰ W. Rouse φ. 1. “Ὁσα W. H. D. Rouse, Folklore from the Southern Sporades ἐν Folklore 10. 157.
 2) 'Εκ τῆς Σολομονικῆς Καρτέξαι.
 3) W. H. D. Rouse, 'Ενθ' ἀν. σ. 159. φ. 2.

“Ερεγον”¹⁾.

Τὰ μεσάνυχτα νὰ βρεθῆ ἕνας ἀνθρώπος, ὅπου νὰ μὴν εἶναι δεμῆ-
νος, μὲ τὴ γυναικά του, δίχως νὰ μιλῆσιν καὶ μὲ τὰ ἴδια γούχα ὅπου
φορεῖ νὰ σηκωθῆ νὰ πάγη ἕ τὸ στήν του δεμένου, νὰ κτυπήσῃ, δίχως
νὰ μιλῆσιν, καὶ ὁ δεμένος, δίχως νὰ μιλῆσιν μηδὲ ἡ γυναικα μηδὲ ὁ
ἀνδρας, νὰ σηκωθῆ νὰ τ²⁾ ἀνοῖξῃ. Ὁ ἀνδρας ἐκείνος ὅπου εὐρεθῆ μὲ
τὴν γυναικά του νὰ βρῆσιν τὰ γούχα του καὶ βρῆσιντας τα ἅλα νὰ
βῆλῃ ὁ ἕνας τοῦ ἑποῦς καὶ ὁ ἄλλος τοῦ ἄλλουοῦ νὰ τὰ βῆλῃ ἀξανά-
στερα ὁ δεμένος τοῦ ἄλλουοῦ καὶ δίχως νὰ κλείσῃ νὰ βρεθῆ μὲ τὴ
γυναικά του, δίχως νὰ μιλῆσιν καὶ δίχως νὰ μιλῆσιν καὶ ἡ γυναικα τοῦ
πρώτου ποῦ θὲ νὰ ἔδωκ νὰ κτυπήσῃ τοῦ ἄλλουοῦ τὴν πόδα καὶ δίχως
νὰ στασῆ, διὰ νὰ ἴδῃ πῶς του, νὰ πῆλῃ νὰ τοῦ κτυπήσῃ τὴν πόδα
καὶ νὰ λέγῃ καὶ ὁ δεμένος, σὰν βῆλῃ τοῦ ἄλλουοῦ τὰ γούχα καὶ σὰν
νὰ βρεθῆ μὲ τὴν γυναικά του Νῦν ἀπολύεις τοὺς δούλους σου,
δέσποτα, Εὐστράτιον καὶ Μαρίαν.

“Ερεγον”³⁾.

Διὰ νὰ λύσῃς ἀνθρώγονο ἐν εὐκολίᾳ νὰ εὐθῆς τὸν Μάκρον μήνα δυὸ
φίδια νὰ λάτῃσιν⁴⁾ καὶ νὰ τὰ σκοτώσῃς. Νὰ πάθῃς τὰ κεφάλια τους
καὶ ἄς τὰ βασιτῆ ἀπάνω του νὰ πάγη μὲ τὴν γυναικά του καὶ θὲ λύσῃ
ἡ μαγεία, ἀν εἶναι καὶ εἰσὲ τουφέκι ἢ ἕ τὴ θάλασσα γιμένω.

Φιλίππον εἰς λύσιν ἀνθρώγονου¹⁾.

Τῆς ἀκουσθῆς τὸ μουνὶ νὰ τὸ περάσῃ ἕ τὴ φύσι του ὁ πάγον-
τας καὶ ἄς βρεθῆ μὲ τὴν γυναικά του καὶ θὲ λύσῃ ἡ μαγεία. Τὸ ἴδιο
καὶ τοῦ λύκου τὸ μουνὶ καὶ αὐτὸ κῆμα το.

Εἰς λύσιν ἀνθρώγων ὅταν εἶναι δεμένον καὶ γράφῃ
σὲ χαρτιά νὰ τὰ ζαστοῦν κατὰ σάδακα.

Ἐν ὄνοματι τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος
δεξιῶ σε πνεῦμα ῥιζίδιον ἐὰν τερτων (sic) ἴνα ἀπείλῃς εἰς τὰς κο-

1) W. H. D. Rouse, “Ενθ³⁾ ἀν. σ. 160 φ. 21.
2) W. H. D. Rouse, “Ενθ³⁾ ἀν.
3) Ἦτοι νὰ ὀξυώνται.
4) W. H. D. Rouse, “Ενθ³⁾ ἀν.

γγραφῆς τῶν δεκόντων δεξιῶ σε ὑπὸ τοῦ τιμίου σταυροῦ τοῦ ἀνα-
βατος καὶ τετραπίστου ἐν Κορανίῳ, ἴνα φύγῃς ἀπὸ τὸν δούλον τοῦ
Θεοῦ^{δ)} α. β. γ. δ. ε. ζ. η. θ. ι. κ. λ. μ. ν. ξ. ο. π. ρ. σ. τ. θ. οὐδέσιν δεξιῶ σε ὑπὸ τοῦ Ἀρχαγγέ-
λου Μιχαήλ ε. γ. δ. ε. ζ. η. θ. ι. κ. λ. μ. ν. ξ. ο. π. ρ. σ. τ. θ. οὐδέσιν δεξιῶ σε ὑπὸ τοῦ ἁγίου τοῦ
Θεοῦ Ὁ δεξιῶ σε ὑπὸ τοῦ Ἀρχαγγέλου Ταβθαῆ ἐκλήσῃν Βασι-
λεὺς καὶ ἀναχώρησον χαρτασίμῃ δεξιῶ σε ὑπὸ τοῦ ἁγίου Ἀρχαγγέ-
λου Σαμουήλ, ἴνα ἀναχωρήσῃς ὑπὸ τὸν δούλον τοῦ Θεοῦ Ὁ
Κυ-
ριος ἡμῶν ἐπαρθεῖσθι ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων διὰ τὸ σάσαι, τὸν ἀνθρώ-
πον, ὅταν εὐρεθῆς δε καὶ παρῆς καὶ τῆ γένη ἡμέρα ἀναστὰς τὰς χαλκῆς
πόλεις τοῦ Ἄδου ἀνετίγμῃς καὶ τὸν Ἄδου καὶ Εὐάν ἡμετέρα ἀναστὰς τὰς χαλκῆς
τῆς φοβοῦσῃς τοῦ Ἄδου οὕτω καὶ ὁ δέσπας καὶ ἡ ὁ δέσπας ἐλευθερωθῆν
ἐν τοῦ πορηγοῦ δαίμων Ἀμμή¹⁾.

Γράψον εἰς ἄσφαρον σκοπέλι καὶ ἄς λειτουργήσῃ ὁ λεγούς, ἦτοι ἄς
τελευτῶσιν μετρίων ἀνασασθὼν καὶ ἄς τὰ πλοῦσι τὸ ἀνθρώγονον διακοπῆς
ἡ ἦσον καθὼς τοῖς κοινωτῆ ὁ λεγούς ὅταν τοὺς εὐλογῆ καὶ, ἀν
ἡξέσῃσιν, ἄς λέγων τὸ πιστεύω εἰς ἴνα Θεόν²⁾.

ἀπείσειεν βασιλεὺς

α :	α :	θ :	θ :	ο :	μ :
α :	ο :	ε :	π :	ω :	ι :
ε :	ε :	γ :	ο :	γ :	ω :
ο :	π :	ε :	θ :	κ :	α :
θβ :	γ :	ο :	ο :	β :	::

καὶ ἀφήκεν αὐτόν

καὶ ἔλυθεν αὐτόν

γούργι κωλῶν

1) X. Τσορο, Εθν. Ἐπιμ. ἀριθ. 210 φ. 37 α. — 37 β αἰώνος Γε³⁾
2) Ἐνθ³⁾ ἀν. 37 β — 38 α. Ἐκ τῶν δύο γράμματων τοῦ τετραγράμμου ἡ μὲν εἰω-
τηκῆ ἔχει γαλαθῆ διὰ μαίσου μελάνιον, ἡ δ' ἑσωτερικῆ δι' ἐρυθροῦ.

Εύχρη εἰς ἀνορθόγγυλον δευτέρου πᾶ τὸν διαβάτης και τῶν δυό τῶν.

Ἐν τις ἐκ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ τῶν εἰσπορευομένων εἰς Ἀγυπτῶν ἐφθασεν ὁ πόλιος δαίμων ἐδρασε αὐτῶν και τέλιος ἀπόλεσε, ἀλλ' ἔλωσεν αὐτῶν τοῦ μή μεῖνα μετὰ γυναικὸς αὐτοῦ, οὕτω, ἴτω και γ' ὡ τὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ Ὁ Δ = (ὁ δεῦτα) ὡς: ἔλωσεν Ἡλλιας τὰ ὕδατα και ἔβραξεν εἰς τὸν (θετῶν): ἐπὶ τῆς γῆς, λῦσον, κῆρις, τὸν δοῦλόν σου Δ λῦσον τὰ δεσμὰ.

Ἄνε τὰ δεσμὰ και θραύσει τὴν φλόγα ὁ τρισσοφρηγῆς τῆς θεαρκίας τύπος ὑμνοῦσι παιδεις, εἰλογοεὶ δὲ τὸν μόνον σωτήρα και παντοφρον' ὡς εὐεργέτην ἢ δημοσεγηθετα σήματα κτλεις ὡς ἔλωσας τὴν μήτραν Σάδας, λῦσον, Κύρις, τὸν δοῦλον σου Ὁ Δ ὡς ἐλέησας τὴν μήτραν τῆς Ἐλισάβετ και ἔτεκεν Ἰωάννη τὸν Περὸδοτῆρον, ὡς ἐλέησας τὴν μήτραν Ἄννης και ἔτεκεν τὴν ὑπερ-αγίαν Θεοτόκων, λῦσον, κύριε ὁ Θεός, τὸν δοῦλόν σου Ὁ Δ ὡς ἔλωσας τὸν δοῦλόν σου Σειδάχ και τὸν Ρουθ, ὡς ἔλωσεν ὁ ἄγιος Κυπριανὸς και ὡς αὐτὸς ἔλωσεν οὕτως και γ' ὡ λῦω τὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ Ὁ Δ Εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρός και τοῦ Υἱοῦ και τοῦ ἁγίου Πνεύματος Ἀμήν¹⁾.

Εἰς ἀνορθόγγυλον ὅπου δὲν ἐνώνετα ἐμφραεῖα.

¹⁾ Ἀγόμε εἰς λίμνην και πιάσε ἀπὸ κείνα τὰ μαμηοῦνα ὅπου πλέων ἀπάνω εἰς τὸ νερόν και παίξων και ἄς βάλῃ εἰς τὸ στόμα του ὁ ἄνδρας νὰ τὰ κρατῇ και εὐθὺς ἄς πῆσῃ μὲ τὴν γυνάικα και τσελιονεῖ ἢ ἢ ὑπόθεσις, ²⁾ οἷς πρὸς τὸς και τὰ ἐξῆς προσηλακτικὰ τοῦ ἀμπεοδέματος. Τὰ κάρωθεν γράφουν εἰς τὸ ἀνορθόγγυλον νὰ μὴν τοὺς δέωνν και τὸ βασιτῆ ὁ ἄνδρας ἀπάνω του. Ἐμά. νὰ. ἡκατὰ. ἐστὰ. ἡλυσίω. ἰκόβγοτο. ἀπόπλημα. κουβή. τῶ. βρηῆς. βρηῆς. καιμων. οὐδὸ. ὕβρι. και. τριβή. ἔτρι. κηπογα. ποδε. πῶτε. νετῶ. πῆγα. γῶτασ.

διὰ νὰ μὴν δένουν³⁾.

1) X. Ἰστορ. Ἐθν. Ἐταιρ. ἀρ. 210 φ. 63 α — 68 β.
2) X. Ἰστορ. Ἐθν. Ἐταιρ. ἀρ. 210 φ. 89 α.
3) Ἐξθ' ἀν. φ. 82 β.

Δύμαν ἀνορθόγγυλον¹⁾.

Πιάσε τρεῖς τριγῶς ἀπὸ τὴν ἀμμοσχάλην τους και ἤσῃ τες εἰς παν- τὴν και ἄς τὸ κρεμάσων εἰς τὸν λαμὸν τους και γάρτισε εἰς τὴν κλημν τῶν ὕδατο τῶν Θεοφρασιῶν και γράψε χαρτῖα ὄνο και γράψε: «Ἦν ἔθ- θης ὄλων δεσπότης Χριστὸς ὁ Θεός ἡμῶν, κατελιθῶν εἰς ἄδου πύλας, ὡς αὐτὸς ἠθέλησεν και τὰς ὀδύνας λύσας τῶν πεπεδημένων και δεσμὰ διασρήξας, οὕτως Κύριος ὁ Θεός ἡμῶν διάλυσον τὰ δεσμὰ τοῦ δοῦλου σου δέινος». Εἶτα πιάσε ἡμιστὴν βαμβυκακῆν και ἤσε κόμπους δώδεκα, στάθου ἑπάνω εἰς τὴν κεφαλήν και ἄνε τοὺς κόμπους και λέγε εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρός κ.τ.λ. Ἀπολυθῆτωσαν τὰ μέλη τοῦ δοῦλου τοῦ Θεοῦ (δεῖνος) ὡς ἀπελύθησαν τὰ μέλη τοῦ Λαζάρου ἀπὸ τὸν τάφον, ὅτε ἤκωσεν τὴν φωνὴν τοῦ Κυρίου και πιάσε μυαλὸν κοφῶνας και γῶσε τὸ δεξιὸν μέλος τοῦ ἀνδρός: ὁμοίως και τῆς γυναικὸς τὴν ὄσων ὅπου θέν' νὰ πῆσων.

Ἔρερον

Ἔτασε τρία κυπαρισσόφυλλα ἢ ἐνέα και ἀπὸ τρία πηγάδια νερόν ἡγαπητικὸν και φυλλόχοιον κλώνους τρεῖς και ἄντισαμὸν τῶν Θεοφρασιῶν. Βάλε ἀντὰ εἰς γαλῶν νὰ βράσωνν και ἄς καθῆσῃ μόνος ὁ ἄνθρωπος ἄνω κάτω και ἄς λουοθῇ ἀπὸ κεφαλῆς και ἄς λῆρῃ οὕτως Ἄνε Κυπριανέ, ὅπου ἔλωσες τὴν θάλασσαν και ἔδωκεν τοῦς ἰχθύας τῆς, ὅπου ἔλωσες τοὺς πλατάνους και τὸν συγγενισμὸν και και τὰ κέρη τοῦ βρέχειν και τῶν παγίδων καθαραισμὸν και ἔκυννητοῦτον, οὕτως ἄνε τοῦ Θεοῦ Κυπριανέ, πανεύφημὲ λῦσον και ἀπόλυσον τὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ (δεῖνω) ἀπὸ δή-ματος και κρατήματος τοῦ διαβόλου. Ἄσων τὰ ὕδα, ἄσων τὰ νεφρά, ἄσων τὰς κέξας, ἄσων τὰ ἐπὶ ὀσφονδύλια τῆς γάγης, ἄσων τὴν καρδίαν και τὴν ἐπιθυμίαν τὴν σαρκικὴν, ἄσων και τοὺς τέε ὀ- μούς και τὰς γ' β'. φλέβας τοῦ δοῦλου τοῦ Θεοῦ (δεῖνος) ἄσων τὰ γό- νητα, και πῆσων δεσιμὸν ἐν ὀνόματι τοῦ πατρός ἡνν και δει και εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων Ἀμήν.

Ἐγναυθια καταλεκτέα και τὰ ἐξῆς ὡς σημερνὰ μὲν ἀναγραφόμενα, ἀσφαλῶς ὅμως ἐκ παλαιότερων ἱεροσοφίων εἰλημημένα, ὡς και ἐκ τῆς γλώσσικῆς διατυπώσεως φαίνεται.

1) I. Λουκά, Φιλολογικαὶ Ἐπισκέψεις, σ. 59, και 60 Ὁ Λουκάς σημεῖοι ἀπλῶς ἐκ παλαιότερου χειρογράφου.

Δύσιμον δεμένον ἀνδρογόνην.

Γράψε εἰς τρία χαρτὰ ταῦτα τὰ ποσάδια, δόκιμλα ὄμως α.) «λέει τὰ δεμά καὶ ὀδοῦει τὴν φλόγα» β.) «ἀναστὰς ἐκ τοῦ μνήματος καὶ δεμά διαδοῖξας γ.) «οἱ μαγνυθές σου, Κύριε, ἐν τῇ ἀβλήσει αὐτῶν». Εἶτα βάλε τὰ χαρτὰ εἰς ἕν ποτήριον καὶ ἐπίτω εἰς τὰ χαρτὰ τὰ δεκτυλῖα ὅπου τῶν ἡλλάξεν ὁ κουμπάδος, ἐπίτω τοῦ ἀνδρός καὶ ἰσοκῆτος τῆς γυναικὸς καὶ ἔπειτα χύσε νερόν ἀπόμικρον ἀπὸ τῆς ρυτίδας τῶν δεκτυλῖδιον. Το βράδυ, ὅταν βουτῶ ὁ ἡλιος, νὰ γεμίσῃ τὸ ποτήριον, καὶ νὰ τὸ ἀποδομηθῶσιν διὰ τὴν νύκτα καὶ τὸ πρῶτ' ἀντικαὶ ἡλιον νὰ διαλύσων τὰ χαρτὰ, νὰ τὰ φάγων καὶ νὰ πῶσιν τὸ νερὸ ἡσους· εἶτα ἕς ἀλλάξων τὰ δεκτυλῖα, νὰ βάλῃ ὁ ἀνήρ τῆς γυναικὸς καὶ ἡ γυνὴ τοῦ ἀνδρός, τοῦτο μῦθον καὶ λόγον ¹⁾.

Δύσιμον δεμένον ἀνδρογόνην.

Ἐταγε εἰς αἰώνιον νὰ μὴν ἡξέωθης τίως εἶναι καὶ νὰ μὴν εὖ τὴν κάψει καὶ λάβε ἐν δεμάτιον γενημάτων καὶ ρυτίλε εἰμοσφα τὸ δέμα κοφίς νὰ λήσῃ, καὶ πάρε τὸ ^ς τὸ στήτι σου· ἔπειτα νὰ περάσῃ τὸ ἀνδρογόνην γυμῶν ἀπὸ τὸ δέμα τρεῖς φοδῶς· πρῶτον ὁ ἀνήρ καὶ ἔπειτα ἡ γυνὴ ἀεζίζοντας ἀπὸ τὰ κεφάλια τῶν καὶ νὰ βράσῃ ἀπὸ τὰ πόδια τῶν καὶ τοῦτο μῦθον.

Βράσε φιλοῦσαν καθαννοκαμένου οὐνεθου καὶ μὲ τὸ ζουμι νὰ περάσῃ τοῦ ἀνδρογόνην γυμῶν καὶ λόγον ¹⁾.

Κοιτικὴ βράδυ, δύσιτος τοῦ ἡλιου, εἰς τὸ πρῶτον ἄστρον, ἔπειτα κόρθον ἐτοίμη, βίστων πρὸς τὸν ἄστρα λέγεις ὡς δένει ὁ ἡλιος, ὡς δένει καὶ σὺ, ἄστρα, οὕτω λέω καὶ ἐγὼ τὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ (δεσπὶν) μὲ τὴν δοῦλην τοῦ Θεοῦ (δεσπῆ). λέω τοῖς 365 ἄστροις, τοῖς σφραβῶλοις τῆς γῆσεως, λέω τὴν βασιλικὴν φλέβα τὴν κοίμηθῆσαν εἰς ἡμέρας τῶν [λέγων δὲ ταῦτα λέεις συγγενῶνας τοῖς ἔπτα κόμβους τῆς κόρθος καὶ λόγονται] ²⁾.

Κατὰ τοὺς αὐτοὺς δ' αἰῶνας ἐγίνετο χρήσις καὶ τῆς διὰ κλεισθῶν

¹⁾ Κ. Γεωργιολάκη, Δύσιμον δεμένου ἀνδρογόνην, Κορητικὸς Ἄστρον 3.471.

²⁾ Κ. Γεωργιολάκη, Δύσιμον δεμένου ἀνδρογόνην, Κορητικὸς Ἄστρον 3.477.

³⁾ I. Μαράκη, Πίσις λόγον τὰ ἀνδρογόνην, Κορητικὸς Ἄστρον 3.494. Τὰ αὐτὰ καὶ παρὰ II. Βλαστόν, Ὁ γάμος ἐν Κορήτῃ σ. 64 ἐκ πλαιου, ὡς λέγει, γενομένη, ἔφητα ὄμως ἐν τῆσι φράσεσι. Δεῦν οὐτὰς τὰ ὅσα δένεις συγγενῶνας εἰς τὰ κόμους εἰς τὴν κόρθον.

καταδέσας τοὺλάχιστον ἐν χειρογράφῳ Σολομοτικῆ τοῦ ΙΖ' αἰῶνος ἀναγινώσκομεν ¹⁾.

Εἰς κλεισθῶμαν γυναικῆς.

Πίστον κλειθὴν Σαγαρητικὸν καὶ εἶπε εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Παρθῶ καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἀγίου Πνεύματος κλειθῶτω τὴν δοῦλην τοῦ Θεοῦ δεῖνα ὡς ἐκλειθῶσιν ὁ Μωϋσῆς τὴν Ἀμαρθιδαν οὕτω νὰ κλειθῶσιν καὶ ἡ μήτρα τῆς δεῖνα νὰ μὴν δύναται γ' ἀποεῖξαι καρδιά τὴν δεῖνα παρθὸν νὰ σέκη κλειθῶμένη ... πο πατὴρ καὶ γιοῦ καὶ ἀγίου πνεύματος.
Καὶ πάλιν

Ἐνας ἀνθρώπος ὅταν θέλῃ νὰ καταλύσῃ τὸν ἐχθρὸν του.

Γράψε ἡμέραν Σαββάτου ἢ Τρίτην ἀπὸ ταῖς 20 τοῦ φεγγαρίου καὶ ἴσπερα καὶ βράδυ εἰς Ἑβραϊκὸν κριθόναν μὲ μιαν κλειθῶμαν καὶ λέγε ἔδω ἐκλειθῶσμεν μὲ τὸ χέρον τοῦ Σολομῶν ἔπουτα τάδε σημεῖα εἰς Ἑβραϊκὸν μνημοῦν καὶ σαν ὅταν δὲν λαλεῖ ὁ ἀπεθαιμένος καὶ δὲν βίστει καὶ δὲν τρώγει καὶ δὲν πίνει καὶ δὲν χέζει οὐδὲ κατουεῖ, ἀμὴ κοίταται ἡλιος καὶ κωφὸς καὶ τυφλὸς καὶ δὲν χύσκει καὶ στόμα δὲν ἔχει, ἔτσι νὰ γένη καὶ ὁ δεῖνα, νὰ μὴν ἡμπορῇ νὰ σπαράξῃ πούτετα καὶ ἐκλειθῶσα τὰ κέλιη του, νὰ καθῆ ἂπὸ τὸν κόσμον, νὰ σπαρῇ νὰ του, νὰ σκάσῃ, νὰ πλανηθῆ, νὰ καθῆ ἀπὸ τὸν κόσμον, νὰ σπαρῇ νὰ ὑπάγῃ ἐκεῖ ὅπου ὑπάγει ἔπουτος ὁ ἀποθαιμένος νὰ γένη ὡσαν ἔπουτος καὶ ὅσην ἐπνοιαν ἔχει ἔπουτος διὰ τὸν κόσμον ἢ διὰ τὸ στήτιν του ἢ διὰ τὰ παιδιά του ἢ διὰ ἀνθρώπους καὶ φίλους, ἔτσι καὶ ὁ δεῖνα νὰ καταρῆσῃ καὶ νὰ τὰ λέγῃς ἔπει καὶ τότε νὰ τὰ εἰπῆς εἰς τὸ μνημοῦν μέσα καὶ νὰ φήγῃς ὅσο ἐκεῖ καὶ νὰ μὴν γυρίσῃς νὰ κοιτάξῃς ὅπως καὶ θέλει φύγει καὶ καθῆ ἀπὸ τὸν κόσμον μονάχα κάμε το τῶτα φεγγάγια καὶ ἂν δὲν τυχῆ τὴν μιαν, τυχαίη τὴν ἄλλην, ὅτι εἶναι δοκιμασιῶνον πολλῆς φροδῆς ²⁾.

Οἱ φημιστικοὶ χιτάδεσμοι ἢ τὰ γκασσοδηματα, ὡς ἔλεγον οἱ μεσαιωνικοὶ, ἐξηκολούθησαν ὄντες ἐν χρῆσει καὶ κατὰ τοὺς μετὰ τὴν ἀδωσὴν αἰῶνας. Τὴν ἀποδείξιν παρέχουσιν αἱ ἐξῆς ἐκ χειρογράφων μαρτυρία, αἵτινες ἀντιγράφονται κατὰ χρονολογικὴν σειράν.

¹⁾ X. Σολομων, Εβρ. Βιβλ. Ἀθην. ἀ. 1265 φ. 34 β

²⁾ Εβρ. ἀν. φ. 22 β

Εἰς γλώσσόδημαν.

«Εἰς τὸ δῆσαι τὰς γλώσσας τῶν ἐχθρῶν. Εἰς τὰς δώδεκα τῆς σε-
λήνης λέγε ἐνὶ ὃ δεινα περὶ πάντας τοὺς ἐχθρούς περιγράφω ἀπὸ
τοῦ Ἄδὰμ καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος τοῦς υἱοὺς αὐτῶν καὶ θυγατέρας τῆς ...
ἦνα μὴν ἔχη τινὰς ἐκ τῶν ἐχθρῶν κατ' ἐμοῦ τοῦ δεινῆς ἢ ἀρχῶν ἢ
πλοῦσιος ἢ πένης εἰς τὸ σπῆτι μου ἢ εἰς τὰ παιδιὰ μου ἢ εἰς τὰ πρῶ-
γιάματά μου καὶ ἔταγον ἔταρα καὶ πῶσαν καὶ γράφε οὕτως· δεινὸς τὰς
γλώσσας καὶ τοὺς λάγνας τῶν ἐχθρῶν μου μαζί, καὶ τὰ στόματα
αὐτῶν μὲ ἔταρα μὲ πῶσαν, μὲ μελάνιν μελανῶντων τους, μαυρίζω
καὶ ἔσφονω τους, καὶ λέγε κατ' ὄνομα καὶ τὰ ὀνόματά τους, νὰ μὴν
ἔγρον ἐξουσίαν κατ' ἐμοῦ. Ἄναστητω ὁ Θεὸς καὶ διασκορπισθήτωσαν
οἱ ἐχθροὶ μου καὶ οἱ ἀγαπῶντες τὸν Θεὸν ἐλθέτωσαν μετ' ἐμοῦ, καὶ
τοὺς ἐχθρούς μου ἐπιτιμῶν αὐτοὺς εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ
Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος· νὰ φύγουν ἀπὸ τ' ἐμεῖν, Ἀμήν. Τριτά-
τῃ καὶ τὰς χαρμακῆρας ταύτας¹⁾.

Εἰς τὸν κατάδεσμον τοῦ ἐχθροῦ

Τῆς ἐπὶ τοὺς φυλτοκαταδέσμιους πίστεως τῶν προγονῶν μας κατὰ
τοὺς μετὰ τὴν ἄλωσιν χρόνους, μάστως ἔστω ἡ ἐξῆς ἐκ κώδικος τοῦ
IH' αἰῶνος πληροφορία²⁾, ἥτις μᾶς ὑπενηυμίσει ἐν πολλοῖς τοὺς
ἀρχαίους φυλτοκαταδέσμιους.

Ἐπερη ἐδημρεία περὶ ἀνάμης ἀνῶδῶν καὶ γυναικῶν.

Ὅταν βασιλεὺς ὁ γῆλος, τὸ πρῶτο ἄστρο ὅπου φανῆ ἔκεινην
τὴν ὄσταν νὰ σταθῆς ἀπέναντον του καὶ νὰ λάβῃς τριπτόνιον μετὰ, κόκ-
κινον, μαβὶ καὶ πρῶτον καὶ νὰ ἀνακατόβῃς ἔνα μὲ τ' ἄλλο, ἔπειτα
νὰ τὰ σπράγῃς καὶ νὰ τὰ κίμῃς ἔνα, ἔπειτα ἀρχίσε τὸν κίτῶν ὀγκι-
σμίον καὶ θέσε ἔνα κόμπιον, ἔπειτα ἀρχίσε τὸν καὶ πάλιν θέσε. Τὴν
βραδιά ἐπὶ βολῆς νὰ τὸ λές καὶ ἐπὶ τὰ κόμπιους νὰ θέσῃς, ἕως τρεῖς

1) X. Σολομωνική Ἐθν. Βιβλ. Ἀθην. ἀφ. 1365 φ. 25β 26α.
2) X. Ἰστορ. Ἐθν. Ἐταιρ. ἀφ. 115 φ. 14α — 14β.

βραδίε· καὶ ὅταν τὸ πρῶτοὶός τὸ ἄστρο, νὰ τὸ περικαλέσῃς νὰ τοῦ
εἰπῆς περικαλῶ σε ἄστρο παρὰδίδομαι εἰς ἔσεν, ἦνα ποιήσῃς τὰ
ζητήματά μου· νὰ τὸ εἰπῆς τρεῖς βολῆς τὸ περικαλῶ σε, ὃ ἄστρο· καὶ
ὅταν τῆς τὸν ὀγκισμῶν ὁ φῶς σου καὶ ὁ νοῦς σου νὰ μὴν εἶν ἄλλου,
ἀλλὰ μόνον εἰς τὸ ἄστρον νὰ βλέπῃς ἰδοὺ καὶ ὁ ὀγκισμῶς.

Ὅρκίω σας καὶ καθορκίω σας κατὰ τῶν ἐβδολήκοντα δύο ἀγ-
χόντων τοῦ δαιμονίου, κατὰ τοῦ Βελέσβουλ καὶ κατὰ τῶν δύο μετὰ-
κῶν ἐκαστὸν ἐβδολήκοντα δύο τοῦ Ἄδου τῆς κόλλασεως καὶ κατὰ τῶν
κεφαλαίων καὶ κατὰ τῶν τεσσαράκοντα ἀγρόντων τῆς κόλλασεως ἄς θο-
γορ φαθμασ νεληνας γεσεκ καὶ κατὰ τῆς μεγάλῃς βασιλείας, ὀρκίω
σας καὶ καθορκίω σας νὰ πάτε εἰς τὴν ὄδιαν ἢ ὄδιαν καθῶν τῆς
θυγατρός νὰ βλάτε ἐπὶ τὰ δαιμόνια ἐσωτικά εἰς τὴν ἐνθῶντων τῆς καὶ
δῶδεκα δαιμόνια εἰς τὴν σάρακα τῆς νὰ φωνάτῃ διὰ τὸν ὄδιαν (= ὁ
δεινὸς) καὶ νὰ θέσετε τὴν καθῶν τῆς, ὅτε νὰ φάγῃ ὅτε νὰ πλῆ
ὄτε νὰ κοιμηθῇ ἕως ὅτου νὰ πληρώσῃ τὸ θέλημα τοῦ ὁ δεινῶς καὶ
εἰς τὴν δύναμιν σας τὴν παγαδίνω, ὅτε νὰ φάγῃ, ὅτε νὰ κοιμηθῇ
ἕως ὅτ νὰ πληρώσῃ τὸ ἔφημα τοῦ ὁ δεινῶς. Ὁ δαίμων τῆς προ-
νοίας γλήγορος νὰ θέσετε τὴν ὁ δεινὰ νὰ ποιήσῃ τὸ θέλημα
τοῦ δεινῶς ὀγκλήγορα.

Φυλτοκαταδέσμιου δι' αὐτοῦ γνωμένου μνημονεύει καὶ χειρόγραφ. ἱατρο-
σόφιου τοῦ 1799¹⁾.

Ἐταγον ἀβγὸ ὅπου νὰ ἔχη ἢ ὀκνῶθα γεννημένο ἡμέα Πέφτη,
νὰ εἶνα μανῆη ἢ ὀκνῶθα καὶ γράμῳ εἰς αὐτὸ τοῖς κάτωθε χαρμακῆ-
ρες σημειωμένα γράμματα καὶ διάβαζε καὶ λέγε· ὡς καθὼς καίεται
καὶ βράζει ἐτοῦτο τὸ ἀβγὸ, ἔτσι νὰ καίεται καὶ ἡ καθῶν τῆς καὶ τὰ
φυλτοκάθῳ τῆς καὶ τὰ σωθικά τῆς ὁ δεινὰ διὰ τὰ μένα, νὰ μὴ
πογῆ νὰ φάγῃ ὅτε νὰ πῆν ὅτε νὰ κίμῃ ὅτε νὰ κοιμηθῇ ὅτε ὀγε-
ξῶν νὰ ἔχη νὰ ἰδῆ τὸν κόσμον ὁ νοῦς τῆς καὶ ὁ λογισμῶς τῆς νὰ
εἶναι διὰ τὰ μένα.

Ὡς δὲ πρὸς φυλάν καὶ ἔθῳτα ὑπῆρχον κατάδεσμοι οὕτω καὶ πρὸς
ἐχθρον. Ἀνωτέρω ἐν σπνταγῇ δεσίματος ἀνεγνώμεν²⁾ «Κι' ὡς ὀργί-
ζεται ὁ διάβολος τοῦ λίβανου, ἔτσι νὰ ὀργίεται ὁ ἔνας τοῦ ἄλλου»
καὶ πάλιν ἐν ἐτέρω (ὁ δεινὸς) «νὰ γανυλίτῃ νὰ μουγγλίτῃ τὰ παιδιὰ
του νὰ μισήσῃ». Σαφέστερα δὲ εἶναι τὰ ἔξῃς.

1) W. H. D. Rouse, Folk-lore from the Southern Sporades ἐν Folk-lore
10, 16 φ. 15.
2) Ὅσα ἀνάρτεω τοὺς ἐκ τῆς Σολομωνικῆς Καρτέσκι σελ. 77, 78 ἀνακωνο-
θένας κατάδεσμιους.

Πως να κλημης το ἀνορθόγγυον να μαλόνη.

Νά βρης δυο ἀβγά, να γράψης εις μὲν τὸ ἓνα τὸ ὄνομα τῆς γυναίκας καὶ τῆς μάνας τῆς καὶ να τὸ ὁδοῦς να τὸ φάγη ὁ γάτος, εἰς δὲ τὸ ἄλλο να γράψης τὸ ὄνομα τοῦ ἀνόρθου καὶ τῆς μάνας τοῦ καὶ να τὸ ὁδοῦς τοῦ σκύλου να τὸ φάγῃ¹⁾.

Οὕδε πρέπει να μειώσων ἐν αὐτῷ θα ἀπηλειώτα καὶ τὰ ἐπιόμενα ἐκ ψευδογράφου τοῦ Γ.Θ. δίνοντος²⁾, εἴτε οὐ μόνον περὶ κοιτοποδείματος γινόμεντα, ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν ἀποτέλεισμων αὐτοῦ.

Εἰς μάγια εἶναι καλὸ ἔστυτο.

Ὡς εἰρήγανεν ὁ ἄγιος Ἰωάννης ὁ Πρόδρομος με τοὺς δώδεκα Ἀποστόλους εἰς τὸ μαῦρο χερσάκι, ἐκεῖ ἦγε ἐστὶ μάγιασες καὶ τὰ μάγια ἐκάλυπε καὶ τὰ ἀντίμαγα καὶ τὰ διασκελίματα καὶ τὰ κοιτοποδείματα καὶ τὰ φάγμικα καὶ γωνήσασαν οἱ ἄγιοι εἴπα κἀπετε ἐξ ὁδὸ μάγια καὶ τὰ φάγμικα καὶ ἀντιμαγὰ καὶ διασκελίματα καὶ φάγμικα καὶ κοιτοποδείματα, ἀντίμαγα καὶ διασκελίματα καὶ φάγμικα καὶ δίνος καὶ κἀμωμε να κλαίη καὶ να θρηνηῖται καὶ να βρουχᾶται καὶ καλὸ να μὴν ἐκῆ, μήτε ἐκεῖνος, μήτε ἡ φαιμελιά του, οὐδὲ τὸ πρῶμά του καὶ να φτωχάλῃ καὶ λέγων των οἱ ἄγιοι ἡμεῖς θεοφύλακες οἶς λέγομεν ἀπὸ τῶν Θεῶν ἀφωρασεμένες, σιδήματα ὀπίσω καὶ τὰ τοῖδιά περάστε εἰς τὴν μαύρην θάλασσα τὰ οἶστε ἐρηγᾶν τα καὶ ὁμπρός καὶ ὀπίσω ἐστρεψον καὶ τὰ τοῖδιά ἐπέδασαν καὶ εἰς τὴν μαύρην θάλασσαν τὰ οἶσαν δώδεκα ἀγγελῶδες ἐπήσαν καὶ ἔπαν καὶ τὰ κέφατά τους ἐπέσαν εἰς τὸ νερόν καὶ οἱ γλώσσες των ἐκαγῆκαν. Εἶδεν ὁ Θεὸς καὶ ἐθαυμάθη καὶ οἱ ἄγγελοι ἐκάμισαν θέρσαν καὶ ἡ θάλασσα ἐγύγισεν εἰς τὸ στασίδι τῆς, τὰ κἀρῶβια καὶ τὰ κἀρεγῶα ἀποίξαν δώδεκα σκουινὰ στήνον καὶ εἰς πᾶσαν σκοινὶ ἔδειξαν κόμπους ὡσαν ἐκεῖνα τὰ μάγια ἐδείξαν καὶ ἐφανέρονσαν τὴν ἀλήθειαν τοῦ Θεοῦ. Ὅπου ἀργυροῦσατε τὰ λόγια αὐτὰ να ἐολοθροσθῆ πάν κἀκον πᾶσαν διαβολικὴν συνεργία ἀπὸ τὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ ὁ δεῖνα.

1) Ἐκ τῆς Σολομωνικῆς Καταλόγου, Πβ. καὶ τὴν φρ. «σαν τὸ σκύλο με τὴν γάτα» ἐπὶ τῶν διαρκῶς ἐοῦσόντων.

2) X. Ἰστορ. Ἑθνολ. Ἐταιρ. ἀρ. 210 φ. 69 σ.

Γλωσσόδημα.

«Χαλινῶν τὸ στόμαν τοῦ με τὸ χαλινάδην, τὰς σαγόνας ἀμύγῃ καὶ καρδιόνα, δὴνω, χαλινῶν, γλωσσόδηνω, χαβῶνω, τοῦς πεινώ τὸ σδεῶν, χαλινῶν τὴ γλώσσα τὸν να μὴ κἀήση, να μὴ σπνῆλῃ, τῶσις ἡ μικρὸν ἡ μεγάλον κακὸν λόγον δια λόφου μου τοῦ δεῖνα, ἐπὶ καβαλλέσθῳ τον, γαβῶνω τον, ταῖνω τον, ὅπου θάω, ἡβῶ, ὄνω, γλωσσόδηνω, χαβῶνω τον, τρυφῶνω τον, σκοτῖω τον, τὸν λῶ, ὄμων τον, τὴν ἀκροῖαν τον, τὰ ὀκτα του, τὴν φῶν του, τὴν γενεᾶ ὄμων του, τοὺς ὄφθαλμοὺς του, τὴν γλώσσαν του, τὰ καρσιόφρονη ὄμων του, τοὺς ὄφθαλμοὺς του, ἀνορθόδεσπος καὶ φίδως μου καὶ γειτόνους σου καὶ μαχογεντόνους ἡ κρυφοί σταν γιδίας (sic) μου φανερός ἡ κρυφός ἀρχοντες ἀρχεῖς, ἐξουσιές, βασιλείς, ἡγεμονίες εἰς πᾶσαν φέξτων τοῦ υἱοῦ τοῦ τόπου ἡ πᾶν ἀνθρώπου ἀσθενικὸν ἡ γη, νακα θηλῶν ἡ κἀκῶσιος ἡ πένης ἡ θοδῖος καὶ λυθῶδες, δὴνω τους, γλωσσόδηνω τους, κἀτρεῶνω τους, σελλοχαλινῶνω τους, μουταῶνω τους ὄφθαλμοὺς του, τρυφῶνω αὐτούς, τὴ φωνῆ τους τοῦ κἀτάλλου αὐτοῦ με τὸν λόγον του να μὴ δύνωτε να μιλήσων κακῶν δι' ἐμένα δια λόγον μου ἡ κρυφίως ἡ φανερά. Νά εἶναι ὡς ἔξω ἀλάλα, ὡσπερ ἡθοι, να μὴ ἔχουσι γλώσσαν ἡ λόγον ἡ ὄμων δια ἐμένα τον Χριστόδουλον να με βλέπων ὡσαν ἀγγελῶν, να μὴν ἔχων ἐξουσιαν κατ' ἐμοῦ, λόγον οὐδὲ ὄμων ἀνυγῆν ἐπὶ ὀνοματος τοῦ πατρός καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος ἀμήν.»¹⁾

Διὰ γλωσσόδημαν.

Ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ λόγος καὶ ὁ λόγος ἦν πρὸς τὸν Θεὸν καὶ Θεὸς ἦν ὁ λόγος, πάντα δι' αὐτοῦ ἐγένετο καὶ χωρὶς αὐτοῦ ἐγένετο, τοῦτες δὲ σαρκαίς παντός ἐγένθους καὶ ἀλάλος ἐστὶ (ὁ δεῖνα) ἐνώπιον μου κἀκεῖ τοῦ δεῖνα ἀματωλοῦ κρυφίου τοῦ Θεοῦ. Κατεβυῶντα τὴν ὁδὸν μου καὶ πᾶντα, τοὺς ἐχθροὺς μου κατὰ ἰούνα. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν ὁ καρβῖς, ἐξ ἄρχαυοῦ καὶ προπατήσας ἐν τῇ γῆ καὶ κωσίας τοῦς Μῦθους τῆς ἀβύσσου, ὄησον, χὰβῶσων, χαλινῶσων κατ' ὄχουνας πάντα τοὺς ἐπολεμοῦντάς με δικαίως καὶ ἀδικῶς καὶ ἐπὶ ἁθῶμενος ὁ δεῖνα καὶ τοὺς ὄησα. ἄγιος ὁ Θεὸς ὁ κατασῶντας τοὺς ἱβ' βασιλείς των Ἑλλήνων, τοὺς οἴτιους, τοὺς ἱερεῖς, δὴνω-

1) X. Σολομωνικὴ Ἑθν. Βιβλ. Ἀθην. ἀρ. 1265 φ. 57 β.

καθώνω, χαλιώνω παάσαν γλώσσαν τῶν ἐχθρῶν τοῦ (ὁδεύ-
νου) και καταίσχυνητήωσαν και ἀποστραφήτωσαν και
ἀπολέσθωσαν με ἀεργήματα τοῦ Θεοῦ, Μιχαήλ, Ταβέθλ, Οὐ-
θούηλ και Παρασήλ, βορηήσασε ἐν τῇ ὤγα ταύτη, ἄνιοι Ἀποστολοὶ,
ἄνε Τασάνη Πισόδοιμε, ἄνε Τασάνη Θεολόγε, βορηήσασε τὸν
δοῦλόν σας δέινα ἄνιοι Ἀποστολοὶ, παροφήται και μάδριτες, δαιο,
και δίκαιοι και ἰερόδραυ, οἱ καλῶς τὸν ἄνωγα τέλειαντες και τὴν
πίστην τηρήσαντες, ὡς ἔχετε παρηγοίαν παρὸς τὸν θεοπότην Χριστὸν
τὸν Θεὸν ἡμῶν, βορηήσασε και φυλάξασε τὴν ψυχὴν και τὸ σῶμα
τὸν δοῦλόν σας τοῦ δέινα, τὸν ἀμαρτωλὸν, ἐπὶ ὀνόματος τοῦ πα-
τρὸς και τοῦ υἱοῦ και τοῦ ἁγίου πνεύματος ἁμῶν και γερῶνον και
τοῦς ψαλμοῦς γα- ρζ και τῆς χαρακατήρες και γερῶνον τὸ παρωτὸν εἰμπετον
τῆς σελήνης και κἀπαισον τὸ χαρτὴν και τότε βάλε τὸ χαρτὴν εἰς μεστ-
ῶτον πανήν πρῶσαν και βάστα το και ἄνε εἰς ἀφέντας και εἰς ἀγ-
χοντας, και εἰς ἐπισκόπους και οἱ θεάεις γίνετα.

Εἰς τὸν Θεὸν ἡμῶν
Μιχαήλ, Ταβέθλ, Οὐθούηλ
Παρασήλ, βορηήσασε ἐν τῇ ὤγα
ταύτη, ἄνιοι Ἀποστολοὶ, ἄνε
Τασάνη Πισόδοιμε, ἄνε Τασάνη
Θεολόγε, βορηήσασε τὸν δοῦλόν
σας δέινα ἄνιοι Ἀποστολοὶ, παρο-
φήται και μάδριτες, δαιο, και δίκαιοι
και ἰερόδραυ, οἱ καλῶς τὸν ἄνωγα
τέλειαντες και τὴν πίστην τηρήσαντες,
ὡς ἔχετε παρηγοίαν παρὸς τὸν θεο-
πότην Χριστὸν τὸν Θεὸν ἡμῶν, βορηή-
σασε και φυλάξασε τὴν ψυχὴν και
τὸ σῶμα τὸν δοῦλόν σας τοῦ δέινα,
τὸν ἀμαρτωλὸν, ἐπὶ ὀνόματος τοῦ πα-
τρὸς και τοῦ υἱοῦ και τοῦ ἁγίου πνεύ-
ματος ἁμῶν και γερῶνον και τοῦ
παρωτὸν εἰμπετον τῆς σελήνης και
κἀπαισον τὸ χαρτὴν και τότε βάλε
τὸ χαρτὴν εἰς μεστῶτον πανήν πρῶ-
σαν και βάστα το και ἄνε εἰς ἀφέν-
τας και εἰς ἀγχοντας, και εἰς ἐπι-
σκόπους και οἱ θεάεις γίνετα.

Πάντες κλωστήν εἰς μὲν τὸ θέμαν θέσεις θηλιές, εἰς δὲ τὸ ἄνημαν
ἄνεεις τεςα.)

Εἰς γλωσσόδημαν.

Πόισον ἀπὸ τὰ ὄρτια τοῦ γαγιθόδου κερὶν ἀπὸ μέσα τοῦ κερθιῶ
τῆ ζοῦσαν τοῦ πτόου τοῦ τηλάνεις εἰς τὸ ὄνομαν τοῦ ἀνθρόπου ος σρε-
γασαν (ὡς περῶτων.) ὄνομαν και γλῶσσῶν, δέιτω χαλιώνω και χα-
βῶνω τον και κωλοσούων τον και εἰς²⁾

1) X. Σολομωνική Ἐθν. Βιβλ. Ἀθην. ἀρ. 1265 φ. 44α. Ὅσα και Ν. Παλ-
του, Παλαιόγραφική σταχυολογία ἐκ τῶν μεγίστων βιβλίων Β. Ζ. 1. 568.
2) Ἐνταῦθα κἀπαιται τὸ κείμενον. X. Σολομωνική Ἐθν. Βιβλ. Ἀθην. ἀρ.
1265 φ. 59 β.

— Και τοὺς γήτορας τῶν δαιμόνων δειμόνος και χαλι-
νωμένους, οὕτως ἐστῶσαν οἱ ἐχθροὶ τοῦ δοῦλου τοῦ Θεοῦ
δέινα. Αἱ γλώσσαι αὐτῶν, τὰ χεῖλη αὐτῶν και ἡ καρδία αὐτῶν,
τὰ νεῦρα αὐτῶν και οἱ ἄγιοι αὐτῶν και τὰ ὄμματα ἕως τέλους αὐτοῦ.
Και ἂν τις ὑπῆρη εἰς τὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ δέινα, δέσε τοὺς πόδας του
τοῦ μή τρέξεν, δέσον τὰς χεῖρας του τὸ μή θνησησονται πύσαι τουρεκι
ἢ σταθὶ ἢ κορτάει, νὰ γέζων ἐπάνω εἰς τὸν δοῦλον τὸν Θεοῦ δέινα.
Τὸ κολόβι ὄσοῦ νὰ γέζων ἐπάνω εἰς τὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ δέινα με
βότανυ νὰ γίνη βαμβάκι και ὁ Ἀεργάγγελος Μιχαήλ νὰ τὸ παραμερίση
ἕως τρεῖς ὀργυρίας ἀπὸ κορὰ τὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ δέινα και ὁ δοῦλος
τοῦ Θεοῦ δέινα νὰ γλυτώσῃ ὄνης και οἱ ἐχθροὶ τοῦ δοῦλου τοῦ Θεοῦ
δέινος, νὰ εἶναι δειμόνοι. Ὡς δέθησαν τὰ στόματα τῶν κέοντων
εἰς τοὺς μάδριτας τοὺς ἄγιους, οὕτως νὰ δεθοῦν και τὰ στό-
ματα αὐτῶν κατὰ τοῦ δοῦλου τοῦ Θεοῦ δέινος. Ἡ φωτιά τοῦ
τουρεκιου των νὰ γίνη αἰθέρας και τὸ σταθὶ των βαμβάκι).

Εἰς μάγια εἶναι καλὸ ἐσοῦτο.

IC	XC
NI	KA

Ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ὁ τὴν μήτραν τῆς μοῦνας δέ-
σας τοῦ μή γενῶν και χαλιῶ (χαλιῶ;) τῆσι ἐβδόμηνα δύο βα-
αλιές τῶν Ἑλλήνων χαλινώσας τοῦ μεγάλου Γεωργίου γήτορας και
τοὺς ἔτι ἰερεῖς τῶν Ἑλλήνων, οὕτως δέσε, κύριε, και χαλινώσαν πᾶσαν
φανερώσαν, ἰερεῖς και ἰερεῖς, ἐπισκόπους, βασιλεῖς και οἰκονόμους, φίλους
και γειτόνους ἀπὸ τὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ ἰ Ἀμῆν ε μ κ λ σ μ τ φ β
Θεοῦ ἁμῶν.³⁾

Σημειωτέον δ' ὅτι τότε ὑπῆρχε και ὄνομαζομένη ἡμέρα κατὰ
ἡλιος διὰ τουαῦτα γλωσσόδηματα. Εἰς τὴν ἔκστην τῆς σελήνης εἶνα
καλὸν νὰ ποιήσῃς θέματα περὶ κριτηρίου φέσεται εἰς γειτογραφα

1) Ἐκ φυλάκτου ἐκ Μασκενίου τοῦ 1774. Ὅσα G. Abbott, Macedonian
Folklore σ. 365. Ἐκφοεῖται ὅτι ἐνταῦθα πρόκειται και γενικώτερον περὶ καταδέ-
σασιν ἀνταυτῶν.
2) X. Γοτοφ. Ἐθν. Ἐταρ. ἀρ. 210 φ. 69 β.

του ΙΖ' και των ἀρχῶν τοῦ ΙΗ' αἰῶνος¹⁾. Οὐ μόνον δὲ τοῦτο, ἀλλὰ καὶ ὠδηγημένον μνηῶν φημιεῖναι ὄρα, ὡς φαίνεται ἐκ τοῦ ἐξῆς κατάθου.

γεν.	ἡμέρ.	ὡρ.	ῥόξ	14
10	11	13	13	
12	12	12	12	
13	13	11	11	
14	14	10	10	
15	15	9	9	
14	14	—	10	
13	13	—	11	

Ἄλλοι οἱ μὲν ἔχουν ἑποτέες ῥῆς ὥρες τῶν γλωσσόδοξμάτων²⁾ τὰ ἄλλα καὶ διὰ τοὺς κλίστες ὑπέρχον εἰδηκοὶ κατάθεσμοι τοῦ ἀρχαίου καὶ ἐκ τῆς Κρήτης Σολομωνικῆ τοῦ Καντεράδου ἀναγινώσκουμεν.

Δέξιμον κλίπτου.

Κάτω ἰ τὸ γυαλί, ἀὲ φῶρο, ἐκεῖ στέκονται δύο ἄλλα αἰθεροχαλωμένα, κομποδεδμένα· ἀὲ μὴ γούρα πίνουσι, ἀὲ μὴ μαζιδοῦρα τῶνε καὶ ἐκεῖ πλαγιζέουσι. Ποῖος τὰ ἔδρασε καὶ ποῖος τὰ κομποδρασε; Ὁ σοφὸς Σολομὼν μὲ τὴν μήτρα του καὶ μὲ τὴν δύναμιν τῆς ἀγίας Δικαιοσύνης ὅπου ἔδρασε τοὶ καταραζέχτες τ' οὐρανοῦ. Ἔτσι δένω καὶ ἐγὼ τὸ δοῦλο τοῦ Θεοῦ στατικῶς τοῦ Θεοῦ καὶ θελήματικῶς τοῦ διαβόλου μὲ τὴν δύναμιν τοῦ Τυτῆσβονή³⁾.

Ἰσοῦσιον

Ὅταν θέλῃς νὰ τοὺς χλοῖσις, θὰ διαβάτῃς ἀπὸ τὴν κάτω μεριά ἀπὸ τὸ πέλος τὰ γράμματα ἐπὶ φῶρος καὶ κῆθε φῶρα θὰ λῖς καὶ ἐνα κόμπου⁴⁾. Κατὰ τοὺς μετὰ τὴν δάωσιον χρόνους, εὐθεία ἦτο ἡ χρῆσις τοῦ ἀρχαίου αἰθεροχλωμένου. Ἐν χειρογράφῳ λ. κ. τοῦ 1497 φέρεται «θεο-μαυροῦσιον» καὶ ἀναθεματίζουσι⁵⁾ πᾶσαν ἀσθένειαν ὀλον δυνεγαίον, τῶν

1) Ν. Παλαιοῦ, Παλαιολογικὴ σταχυολογία ἐκ τῶν μαγικῶν βιβλίων, Ζ' 1868.
2) Χ. Σολομῶν, Ἐβρ. Βιβλ. Ἀθηνῶν, ἀρ. 1265, φ. 53β.
3) Ἐπιθ. καὶ τοῦ τρίτου μέρους τὸ πρὸς κατάθεσμου τῶν κλίπτου-πιμῆμα

ταῖον, τετατάου¹⁾ καὶ ἐν χειρ. τοῦ ΙΣΤ' αἰῶνος τὰ ἐξῆς «Κλίπτου ἰσοῦσιον» καὶ ἐκεῖ, ὁ δέσας τὸν λέοντα καὶ γαλινώδας τὸν δακνοτα, ἡμῶν κατακαλύβουσι, ἀδματα φραγαῶ ὑπὸ θαλάσσης, ὅπου καὶ γαλινώσιον καὶ ὀρκίτωμα καὶ ῥῆτο²⁾. Ομοίως ἐν Νομοκάνονι τοῦ τέλους τοῦ ΙΣΤ' αἰῶνος ἀναφερόμενα γενικῶς «ἀποδέματα ἀσθενείας» καὶ «οἱ γοητοὶ τῆς εἰς ἄλλας³⁾», οἱ ἀποδένοντες δηλ. ἀπὸ τὴν κεφαλαγίαν, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐπιληψίαν, ἦτες καὶ νῦν ἐν Ἡερίῳ, τῷ πρῶτῳ δημῷ Φεβεῦ Κορινθίας καὶ Πόντῳ ζάην καλεῖται.

Ἐν ἐτέρω Νομοκάνονι τοῦ αὐτοῦ αἰῶνος⁴⁾ μνημονεύονται «οἱ εἰς κεφαλαγίας ἢ ὑπὸ τῆς εἰς ἀσθενείας καὶ ἰσθῆτος ἀποδέματα χλωμένοι οἱ ποιοῦσι σχοινία ἐπιμαλοῦμενοι τοὺς ἀρθεσοποιοὺς αὐτῶν αἰμανας εἰς βοήθειαν καὶ ἀνάγερσιν αὐτῶν».

Ὁ κατὰ τὸν ΙΣΤ' αἰῶνα ἀκμαῆς Πατριάρχης Ρουθῆνος δημησίταις ἡμῶν τοιοῦτον ἀσθενείας κατάθεσμον ἀνεγράμμενος λέγει, ἐκ τῆς Χουσιουτοῦ τῆς σημερινῆς ὁρῆς δὴ Καβάλλας, εἶδεν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, σπουδαίως, τῆς σημερινῆς ὁρῆς δὴ Καβάλλας, εἶδεν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, ἐν καιρῷ τῆς λειτουργίας, ἐπιληπτικόν, ὅστις προσήδη, ὅπου τοῦ ἱεροῦ εἶδεν ἑνώπιον τῆς ἀγίας ῥαυτῆς, μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ ἱεροῦ εἶδεν γέλιον. Ἐπιμεινάντες οὖν ἀμφὺς μέγχις ἀπολύσεως καὶ τῶνε καταθέσιον ἐν σχοινίῳ ποιηθῆναι ἐπέβηκαν τῇ ῥαυτῇ, εἶτα ἐπιγλώσσουσι ἀσθενῶν καὶ τμηθῆναι κεφάλου ἐπιδέντες, προσηθῶν, ποιήσαντες τὴν ῥαυτῆσαν κυλίον ῥαυτῆσαν δαιμονίων⁵⁾.

Καὶ ἐν Νομοκάνονι πάλιν τοῦ ΙΖ' αἰῶνος μνημονεύονται «ὅσοι ἀσθενῶν τοὺς πόρους τοῦ λαμοῦ ἢ τὸ ἀνεμωσθῶμα» ἢ «ἐγῆτερον ἀσθενῶν μὲ ληθῆ, ἢ μὲ καννάβη μέσα εἰς λαγκάδια ὀλογυμνοῦσι ἀσθενῶν ζάλας⁶⁾».

Ἐν Σολομωνικῇ τοῦ ΙΖ' αἰῶνος κείται «Διὰ τῆς σφραγίδος (τοῦ Σολομῶντος) δῆσον, καλινωσον πᾶσαν ἀσθένειαν καὶ φαντασίαν

1) F. Pradel, Ἐνθ. ἀν. σ. 28.
2) F. Pradel, Ἐνθ. ἀν. σ. 36. Τὸ ὀρκίτωμα γλαυκαπρῆζεται ὡς πυραγιάδι καὶ ἐβρῆσιον.
3) Χ. Νομοκάνου πατρὶς Ἀθηναϊκῆ Συνοδικῆ σ. 30, 144.
4) W. H. D. Fousché, Ἐνθ. ἀν. σ. 153. Ὅσα καὶ κ. Ἰστορ. Ἐβρ. Ἐταιρ. ἀρ. 208 φ. 159 β καὶ τὸν παρὰ Ἀγίου. Συνοδικῆς Νομοκάνου σ. 148, 150, ἐπὶ δὲ τὸ ἴπ. ἀρ. 1947 φ. 185 α γειρ. τῆς Χειρ. Ἀρχαιολ. Ἐταιρείας.
5) Ν. Παλαιοῦ, Ἀνεκδοτὸς λόγος Πλαγίου Ρουθῆνου πρὸς δευτερομνημονίων καὶ προσηθῶν κατὰ τὸν ΙΣΤ' αἰῶνα Δ. Ι. Ε. Ε. 1, 109.
6) Ν. Παλαιοῦ, Ἐν κεφαλαίῳ Νομοκάνου, Ἀσθρ. Γ' 385, 386, 388. Ἐπιθ. ἀρ. 1947. φ. 185 β, καὶ 2859. φ. 101 α.

βαμμυρικὴν¹⁾ και πάλιν ἐν τῷ αὐτῷ, και ἐν κολοβῷ ἐξορκίῳ, ἀναγινώσκουεν «Δύσον και τοὺς λόγ· κοσμοκράτορος, ὀήσον και τοὺς ἐπὶ ἀρχοντας και τὰς ἐπὶ τὰς ἑτάσων... ὀήσον και τὸν βαθυγυῖαν... και πᾶν ἀγέγον φάντασμα σκεπτόμενον ἐπακάνωθεν τοῦ ὀδοῦνοῦ»

ἀράναςον ἀπὸ τὸν ἕπρον τοῦ θούλου τοῦ Θεοῦ ὁ δεινα²⁾»

Κατὰ χειρογράφων τοῦ τέλους τοῦ ΙΗ' αἰῶνος ὁ ὄινος ὁ κρητισμένος οὕτως ἀπεδένετο και ἐξωφελίζετο³⁾ «Μὰ τὸ διαβόλιος τρεῖς φορὰς⁴⁾ και νὰ δέησις τὸ χέρι-της μὰ βαμβασεῖν κλουστὴ τρεῖς κόμπους, και νὰ τὸ γράψης, και σ' ἔναν ἀστρο γιζανάκι (Ἴσανάκι, φουζανάκι) νὰ τὸ λουσίσης μὲ νερό, νὰ τῆς τὸ ποτίσης—Στήτω ὁ ἥλιος τῆς ἀνατολῆς, στήτω και τῆς οσελήνης, στήτω και τὸ γέγος ἀπὸ τὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ δεινα ἀμήνην».

Εἰς Νομοκάνονος τοῦ ΙΗ' αἰῶνος ἀναφέρεται ἐκείνος, ὅστις ἀμυρόδεσε ἀποδρόγγυον ἢ «ἐκαμε ἄλλο· τίποτα ἀμυρόδεμα ἀσθενείας⁵⁾ χειρογράφον δὲ τοῦ ΙΘ' αἰῶνος⁶⁾ μᾶς παρθεῖται τὸς ἐξῆς, πληροφροσύνης περὶ καταδασμου τοῦ οσεληνασίου.

**Εἰς ἀνθρακτον ἔχοντα οσεληνασιμόν
και τὸν τιάνει μία, δύο ἢ και τρεῖς τὸ κάθε φεγγάει.**

Βολαικὴς μὲ βέγνα ἀγιογραφουαφυλλιάς εἰς τὸ μαῶγι τοῦ ἀσθενούς, παλινεῖ τὸν ἀσθενῆ και δύο ἀνθρακτονόμοῦ μαζὺ του και πύρον ἐξω⁷⁾ τὰ περιβόλια δυὸ ὄρες πῶν νὰ φέξη ἢ και παρῶνω, δια νὰ μὴν ἔβγη ὁ ἥλιος ἔως ὅπου νὰ γυρίστε ὀπίσω. Ἄφ' οὗ ἕπρην εἰς τὸν τόσον αὐτὸν ὄπου ἔχει τὴν ἀγιογραφουαφυλλιάν, βίαιεῖ τὸν ἀσθενῆ ἀνατολικά και πλυνάει τὸ κερῶλι του κατὰ ἀνατολὰς ἔχοντας· μαζὶ του μετὰ εἰς ὄσπου και κόκκινω και μετὰ εἰς τὸ ἄστρο μετὰ εἰς τὸ μαῶγι τοῦ ἀσθενούς λέγοντας τρεῖς φορὰς τὸ Χριστὸς Ἀνάστη ὄλο και τὸ

1). X. Ἐθν. Βιβλ. Ἀθῆν. ἀφ. 1266 φ. 56φ.

2). Ἐθν⁸⁾ ἀν. φ. 56α.

3). Ὄσα: W. H. D. Rouse, Folklore from the Southern Sporades ἐν Folklore 10. σ. 166: ἐν φ. 3. τοῦ ἐκ Κῶ χειρογράφου.

4). Νὰ λέγη ὀήσα δη τρεῖς τὰ καταρτέω στήτω ὁ ἥλιος τῆς ἀνατολῆς κ. τ. λ.

5). X. Χουστ. Ἀρχαιολ. Ἐταιρ. ἀφ. 2259 φ. 7α.

6). X. Ἰστορ. Ἐθν. Ἐταιρ. ἀφ. 126 φ. 6σ—7β.

Πιστεύω ὄλο τρεῖς φορὰς και δένει κόμπω ἀπὸ ἔνα και ἄλλο μέγος τοῦ μετᾶσιον, ὁμοίως μετὰς και τὸ κόκκινω και λέγεις και κᾶνεῖς τὰ ἴδια. Πηγαίνοντας κοντὰ εἰς τὴν ρυαυαφυλλιάν μὲ μαυρομάτινω μακαῖο ἀγκυρᾶς νὰ κόμης τὴν βέγνα αὐτὴν τῆς ἀγιογραφουαφυλλιάς μὲ πολλὴν ἕπιμονήν, δια νὰ τελείωσι τρεῖς φορὰς τὸ Χριστὸς Ἀνάστη ὄλο και τρεῖς φορὰς ὄλο τὸ πιστεύω και εἰτι κόβεις και τὴν βέγνα αὐτὴ και τοῦ τὴν μετὰς τοῦ ἀσθενῆ και εἶναι ἴσια σ' τὸ μαῶγι του, εἰδὲ τὴν κόβεις μὲ τὸ ὄμοιον μαχαῖο και πάλιν λέγεις τὸ Χριστὸς Ἀνάστη 3 και τὸ πιστεύω 3 πασσεύοντας τὴν. Ἐπειτα τὴν οκλίεις σὺν κᾶλῶι σ' τὴν μέσην λέγοντας πάλιν αὐτὰ τὰ ἴδια 3 και 3. Αὐτὴν τὴν βίττω ποῦ ἔσχισες τὴν κᾶμεις μίαν κουλιόσγα δένοντας τοῖς ἀκρὰς τὴν μίαν μετᾶν και τὴν ἄλλην μὲ τὸ μετὰ εἰς αὐτὸ ὄπου ἐμέτρησες τὸ μῶο κόκκινω και ἄστρο ἀπὸ τὴν ἄλλη και δένοντας τὸν κόμπω ἀπὸ τὸ ἔνα μέγος νὰ εἰπῆ ὁ σύντερος ὄπου τραυᾶς μαζὶ σου: Τι δένεις αὐτοῦ, και εἶο νὰ τοῦ εἰπῆς δένω τὸ τελώνιον τὸ μετᾶλο και τγομῶρον ἀπὸ τὸν (ὀδεινά) ἀνθρακτον¹⁾ και πάλιν εἰς τὸ ἄλλο δειμιον κᾶμεις και λέγεις τὸ ἴδιον. Τότε περῆς τὸν ἀσθενῆ τρεῖς βολῆς ἀπὸ τὴν κουλιόσγα λέγοντας πάλιν τρεῖς φορὰς τὸ Χριστὸς Ἀνάστη και τρεῖς τὸ πιστεύω ὄλο. Ἐπειτα ἔχεις τὸ σκεπᾶνι και σκᾶβεις γυρίοντας ἀνατολικά και γυρῆς αὐτὴν τὴν κουλιόσγα τὴν ρυαυαφυλλιά και γυρίετε ὄλο και οἱ τρεῖς γωρῆς νὰ τῆη κᾶνεις σὺς ὀπίσω του παρῶν, παρὰ τὸν ὀδοῦνον σὺς και σ' τὸ στήρι. Ἐπειτα κᾶνεῖς μίαν λεπυοῦγιαν τοῦ ἄγιου Ἀσπείμου και δύο λαμαρῶδες ἀπὸ μίαν ὄκᾶ κερὶ και τρεῖς ἀνάστεις σ' τὴ γᾶρι του και ἕπναινεῖς. Αὐτὴν τὴν ἱατρείαν νὰ μὴν ἐπιχειροῦσῆς ἄλλω καιδὸν νὰ τὴν κᾶμης, ἐπειδὴ και εὔκασιγα θέλεις κόπᾶσαι, παρὰ μόνον τὴν λαμαρῆν ὄπου λέγουν τὸ Χριστὸς Ἀνάστη.

Ἐν τῷ χωρίῳ τῆς Μακεδονίας Κηπουσιῶν πρὸς καταρῶσαν του διαγκυρῆς κᾶνυθησιόμοῦ τὸν νηπίων, ὅστις προσέχεται ἀπὸ τὸν ἀστέγα, πόνον ὀήλα δη τῆς κοιλίας (ἀστέγας), λέγουσι τὸ ἐξῆς ἐξόρκιον ἀστέγα μελανεῖ, πῆγανε σ' τὰ ἄγρια θηγία εἰς τ' ἄσασγα δέντρα εἰς τὰς ἐγῆσιως και εἰς τὰ ὄρη νὰ κατοικήσῃς δια τοῦτο σᾶ δένω τὰ τέσσερα σὺσίματα τῆ δυνάμει του ἴωποιοῦ σταυροῦ.

Ἐκ τούτου και ἐκ τοῦ ἐπιμέμου ἐκ κώδικος τοῦ ΙΖ' αἰῶνος ἐσορκίου²⁾ συμπραγινωμεν ὄτι και ὁ ἀστέγας, ὡς νόσος, ἕπρηετο εἰς κᾶτῶδεσιον.

1). Κώδις Ἐπιλόγγης ἀφ. 93 φ. 18. Κατ' εἰσηγῆ ἀνακοιῶσαν του διδάκτορος κ. Fr. Dexi.

Τὸ ἔξογκιον ἔχει ὡς ἑξῆς:

IC	XC
NI	KA

Εἰς τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰ. Χρ. τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ ἡμῶν· ἁγία, μεγάλη, μελαινωμένη¹⁾ αἵματος, αἵμα πίπεις, καὶ κλιών ἁγιοῦτων καρδίας, παύσεις, ἀλλὰ δοκίω σε, ἄσπετα, εἰς τὸν θρόνον τοῦ Θεοῦ τοῦ ἀσπέντου, νὰ λείπης ἀπὸ τὸν (τὴν) δοῦλον (δοῦλην) τοῦ Θεοῦ ὁ δεινά: Ὁγκίω σε ἄσπετα, καὶ εἰς τὰ πολυήματα Χερουβίμ, καὶ εἰς τὰ ἑξαπέδοντα Σεραφίμ, τοὺς προσημύοντες ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, ἕνα ἑλλείπης ἀπὸ τὸν δοῦλον τὴν (δοῦλην) τοῦ Θεοῦ, ὁ δεινά, Ὁγκίω σε, ἄσπετα, καὶ εἰς τὸν ἀρχάγγελον Μιχαήλ, καὶ Ταβθαήλ, ἕνα ἑλλείπης ἀπὸ τὸν (τὴν) δοῦλον (δοῦλην) τοῦ Θεοῦ ὁ δεινά. Ὁγκίω σε, ἄσπετα, καὶ εἰς τὸν προσηφτήν, Δαυὶδ, ὅπου ἔδωκεν ἐν τῷ κίβω σε, ἄσπετα, καὶ εἰς τὸν προσηφτήν, Δαυὶδ, ὅπου ἔδωκεν ἐν τῷ κίβω τὰ στόματα τῶν λεόντων διὰ προσευχῆς καὶ εἰς τὸν Πανάδικον Θεὸν τὸν δεσπότην φιλιθήσων καὶ πανάγαθον βασιλεῖα δέσποτα καὶ χαλίνωσέ· αὐτὸν τὸν ἄσπετα ἀπὸ τὸν (τὴν) δοῦλον (δοῦλην) τοῦ Θεοῦ ὁ δεινά. Στῶμεν καλῶς· στῶμεν μετὰ φόβου Θεοῦ· ἀμήν· ἀμήν· ἀμήν.

¹⁾ Ὡς κατὰ τοὺς μεσαιωνικοὺς χρόνους, οἶκτω καὶ κατὰ τοὺς μετὰ τὴν ἀλωσὴν ἐσηκοιούθουν νὰ καταδέσνεται διδάσκαλα ἐπιβλαβῆ (ζῶα²⁾) καὶ θὴ τὸν ἄνθρωπον. Μειλιὰν τῆς καταδέσεως τοῦτης ποιεῖται Νομοκάνων τοῦ τέλους ΙΣΤ. αἰῶνος³⁾. «ὁ γόης ἦγγων ὁ μάνης καὶ ὁ κρηγοχῆτης καὶ ὁ μολιβοχῆτης ἢ ἀπρόδένω» ζῶα ἕνα μὴ τὰ φάγγη ὁ λύκος» καὶ πάλιν «ῥοαί θηρίων καὶ ἀνθροπῶν ἀποδέματα στέγγουσι».

Κατὰ Νομοκάνονα τοῦ ΙΖ. αἰῶνος «ὁ γόης καὶ ὁ μάνης καὶ ὁ μάνης ὄπου χύνει κέρι ἢ μακίβη καὶ μαρτυρεῖ ἢ ἀποδέ-

1) ΠΒ. καὶ τὸ ἐν τῷ συχολογίῳ (Α. Dhritreshi, Ευχολογία (118) πόθεν ἔρχεται καὶ ποῦ ἴσχυεῖς ἄβρα· μεγάλη μελεκωνωμένη;

2) «Ὁσοι θηρίων καὶ ἀνθροπῶν ἀποδέματα στέγγουσι» «οἱ θηρία καταδέσονται» Χ. Νομοκάνων παρὰ Ἄγρια Συναγωγὰ σ. 146, 148, 150. Ὅσα καὶ τὸ ἕν ἄγιθ. 59 φ. 178φ γειο, τῆς Βιβλιοθ. τῆς Βουλῆς.

3) W. H. D. Rouse, Folklore from the Southern Sporades ἐν Folklore 10, 152, 153. Ὅσα καὶ τὸ ἕν ἄγιθ. 194φ φ. 184α γ. τῆς Χριστ. Ἀρχιεπ. Ἐτραπ. καὶ τὸν παρὰ Ἄγρια Συναγωγὰ Νομοκάνονα σ. 30, 56, 144, 146.

νεὶ ἀνθροπῶνα εἰς τὸ μὴ μίγνυσθαι ἢ ἀποδένει ζῶα νὰ μὴν τὰ φάγη ὁ λύκος . . . χρόνος κ' μὴ κοινωήσων κατὰ τὸν ΕΒ' κανὼνα τοῦ Μ. Βασιλείου», καὶ πάλιν «ὄσοι θηρίων ἢ ἀνθροπῶν ἀποδέματα στέγγουσι . . . ἐπιτιμῶ καθυποβίβλιοντα ἐξαστέον κατὰ τὸν ΕΑ' κανὼνα τῆς ΣΥ' συνόδου¹⁾. «Μάνης λέγον ἐκείνους ὅπου ἐπικαλοῦνται τοὺς θαλίμους . . . ἢ διὰ νὰ βλάψων ἀνθρώπων, ἢ δένον» τὰ θηρία, διὰ νὰ μὴ βλάψων τὰ ζῶα τους, ἀντίη καὶ μείνον ἔξω . . . Ἐκείνοι δὲ ὅπου ὑπαγάμουν εἰς τοὺς μάνης καὶ μαρτυροῦνται ἢ ἀποδένοντι διὰ τὰ ζῶα τους νὰ μὴν τὰ φάγγη ὁ λύκος . . . χρόνος ἔξ νὰ μὴ κοινωήσων . . . Ὅμοίως (τιμωρεῖται) καὶ πᾶς ἀνθρώπος ὁ δένων θηρία ἐν μαγικῇ τέχνῃ καὶ ὁ ἔχω φυλακτῆγια ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ καὶ ἔτερα εἶδη βοτάνων καὶ κίων ἀφ' ὧν οἰονδῆποτε παραγμάτων²⁾.

Περὶ ἀποδέματος λύκου ὁμιλεῖ κατὰ τὸν ΙΣΤ. αἰῶνα καὶ ἔτερον γερόγραφον, ἐν ᾧ ἀναγινώσκουμεν·

Περί ἀποδιώξαι λύκων.

Γράφε ταῦτα τὰ γράμματα εἰς μολυβδον καὶ θες αὐτὰ σκεπτάσας μέσα τῆς μάνδρας καὶ οὐ μὴ ἔλθῃ ἐκεῖ κακὸν ταῦτά εἰσι τὰ γράμματα δύο· ταῦτά εἰσι τὰ γράμματα. ἔργαμον καὶ βάσια³⁾.

Τούτοις πρόσθετος ὄχι καὶ εἰς Νομοκάνονος τῶν τελευταίων αἰῶνων σπυρὰ ἀναφέρεται «ὁ ἀποδένων ζῶα διὰ νὰ μὴν τὰ φάγγη ὁ λύκος⁴⁾ ἢ «ὁ ἀποδένων λύκων, ἕνα μὴ φάγγῃ τὰ ζῶα⁵⁾».

Ἐν τῇ Σολομονιακῇ τοῦ Καντεδάκι ἀναγινώσκουμεν καὶ τὴν ἑξῆς δεσὴν γνωμῆσιν ὑπὸ κλέπτου διὰ χύνας· «Ὡς ἔδωκεν ὁ Σολομών τὸ θηρίον ἐν τῷ λάκκῳ καὶ ἔμεινεν ἀκίνητον, ἔτσι δένω κί' ἐγὼ τοῦ δεῖνα χωρισθῶ τοὺς σκύλλους, δένω τοὺς μάνηρους, δένω τοὺς κόκκινους, τοὺς ἀσπρούς, τοὺς καψαλίους καὶ ἀπὸ ὅτι μελέτι εἶναι νὰ μείνον ἀκίνητοι. Ὡς δὲ μιλεῖ τούτο τὸ χαλίκι, ⁶⁾

1) X. Τοσοφ. Ἐθν. Ἐτραπ. ἀρ. 208 φ. 158φ, 159φ.

2) X. Τοσοφ. Ἐθν. Ἐτραπ. ἀρ. 205 φ. 93φ. τοῦ ΙΣΤ. αἰῶνος.

3) Fr. Padel, Ἐθν. ἀρ. σ. 34.

4) Χ. Βιβλ. Βουλῆς ἀρ. 31 φ. 62α καὶ ἀρ. 59 φ. 178φ.

5) X. Βιβλ. Βουλῆς ἀρ. 31 φ. 67φ. X. Χριστ. Ἀρχιεπ. Ἐτραπ. ἀρ. 2359 φ. 99φ.

6) Κατὰ τὸ χροσθόγραφον «Ἐξείς βίβει ἕνα ἀσπρο χαλίκι· σ' τὴ γλώσσά σου ἀποκίτω, ὅταν τὰ λέγεις αὐτά».

ἔτσι νὰ μὴ μοῦ μιλῆσουνε καὶ νὰ μὴ μέγαυγίσουνε στατικῶς τοῦ Θεοῦ καὶ θεληματικῶς τοῦ διαβόλου.

Κατὰ τὸν ΙΖ', αἰῶνα γνωρίζομεν δι' ἁπλόσον «τὸν ἀετὸν εἰς τὸ νὰ μὴ ἀγαδέῃ τὸς ὀρνίθους . . . τὰ σκουλήκια ἀπὸ τὸς πλιηθὰς . . . ἄλλα ζῶντα ἀπὸ τὰ λάχανα, ἄλλα θηρία καὶ ἐρπετᾶ¹⁾» καὶ τὸ γέννημα νὰ μὴν τὸ φάγουν τὰ ζῶα ἢ τὰ πουλάκια, κατὰ Νομοκάνονα δὲ τοῦ τέλους τοῦ ΙΣΤ' αἰῶνος ἐδίδοντο «τὰ ἐρπετᾶ πρὸς τὸ μὴ λυγρῶσθαι τὸ κτήνος, ἐὰν τυχὸν ἔξω ποῦ μένῃ²⁾».

Ἐν τῇ Σολομωνικῇ τοῦ Καντεγάκι εἶναι γεγραμμένη ἡ ἑξῆς-θεσιὰ μετὰ ἀποδιοπομπῆς ὀρνέων καὶ ἀγριογάρτου, ἵνα μὴ τρώγουν τὰ αἰ-πογοῦβια.

Ἅγιος Σάββας καὶ ἄγιος Μάμας, τί εἶπετε εἰς τὰ ὄρη ποῦ νυγι-ζετε; Ἐπίδαμο ἄλογα δεμένα, σφιγτὰ πασπουρωμένα, ὃς τὴν ἀγία Τριά-δα περασμένα. Ἐδῶ δένω κι' ἐγὼ τῇ βιτγλία μὲ τὰ βιτσι-λάκια τῆ σοὶ φιλαδέφρου μὲ τὰ φιλαδέφωκία τῶν.³⁾ Ἐδῶ τὰ δένω κι' ἐγὼ αὐτὰ τὰ κακὰ μιαιφά, νὰ μὴν ἔχουν τὴν ἄδειαν νὰ πάνω ὃς τοῦ δεῖνω τὰ ἔχρη, μόνο νὰ πάνω ὃς τοῦ δεῖνω τὰ πρόβατα, νὰ τρώτε καὶ νὰ πίνετε καὶ νὰ σκαρνεύετε. Ἐδῶ δένω, παστορυγῶνῶ μὲ τρία ἄλογα μετὰξού⁴⁾.

Διὰ τὸν ἀποδέκτην μάλιστα ὄφρα καὶ ἐρπετῶν ἢ Σολομωνικῇ τῆς Ἐθνηκῆς Βιβλιοθήκῆς τῶν Ἀθηνῶν μὲς διδῆι καὶ τὴν ὀρνιθολογίαν ἐπιφῶδη.

Ἱνυεῖα εἰς ὄρηματα θηγίων.

Ἅγιε Λογκᾶ, Φονκᾶ,
οὐδεγορεντᾶδόκτωλε
στῆσον πάλιν οὐδεθὸν,
ὄρησον ὄρην ἔχιδαν
καὶ πᾶν κακὸν συρόμενον

ἐπὶ τῆς γῆς δι' ὄρησε Κύριος ΙC ΧC ἀπὸ ἧλιου ὀρνοτος, ἵνα μὴ σα-λευσεται Ὁς ἐκοιμώμενον μοναχόν, ἦνδεν ἄγγελος Κυρίου Παφειῆλ

1) Ν. Πολέτου, Ἐν κερφαίον Νομοκάνονος-Λαογε. F. 386.

2) W. H. D. Rouse, Ἐντ' ἄν. Ὁγα καὶ τὸν παρ' Ἄγησ. Στοιχολογία Νομο-κάνονα σ. 145.

3) Ἡ βιτγλία καὶ ὁ φιλαδέφωκος εἶναι ἀπρακτικὰ ὄντα ἀπρᾶξιζοντα: τὰ αἰ-γογοῦβια. Ὁγα καὶ ἐν τῷ τριτῷ κερφαίῳ τὸ τμήμα τὸ εἰς τὴν ἐπιφῶδον ἀπρακτικῶν ὀρνέων ἀναφερόμενον.

καὶ εἰπέ μοι πῶς κοιμήσασαι μοναχόν. Καὶ εἶπον πρὸς αὐτὸν οὐδέν κοιμοῦμαι μοναχόν, ἀλλ' ὁ ΧC ἐν τῇ κερφαίῃ μου, τὸ ἄγιον πνεῦμα εἰς τὴν ψυχὴν μου, ὁ τίμιος σταυρὸς εἰς τὰ στήθη μου, οἱ ἄγιοι ἀπό-στολοὶ ἔνθεν μου κἀκείθεν μου, τὸ εὐαγγέλιον ἀνοικτόν, ὁ Χριστὸς τὸ μέλετό.

στῆσον πάλιν οὐδεθὸν,
ὄρησον ὄρην, ἔχιδαν
καὶ πᾶν κακὸν συρόμενον

ἐπὶ τῆς γῆς εἰς τὸ ὄρημα τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου πνεῦ-ματος, ἀμήν¹⁾.

Ἡ δὲ τοῦ Καντεγάκι τὸς ἑξῆς δύο

Ἄϊ Μαγιά ἀπὸ Τασοῦ
καὶ κερὰ τοῦ τὸ Τασοῦ
δένω καὶ γαλίωνε
σοὶ νυχτοεραπατάδικους,
τὸ σκοπιὸ καὶ τὸ λακόνι
καὶ τῇ μάσῃ ἀγωγυαλοῦ
ἀπὸ κάτω ὃς τὸ πλακάκι
νὰ πᾶν τὰ βόδια στὸ κερὰ
καὶ τὰ ὄζα ὃς τῇ μάντρα²⁾

ἢ

Ἄϊ Τιώγγιν... κι' ἄγιε Νικολία Βούλγαρε
σκοίνωσε καὶ γαλίωσε
τὰ σεργάμενα τῆ γῆς,
τὸν ὄρη καὶ τὴν ὄρητρα
τὸ σκούλο, τῇ σκουλιόστερα,
ἀπὸ κάτω ὃς τὸ πλακάκι
ἵνα ἀγωγυαλόκω³⁾.

Πᾶν δὲ τῶν ἐπιφυγῶν κατέδενον τότε καὶ τὰ ἄφυγα, ὡς λ. κ. τὰ πωροβόλα ὄτρα. Ἡ ἀνωτέρω μνημονευθεῖσα Σολομωνικῇ τῆς Ἐθνη-κῆς Βιβλιοθήκῆς τῶν Ἀθηνῶν παρθεῖται πάλιν τὸς σχετικῶς περὶ δήμα-τος καὶ λυματος πληροφορίας.

1) Χ. Ἐθν. Βιβλι. Ἀθην. ἀφ. 1265 φ. 35α.

2) Ὁγα καὶ τὸ σχετικὸν τμήμα τοῦ τρίτου κερφαίου.

Εἰς δῆμιαν τουφεκίου

Ὡς ἔδρασε ὁ ποροφήτης Ἥλιας τὸν ἥμιον καὶ τὸν οὐρανὸν καὶ τὰ νέφη, ἐτίλι δῆμιω καὶ ἐγὼ τὸ φέκι καὶ τὸ ἀγμῆατον τοῦ δειτνα, καὶ παλίη τὸ κυνήην καὶ νά μὴν τὸ πάλην, ἐπ' ὀνόματι τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ἀγίου πνεύματος ἀμήην καὶ τὸς χαρακτῆρες, ἀν ἡμτρο-
ϋης, γράψε τες καὶ βάρτες εἰς τὸ σκια.

Εἰς λήμιαν τουφεκίου.

Ὡς ἔλασε ὁ ἥλιος τὴν σελήην καὶ τὰ ἄστρα καὶ τὸ φῶς τοῦ κό-
σμου, ἐτίλι λόγιω καὶ ἐγὼ τὸ φέκι τοῦ δειτνος καὶ τὸ ἀγμῆατον
τοῦ δειτνα ἐπ' ὀνόματος τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ
ἀγίου πνεύματος ἀμήην¹⁾.

Κατὰ τὴν Σολομοδικὴν τοῦ Κατρεγγί (ἀνωτ. σ. 100) ἢ Ἁγία Δι-
κατερίη «ἔδσε τοσι κατασσοδῆχτες τορσανοῦ κατὰ δε παλαιύτρου
Κυριακῶν χειτόγραφοι, «λήμιαν ἀνδογούου» περιγυράφοντι ὁ ἄγιος
Κυριακός, «ἔλασε τὴν θάλασσαν καὶ ἔδωκεν τοὺς ἰχθύας της, ἔλασε
τοὺς πλάτανους καὶ τὸν συγγενέσιον καὶ τὰ νέφη τοῦ βράσιου καὶ τῶν
παγίδων καθάρασιμον καὶ ἐκνήγη οὐρανόν²⁾». Ταῦτα ὑποδηλοῦσιν ὅτι ἡ
θάλασσα καὶ τὰ δειτνα καὶ τὰ νέφη καὶ αἱ πηγίδες ὑπέκειντο εἰς κα-
τάδεισιον.

1) X. Ἐθν. Βιβλ. Ἀθην. ἀρ. 1265 φ. 45α.
2) I. Λουκά, Φιλολογικαὶ ἐπισκέψεις σ. 60.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΝ ΟΦΕΙ ἈΣΜΑΤΩΝ

+ I. A. ΠΑΡΧΑΡΙΔΟΥ

ΥΠΟ

Κατωτέρω δημοσεύμεν ἀξιολογητέην παράγραφοι τοῦ ἀειμνήστου ἐρευνη-
τοῦ τοῦ Πάνου I. A. Παρχαρίδου ἀποθανόντος κατὰ τὸ 1910, περὶ τῶν ἐν Ὀφει
ἀσμάτων, παρασημασμένων ἡμῖν ὑπὸ τοῦ κ. Δρος Μυ. Δέφυερ. Ἡ παράγραφοι
συγγράφη γὰρ πολλὰν ἔτιμα ἐὰν νὰ δημοσευθῆ εἰς τὸ ὑπὸ τοῦ Δέφυερ ἐκδόθη
ἐν Archiv f. mittel—u. neugr. Philologie. Ἐν τούτοις παρὰ τὴν πρόβου τοῦ
χρόνου οὐδὲν ἀνώλεσεν ἐκ τῆς ἀλλοτῆς, διότι ἔκτοτε οὐδὲν παρόμοιον τελεῖ τῶν
ἀσμάτων τοῦ Ὀφως ἐγρέφη. Ἐν τῇ ἐναρκτιᾷ δὲ τῆς δημοσευσεως τοῦ ἀνωτέρου
ἔργου τοῦ Παρχαρίδου δὲν θεωροῦμεν ἀκροτον νὰ δημοσευθῶμεν τὰς κατωτέρω πε-
ρὶ αὐτοῦ πληροφορίες, ἀνακαλυφθείας ἡμῖν ἐπ' ἐπιστολῆς ὑπὸ τοῦ κ. Δέφυερ. Ἐκ
ἐντέρος ἀρχαρίδων προέρχονται ἐκ συμπληρωματικῶν πληροφοριῶν τοῦ υἱοῦ τοῦ δευ-
μνήστου ἐρευνητοῦ Δθ. I. Παρχαρίδου.—Σ. τ. Δ.]

Ὁ I. Παρχαρίδης ἐγενήθη ἐν Τραπεζοῦντι κατὰ τὸ 1858. Ὁ πατήρ του ἦτο
ἐμπρος καὶ ἐταξείδευσε εἰς Κέρκι, ἀφῆκε δ' ἐνωρίς ὀρασθῆν τὸν υἱὸν του, εἰς ἡ-
λίαν ἐξ ἑσθῆν. Οὗτος ἀνετράφη ὑπὸ τῆς μητρὸς καὶ τοῦ μεγάλουτέρου του ἀδελ-
φοῦ. Ἐξ σπουδῆς του μέχρι τῆς Α' καὶ Β' τάξεως τοῦ Πανεπιστημίου ἔκμαεν εἰς τὸ
λαζάρειον «Φροντιστήριον» τῆς Τραπεζοῦντος, τὸ ὅποιον δὲν ἦτο τότε πλήρως γυ-
μνάσιον, μετὰ δὲ τὴν ἀποφοίτησιν αὐτοῦ εἰργάσθη ὡς διδάσκαλος εἰς ἐν χωρίον
τῆς ἐπαρχίας Ὀφως.

Οἱ ὄφται, γνησία ἐλληνικὴ φωνή, ἀν καὶ σχεδὸν ἐλα τὰ χυρία ποσὶ 200 πε-
ρίπου ἔτων, ἐξιστορημένησαν κατοικῶν παρὰ τὰς θύλας τοῦ ποταμοῦ Ὀφως, 14
μῶρας ἀνωτοκίμως τῆς Τραπεζοῦντος καὶ θυλοῦν ἐλληνικὴν διάλεκτον πολὺ ἀρ-
χαιοτέρη, ἢ ὅποια διετηρήσε καὶ τὰ ἀναρσεύματα τῆς ἀρχαίας¹⁾. Ἐκεῖ ἔλασε δύο
ἔτη. Κατὰ Μάιον τοῦ 1876 ἐπῆρα κατ' ἐντολήν τῆς Ἀκαδημίας τοῦ Βερολίνου εἰς
τὴν Τραπεζοῦντα ποσὶ μελέτην τῶν ποτικῶν διαλέκτων. Περὶ τὰ τέλη Ιουλίου
ἦλθε μὴν πρῶτον εἰς τὴν ἐν Τραπεζοῦντι κατοικίαν μου ἐνὰς νεός, 17-18 ἔτων,
φρωτικὰ ἐνδοξάων, ἀλλὰ πολὺ συμπαθῆς καὶ αἰσινός, καὶ μὴν εἶπεν, ὅτι ἔλαθε
ποσὶ ἦλθα εἰς τὴν Τραπεζοῦντα, διὰ νὰ σπουδάσω τὴν διάλεκτον τοῦ ποτου. «Ἐγὼ,
εἶπε, εἶμαι ἀπ' ἐσθῆν, ἀλλὰ τόσα ἔργαται ἀπὸ τὴν Ὀφιν, ὅπου δύο χρόνια ἔκμαεν
τὸν διδάσκαλον καὶ ἡγεῖσθω καλὰ τὴν διάλεκτον ἐκείνου τοῦ μέρου». Μοῖ παρου-

1) Οσα M. Definer, Die Infinitive in den pontischen Dialecten und die zusammengehörigen
Zeitf. im Neugriechischen. Monatsberichte der Berliner Akademie 1887 S. 191—230.